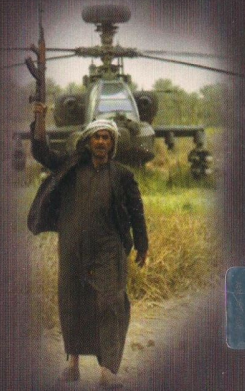

Can Dündar

savaşta ne yaptın baba?

Can Dündar

savaşta ne yaptın baba?

Can Dündar

Savaşta Ne Yaptın Baba?

Savaş Yazıları

7. Baskı

İmge Kitabevi Yayınları
Genel Yayın Yönetmeni
Şebnem Çiler Tabakçı

ISBN 975-533-382-7

© İmge Kitabevi Yayınları, Can Dündar, 2003

Tüm hakları saklıdır.
Yayıncı izni olmadan, kısmen de olsa
fotokopi, film vb. elektronik ve mekanik
yöntemlerle çoğaltılamaz.

1.-3. Baskı: Nisan 2003
4.-7. Baskı: Mayıs 2003

Kapak Uygulama
Leyla Çelik

Düzeltili
Alaattin Topçu

Sayfa Düzeni
Yalçın Ateş

Kapak Fotoğrafı
Reuters, Faleh Kheiber

Arka Kapak Fotoğrafı
Adil Gültekin

Baskı ve Cilt
MMP Ofset Tesisleri
Tel: (0212) 886 52 13

Dağıtım
Hürriyet Gazetecilik ve Matbaacılık A.Ş.
Hürriyet Medya Towers, 34212 Güneşli-İstanbul
Tel: (0212) 677 00 00

Can Dündar, 1961'de Ankara'da doğdu. AÜ SBF Basın Yayın Yüksek Okulu'nu bitirdi. ODTÜ Siyaset Bilimi ve Kamu Yönetimi Bölümü'nde yüksek lisans yaptı. Aynı bölümde 1996'da doktorasını verdi. 1979-1988 yılları arasında çeşitli gazete ve dergilerde çalıştı. 1988'de TRT'de başlayan televizyonculuğunu "32. Gün" bünyesinde yaptığı program ve belgesellerle sürdürdü. Şu sıralar bağımsız olarak yürüttüğü belgesel çalışmalarının yanı sıra Milliyet gazetesinde köşe yazıları yazıyor.

Dündar'ın Eserleri:

- *Demirkarat: Bir Demokrasinin Doğuşu* (Mehmet Ali Birand ve Bülent Çaplı ile birlikte, Milliyet Yayınları, 1991)
- *Sarı Zeybek* (Milliyet Yayınları, 1994)
- *12 Mart İhtilalin Pençesinde Demokrasi* (Mehmet Ali Birand ve Bülent Çaplı ile birlikte, İmge Kitabevi Yayınları, 1994-2 baskı, 1995, 1997, 2000, 2002, 2004)
- *Gölgedekiler* (İmge Kitabevi Yayınları, 1995, 1996-2 baskı, 1997-2 baskı, 1998, 1999, 2001, 2002, 2003, 2005)
- *Hayata ve Siyasete Dair* (İmge Kitabevi Yayınları, 1995-2 baskı, 1996-2 baskı, 1997-2 baskı, 1998, 1999, 2001, 2002, 2003, 2005)
- *Yağmurdan Sonra* (İmge Kitabevi Yayınları, 1996-4 baskı, 1997-4 baskı, 1998, 1999, 2000, 2001, 2002, 2003, 2004, 2005)
- *Ergenekon* (Celal Kazdağlı ile birlikte, İmge Kitabevi Yayınları, 1997-5 baskı, 1998-2 baskı, 1999, 2001, 2002, 2003, 2005)
- *Yarım Haziran* (İmge Kitabevi Yayınları, 1998-4 baskı, 1999, 2000-2 baskı, 2001, 2002-2 baskı, 2003, 2004, 2005)
- *Benim Gençliğim* (İmge Kitabevi Yayınları, 1999, 2000-3 baskı, 2001-2 baskı, 2002, 2003, 2004, 2005)
- *Köy Enstitüleri* (İmge Kitabevi Yayınları, 2000, 2001, 2002, 2004, 2005)
- *Nereye?* (İmge Kitabevi Yayınları, 2001-2 baskı, 2002-4 baskı, 2003, 2004, 2005)
- *Yaveri Atatürk'ü Anlatıyor, Salih Bozok* (Doğan Kitap, 2001-2004 5 baskı)
- *Uzaklar* (İmge Kitabevi Yayınları, 2002-8 baskı, 2003-2 baskı, 2004, 2005)
- *Yükselen Bir Deniz* (İmge Kitabevi Yayınları, 2002, 2003, 2004, 2005)
- *Savaşta Ne Yapın Baba?* (İmge Kitabevi Yayınları, 2003-7 baskı)
- *Bir Yaşam İksiri: Dr. Nejat F. Eczacıbaşı* (Türkiye İş Bankası Kültür Yayınları, 2003)
- *Mustafa Kemal Aramızda* (Ülkem Özge Sevgililer ile birlikte, Doğan Kitap, 2003)
- *Büyülü Fener* (İmge Kitabevi Yayınları, 2003-4 baskı, 2004-2 baskı)
- *Yıldızlar* (İmge Kitabevi Yayınları, 2004-8 Baskı)
- *Sedat Alp: İlk Türk Hititologun Yaşam Öyküsü* (Fatma Sevinç ile birlikte, TÜBA, 2004)
- *Kırmızı Bisiklet* (İmge Kitabevi Yayınları, 2005-14 baskı)
- *Nâzım* (İmge Kitabevi Yayınları, 2005-9 baskı)

Önsöz

"Yiğitler diyarı" namıyla tanınan ilimizde bir sarsıntı olmuştu geçtiğimiz yıllarda...

Öyle büyük şiddette bir deprem değildi aslında, ama hastanede yüzlerce yaralı vardı.

Önce binalar yıkıldı sanılmıştı. Oysa önemli bir enkaz da yoktu.

Işın aslı sonradan anlaşıldı:

"Deprem" lafını duyan "yiğitler" evi barkı, çoluk çocuğu ortada bırakıp kendilerini balkondan atmışlardı.

Önemsiz bir sarsıntı, evleri değilse bile, asırlık karizmaları yerle bir etmiş, "yiğitlik" namını ayaklar altına almıştı.

Toprak değil, insanların birbirlerine inançları sarsılmıştı.

Deprem olsa bu kadar yıkılmazlardı.

2003 yılının ilk aylarında böyle sarsıldı Türkiye...

Hükümet değişimi, Kıbrıs'ta çözüm umudunun yitirilmesi, Avrupa Birliği üyeliğinin tehlikeye girmesi ve nihayet Irak krizi artçı sarsıntılar gibi salladı ülkeyi...

Son darbe, Amerikan-İngiliz koalisyonunun Irak saldırısı oldu.

Depremi merkez üssü Türkiye değildi gerçi, ama tıpkı deprem yemiş illerde olduğu gibi çok sayıda "yaralı"ya mal oldu.

Etkisi önümüzdeki yıllara yayılacak büyük bir zihni zelzeleydi bu...

"Doğu" ve "Batı" imgelerinin, globalleşmenin, yeni dünya düzeninin, Türk-Amerikan ilişkilerinin, Türkiye'nin Ortadoğu'daki yerinin, İslamcılıkla-Amerikancılık arasında sıkışıp kalmış bir hükümetin sorgulandığı yaman bir depremdi.

Öyle ki, daha sarsıntı bitmeden kimin ne olduğu çıktı ortaya; inançlar göçtü, ilkeler tarumar, karizmalar yerle bir oldu.

Savaşın alevi sadece Irak'ı değil, Türkiye'deki değerler

sistemini de kavurdu.

Savaş karşı görünüp savaştan para kazanmaya çabala-
layan müteahhitler, "Amerika kızacak, paramızı kesecek"
diye katliama göz yuman şirketler, "Savaş olasılığı arttıkça
borsa yükseliyor" diye neşelenen mirasyediler, milliyetçi
görünüp Amerikalıdan daha Amerikancı çıkan kalemler,
uç ay önce oy verdiği hükümeti şimdi "Şaşırma, öfkemizi
taşırma" diye yerden yere çalan kitleler, "kaba emperya-
lizm"nin dönüşüyle eski sloganlarını, bayraklarını, "Ha-
yır"lı pankartlarını sandıktan çıkarıp yollara düşen 68'li-
ler, 78'liler, 88'lilerle tarihe geçecek bir dönüm noktası
oldu 2003 yılı...

Herkesin hem kendi yerini hem ülkesinin kaderini ye-
niden sorguladığı bir insanlık sınavı...

Bu kitapta, sözünü ettiğim aylar içinde, Irak krizinin ve
savaşın sıcaklığı içinde yazılmış yazılar var.

Kimi Milliyet'te günlük, kimi Aktüel'de haftalık, kimi
"Gazetem.net" sitesinde 15'te bir kaleme alınmış makale-
ler...

Türklere, Kürtlere, Amerikalılara, Iraklılara hitaben
yazılmış satırlar...

Kâh gemlenmez bir öfkeyle, kâh sancılı bir hüznle
karalanan, diklenen, sızlanan ya da haykıran, yayımlandı-
ğında bazen Meclis koridorlarında, bazen El-Cezire tele-
vizyonunda okunan, küfredilen ya da alkışlanan, ama bir
dönemin kavgasını alenen ortaya koyan yazılar...

Onları, olduğu gibi ve yayımlanış sırasıyla topladım
bu kitapta...

Herkesin korkuyla balkondan atladığı bir dönemin
belgesi olarak basılsın istedim.

O sancılı günlerde daima yanımda olan, yazıya dökü-
len fikirleri hararetle tartışan ve yazıları herkesten önce
okuyup paylaşan eşim Dilek'e bir teşekkür bu kitap...

Yarın "Savaşta ne yaptın baba?" diye soracak oğluma
da bir armağan.

Can Dündar
Nisan 2003

Şimdi Savaşa Dikkat!

İnanılmaz bir ülke bu Türkiye!..

Bir sürprizler diyarı...

Bayram tatilinden yararlanarak bir haftada iki Avrupa kentine gittim.

Meclis kürsüsünde yemin ederken bıraktığım Fadıl Akgündüz, döndüğümde Kartal cezaevinde makarna kaşıklıyordu.

Giderken Tayyip Erdoğan yasaklıydı; yasağı neredeyse kalkmış.

Devletin istihbarat teşkilatının raporunda “çete lideri” olduğu yazılan Mehmet Ağar DYP liderliğine tırmanmış.

“Taşfırın erkeği” Tamer Karadağlı balayındaydı; geldik ki, evi barkı dağıtmış.

Bunun adına ister “istikrarsızlık” deyin, ister “dinamizm”; şurası kesin ki, her an her şeyin olabileceği bir coğrafya burası...

Avrupa'nın, Türkiye'nin, Kıbrıs'ın, Irak'ın kaderlerinin keşildiği Kopenhag kavşağı bu kez lafın gelişi değil, gerçekten "tarihi bir zirve" oldu.

Benim İngiliz ve Fransız basınından gözlediğim şu:

Türkiye çok çabaladı, ama yanlış oynadı.

Bir defa, Avrupa'daki müthiş Amerikan antipatisini göz ardı ederek AB kapısını ABD'yle zorladı. Rest çekti. "Siz kaybedersiniz" diye tehdit etti. "Biz de NAFTA'ya gireriz" şantajı savurdu. Hem bu "dayılanma" politikası hem "dayımızın" arkalaması, tam ters tepti. Avrupa, Türkiye üzerinden, işine burnunu sokan ABD'yi de cezalandırdı.

İkincisi, "Biz üstümüze düşeni yaptık" deyip pazarlığı 2003 gibi zor bir hedeften açarak neticedeki hayal kırıklığını hazırladı. Unutulmamalı ki, "Kriterlerin çoğunu yerine getirdik" diyen lider, bizzat ülkesinde "siyasi yasaklı" olduğu için Başbakan sıfatıyla konuşamıyor, kendi sözlerinin canlı tekzibi gibi ortada dolaşıyordu.

Üçüncüsü, yıllardır bekletilen reform paketi ile Kıbrıs çözümünü "tam Türk işi" yöntemle "yumurta kapağına gelince" gündeme getirdi. Annan planına imzayı, tarih verilmesine endeksleyerek, üstelik bunu da kaderini çözüm-süzlüğe bağlamış Denktaş'ı ikna etmeden yaparak kendi pazarlık şansını sıfırladı ve Rumları eliyle Avrupa'ya uğurladı.

Olan Kıbrıslı Türklere oldu. Seyreyleyin göçü şimdi...

Yine de, -kim ne derse desin- zirvenin yararlı 2 sonucu var:

Birincisi, kırk yıldır beklediğimiz tarihin nihayet kesinleşmiş olması...

İkincisi, o tarihe kadar Kopenhag kriterlerini gerçekleştirecek reformların hızlanarak sürecektir olması...

Türkiye, bana yaptığı sürprizi Avrupa'ya da yaparak, son bir aya sıkıştırdığı atılıma 2003'te hız verip müzakere tarihini öne bile çekebilir.

Şimdi asıl dikkati Irak'a yöneltmek gerekiyor.

Çünkü Avrupa pazarlığının kargaşası içinde fazla üzerinde durulamayan bir başka pazarlığın ayrıntıları yavaş yavaş aydınlanıyor.

Amerikan basını Başkan Bush'un AB konusunda verdiği desteğin, Türkiye'nin Irak savaşında vereceği desteğe karşılık olduğunu açıkça yazıyor.

Şimdi -üstelik de hiç işimize yaramadığı gibi tersine işimizi zorlaştırmış olan- bu "desteğin" bedelini, komşu Irak'a karşı üsleri açıp yüz bin Amerikan askeriyle kuzey cephesi oluşturarak mı ödeyeceğiz?

Kafaları batıdan doğuya çevirmenin zamanıdır.

*14 Aralık 2002
Milliyet*

Tanıdık Bir Öykü

Anlatacağım öykü elli yıl öncesinden...

“Allah sonunu benzetmesin” dedirtecek cinsten...

1948’de NATO’nun kuruluş hazırlıkları başladığında, Türkiye bu oluşumda yer almak için kulise başladı.

Ülkenin aydınları da, Avrupa şemsiyesinin, henüz 2 yaşındaki çok partili demokrasi deneyimini güçlendireceği inancıyla bu girişimi destekledi.

CHP iktidarı, seçime üç gün kala, 11 Mayıs 1950’de NATO’ya üyelik başvurusu yaptı. Sonuç alamadı.

Bunun üzerinde kamuoyunda ciddi bir tepki doğdu.

Seçimleri DP kazanacak ve iktidarı devralırken “Niye NATO’ya girmediniz” diye soran Bayar’a, İnönü şu cevabı verecektir:

“Aldılar da girmedik mi Celal Bey!...”

1950 Mayıs'ında Demokratlar iktidara geldi.

1950 Haziran'ında Kore harbi patladı.

O günlerde Amerikalılar Ankara'ya sökün etti. Söyledikleri şuydu:

“Batı ittifakına girmek istiyorsanız, bunun tek yolu var: Kore'ye asker yollamak”.

Menderes hükümeti bu formülün üstüne atladı. O kadar ki, anayasal zorunluluk olmasına rağmen Meclis'in onayını almadan, 25 Temmuz 1950'de Kore'ye asker yollama kararı aldı.

Bir hafta sonra, 1 Ağustos 1950'de de NATO'ya yeniden başvurdu.

Cevap Eylül'de geldi:

Ret!..

Avrupalıların, özellikle de İskandinavların ret gerekçesi neydi biliyor musunuz?

“Türkiye'nin, Batı'nın siyasal, kültürel, sosyal değerlerini paylaşmaması...”

“Kuzey Atlantik teşkilatında bir Ortadoğu ülkesinin ne işi var”dı.

Ama o günlerde bu “defomuz”u örtecek bir gelişme oldu.

Ekim'de Kore'ye varan 4 bin 500 Türk askeri, Kasım'da Kunuri'de Çin birliklerini durdurdu. Bir Amerikan tugayını imha edilmekten kurtardı.

Geride 721 şehit, 175 kayıp bırakarak Türkiye'ye döndü.

Tıkanan Avrupa yolu, kanla açılmıştı.

ABD, hem askerimizin cesaretini görmenin hem komşumuz Sovyetler'in atom silahlarına sahip olduğunu öğrenmenin etkisiyle devreye girdi ve Avrupalılara "Türkiye'yi alın" diye baskı yapmaya başladı.

Avrupa "farklı statü verelim", "Akdeniz paktı kuralım" vs. diye bir süre oyaladıysa da sonunda ikna oldu.

Kunuri zaferinden 10 ay sonra Türkiye ittifaka çağrıldı.

18 Şubat 1952'de de resmen NATO üyesi oldu.

(Daha fazla ayrıntı için hocam Baskın Oran'ın editörlüğünü yaptığı "Türk Dış Politikası" -İletişim Yay., 2001-kitabını öneririm).

Yarım asır sonra bugün, "Türkiye gibi bir Ortadoğu ülkesinin Avrupa Birliği'nde ne işi var" itirazlarının yükseldiği bir zirvede, Amerika, Türkiye'ye Batı ittifakında yer alabilmek için, kendi safında, atom silahlarına sahip olduğuna inandığı komşumuz Irak'la savaşa girmeyi öneriyorsa, "Tarih tekerrürden mi ibaret" diye sormaz mısınız?

AB üyeliğimiz için Batılı başkentlere Beyaz Saray'dan açılan -ve hiç de etkili olmadığı, hatta ters teptiği görülen birkaç telefonun bedelinin, Irak'ta dökülecek kan olmasından korkmaz mısınız?

Tam da zirvede Türkiye'nin görüşüleceği gün manşetleri süsleyen "ABD göndereceği 90 bin asker için 6 üs ve 2 liman istedi" haberleri karşısında irkilmez misiniz?

Elli yıllık bekçilik yeter!

Artık "site sakini" olmak istiyoruz.

*15 Aralık 2002
Milliyet*

“Savaşı Bilen, Savaştan Korkar”

Türkiye, bir savaşın eşiğinde, kendisini savaşa sokmamış “Milli Şef”i anıyor.

İsmet Paşa’nın bu en büyük zaferini hatırla(t)manın tam zamanıdır.

İnönü’nün Not Defterleri’nin (Ahmet Demirel, YKY, 2001) 1 Aralık 1943 sayfasında şu satırlar var:

“Sabahleyin İngilizlerin sivil kıyafette asker (7000) göndermek teklifleri.

Akşam saat 16’da Askeri Şura. Gece orgeneraller yemekte.

Gece Kahire daveti.

Saat 4’e kadar görüşme.

Mukabil sual”.

Durum, 2002 Aralığına ne kadar benziyor.

Savaş kapıya dayanmış, Türkiye Karadeniz’den, Bal-kanlar’dan, Ege’den tamamen sarılmıştır. Mihver cephesi

yayılmış, içerde Alman yanlıları çoğalmış, müttefiklerin “Savaşa girin” baskısı hepten artmıştır.

İşte Amerikan Başkanı Roosevelt ile İngiliz Başbakanı Churchill’in “Kahire daveti” tam bu aşamada gelir.

Şimdi savaşın kaderi, Türkiye’nin elindedir.

Türkiye’ninkiyse İsmet Paşa’da...

Durumu bugünle kıyaslamak için önce şu “mukabil sual”e bakalım.

Sabah 4’e kadar yapılan toplantıda sorulan ve derhal müttefiklere bildirilen “mukabil sual” şudur:

“Eğer davetin nedeni, zaten alınmış kararların görüşülmesi ise İnönü davete icabet etmeyecektir.”

Yani bir emrivaki kabul edilmeyecektir.

Bu soruya Roosevelt’ten şu cevap gelir:

“Sizi temin ederim ki eşitler arasında serbest bir görüşme yapacağız.”

Roosevelt, İnönü’yü alması için damadının kullandığı özel uçağını yollar.

“Defterler”in 4 Aralık sayfasında şunlar yazılıdır:

“Fevkalade hoş bir seyahat ile Kahire.

Gece Roosevelt’le yemek. 4-5 hafta için ısrar ediyorlar.”

Kahire zirvesinde pazarlık çetin geçti.

Churchill küçümseyen bir edayla “Türkiye hemen harbe girsin, ne yapacağını sonra düşünürüz” diyordu.

İnönü ise “Önce ne yapacağımızı bilelim ve vaat ettiğiniz yardımı alalım, sonra gireriz” tezini savundu.

İngiliz başbakanına göre müttefik uçaklarına üs vermek savaşa girmek sayılmazdı. Oysa İnönü bu öneride, 20

yaşındaki cumhuriyetin yerle bir olma ihtimalini görüyordu.

Roosevelt, Paşa’ya hak verdi ve şöyle dedi:

“Türkler pantolonlarını indirmiş halde yakalanmak istemiyor. Ben de olsam ince eler, sık dokurdum”.

Sonuçta Churchill, Kahire’den Türkleri savaşa sokamadan döndü.

Müttefik orduların gelecekteki başkomutanı Eisenhower haberi alınca “Bu cesur aslanların nasıl savaştıklarını görmek ilginç olurdu” diyecekti.

“O cesur aslanlar”ın nasıl savaştığını bilen komutan, cephede onların nasıl öldüğünü de görmüştü.

Şevket Süreyya, “İkinci Adam”da, askerin harp tereddüdünü şu sözle açıklar:

“Savaşı bilen, savaştan korkar”.

Öyle görünüyor ki, bugün savaşa “pantolonu indirmiş halde” yakalandık.

Ne davet edildiğimizde “mukabil sual” soracak dirayetimiz var, ne üs istendiğinde “Önce sizin vaatleri konuşalım” diyecek liderimiz...

Savaşla kurulmuş bir ülkenin çocukları olarak savaşı biliyor, savaştan korkuyoruz.

O yüzden, “Savaşa hayır” diyerek ülkesini uygar dünya ailesine katabilmiş bir liderin anısı önünde saygıyla eğiliyoruz.

24 Aralık 2002
Milliyet

Kaça Gireriz Savaşa?

Bu ülkenin Meclisi savaşa karşı...
Halkının büyük çoğunluğu da...
Idare mi istiyor savaşı?
Hayır, hükümet de savaş karşıtı...
Askerler, Cumhurbaşkanı?
Onlar da barıştan yana...
Ve bu ülke doludizgin sürükleniyor savaşa...
Nasıl oluyor bu?

Sorunun yanıtını bulmak için Imge Kitabevi Yayınları'ndan çıkan "Sömürgecilik Tarihi"ni (Marc Ferro, 2002) ve özellikle de onun "yeni sömürgecilik"in anlatıldığı son bölümünü okumalı..

Gana'yı sömürgecilerin elinden alan devlet başkanı Kwame Nkrumah, aradığımız yanıtı 35 yıl önce bulmuştu:

"Teorik olarak bağımsız ve egemenlik öğelerinin tümüne sahip bir devletin, aslında dışarıdan yönlendirilmesi... Yeni sömürgeciliğin temelinde işte bu vardır."

Nkrumah, emperyalistlerin eski sömürgeleri içten denetlemeyi artık gereksiz bulduğunu söylüyordu.

Bunun yerine onlara “yardım ediyorlar”dı. Ve bu yolla kendi askeri-siyasi varlıkları yerine IMF, Dünya Bankası gibi kuruluşların görünmeyen yönetimleri geçiyordu.

BBC yorumcusunun tanımıyla “Demokratik emperyalizm” mi bu?

Amerika’nın derdi demokrasi olsa, “kurtardığı” Kuveyt’te bugün demokratik bir rejim olmaz mıydı?

Cümle âlem biliyor ki, bugün Türkiye “kendine rağmen” bir savaşa itiliyorsa bunun nedeni (ne bölgesel çıkarları ne Irak’ın kimyasal silahları), sadece yoksulluğu ve borçlarıdır.

Amerikan Büyükelçisi Robert Pearson’ın TOBB’a gidip, yoksul arabacının atını ezmiş TIR şoförü edasıyla “Ziyan neyse veririz” diye kartvizit bırakması sizi, de utanca sürüklemiyor mu?

Koyun çaresizliğiyle ölümü bekleyen halkların başucunda, sımsıkı sarılmış ellerini telaşla sallayarak “Zararınız en fazla 15 milyar olur”, “Hayır 55 milyarı bulur” diye koyuncu pazarlığı yapan bu adamları gördükçe, siz de haksız bir savaşın paralı askerleri gibi hissetmiyor musunuz kendinizi?

Evden çıkmayan belalı komşusunu öldürmesi için tutulmuş bir kiralık katil rolünü yakıştırmıyor musunuz hükümetinize?

Enkaz altında can verecek bir Iraklı çocuğun ya da kimyasal silahla zehirlenecek bir mahalle halkının maliyeti nedir acaba?

Para yardımı beklentisi ve komünizm fobisiyle Amerikan çıkarları için Kore’de savaşa girdiğimiz 1953’te ABD Dışişleri Bakanı Dulles, NATO’ya en ucuz askeri Türkiye’nin sağladığını söylemiş, “Bir Türk askeri bize 23 sente mal oluyor” demişti.

Ve Nâzım o günlerde, en milliyetçi ses tonuyla, öfkeyle gürlemişti:

“Ucuzdur vardır illeti

*Hani şaşırmayın yarın çok pahalıya mal olursa size
bu 23 sentlik asker*

*yani benim fakir, cesur, çalışkan milletim
her millet gibi büyük Türk milleti”.*

Tam yarım asır sonra bugün yine, yoksullara özgü bir çaresizlik ve Irak fobisiyle, bir yandan bizim olmayan bir kirli savaşın siperini kazıyor, öte yandan utanç veren kanlı bir pazarlığı sürdürüyoruz.

Sizce kaç ölüyoruz bu savaşta?

*4 Ocak 2003
Milliyet*

TRT'den Nasıl İstifa Ettim?

O geceyi hayatım boyunca unutmayacağım.

17 Ocak 1991'in ilk saatleri...

Amerika'nın Bağdat'ı bombalamaya başladığı gece...

Saat iki civarında haber patlar patlamaz çoğu dünya yurttaşı gibi ben de hemen TV karşısına geçmiş, savaşı CNN'den izlemeye koyulmuştum.

Telefon çaldı.

Arayan, o aralar çalıştığım TRT'nin üst düzey bir yetkilisiydi. Panik halindeydi. CNN, savaşı canlı yayınlamaya başlamış, yeni özel kanalımız Star da, CNN'e bağlanıp tercümeye girişmişti.

TRT geç kalmıştı.

"Hemen atla gel" dedi karşıdaki ses...

O karlı Ankara gecesinde, üzerimde kalın bir kazakla TRT'nin Kavaklıdere'deki binasına giderken benden ne beklediklerini bilmiyordum.

Kurumda bir süredir Bülent Çaplı ve Gülfem Aslan'la birlikte "CNN Dünya Raporu" programına haber hazırlıyor, CNN'le ilişkileri yürütüyorduk.

Haber dairesi katına çıktığımda, derhal stüdyoya girmemi söylediler. CNN yayını ekrana verilecek, ben de ânında tercüme edecektim.

İyi de koca yayın kuruluşu, aylardır beklenen bir savaşa neden hazırlıksız yakalanmış ve bir simültane tercümanın yapabileceği bu işi bana yıkmıştı?

Bunun nedenini, stüdyoya girerken yapılan tembihlemeden anladım.

CNN, ilk yayınında Bağdat bombardımanına İncirlik'ten kalkan uçakların da katıldığını bildiriyordu. Oysa Dışişleri henüz bu bilgiyi doğrulamamıştı. O yüzden her söyleneni bire bir tercüme etmeyecek, savaşa Türkiye'nin dahlini çağrıştıran ifadeleri ayıklayarak yayına verecektim.

"Saçmalamayın" dedim:

"Türkiye'de birçok evde CNN izleniyor. İngilizce bilmeyenler de Star'ın yayınından durumu öğreniyorlar. Yayını 'filtre ederek' verirsek başımızı toprağa gömmüş oluruz. En iyisi CNN'in yayını aktarıp Dışişleri'nin bu bilgiyi doğrulamadığını söylemek değil mi?"

Tartışacak vakit yoktu.

"Stüdyoya gir ve denileni yap" dediler.

O arada yeni bir önlem alınmıştı: CNN'in yayını yarımşar saatlik bantlar halinde kaydediliyor, hemen montaja sokulup "sakıncalı bölümler" ayıklanıyor, sonra montajlı bantlar canlıymış gibi yayına sokuluyordu.

"Ben bu oyunda rol almam" dedim.

İstifamı verip çıktım.

Eve döndüğümde, TRT ekranında genç bir meslektaşımı, “İncirlik” sözcüğünün geçmediği montajlı bantları tercüme ederken gördüm.

Kendisi sonradan epey yükseklerle tırmandı.

On iki yıllık bu anıyı yeniden hatırlatan, TV 8’e konuk olan Org. Doğan Güreş oldu. Dönemin Genelkurmay Başkanı olan Güreş Paşa, benim arabayla TRT’ye gittiğim dakikalarda Çankaya’daki kriz masasında yaşananları anlattı.

Köşk’te beklerken Cumhurbaşkanı’nın İngilizce bir telefon konuşması yaptığını duymuş. Az sonra Turgut Özal gelip şöyle demiş:

“Madrid’ten B-52 bombardıman uçakları kalkmış. Buraya geliyorlarmış. Bunlara İskenderun üzerinden şöyle bir koridor açiverelim”.

Güreş Paşa, buna izin verme yetkisinin Meclis’te olduğunu hatırlatmış ve anayasanın 92. maddesine göre siyasi talimat istemiş.

Gözler toplantıda bulunan Başbakan Akbulut’a çevrilmiş.

“Baktım Akbulut orada somurtuyordu” dedi Güreş canlı yayında...

Savaş konusunda baştan beri Özal’dan farklı düşündüğü bilinen Akbulut, “Olmaz” deyince, o gece ne B-52’lerin Türk hava sahasına girmesi ne de İncirlik hava üssünün kullanılması mümkün olabilmiş.

Körfez savaşıyla ilgili hazırlamakta olduğumuz “O Gün” belgeseli için Akbulut’la konuşurken, “Niye izin vermediniz?” diye sordum.

“Her şeyin bir usulü var. Bunu görsünler istedik. Hem de durumun nasıl gelişeceğini gözledik” dedi.

Nitekim, İncirlik ancak ertesi gün Meclis’ten yetki alındıktan sonra kullanıma açılmıştı. Anladığım kadarıyla benim istifa ettiğim saatlerde, Ankara’da başkaları da istifaının eşiğine gelmişti.

Dünkü kıssadan bugüne hisse şu:

Savaş düğmesine basılmadan (hatta basıldığında bile ölçüp biçmeden) üslerin kullanımına izin verilmesi hatadır. Bu koz, son âna kadar elde tutulmalı, yok yere düşman kazanılmamalı ve kriz ânında da emrivakilere karşı uyanık olunmalıdır.

Umarım, AKP peşin bir angajmana girmemiştir.

*9 Ocak 2003
Milliyet*

Cengâver Medya

Son dönem gazete manşetleri öyle cengâver bir ruhla hazırlanıyor, yorumlar öyle yalınlıkla yazılıyor ki, Türkiye'yi bilmeden Türk basını izleyen bir yabancı, halkın savaşmak için can attığını, savaş baltalarını topraktan çıkardığını sanabilir.

Oysa içerde yaşayan hepimiz biliyoruz ki, Türkiye halkı hiç olmadığı kadar büyük bir çoğunlukla savaşa karşı tavır alıyor. Sadece kamuoyu da değil, Çankaya köşkünden başlayıp Başbakanlığa, Dışişleri'ne hatta Genelkurmay karargâhına kadar bütün iktidar odaklarında da savaş alternatifine uzak duruluyor.

O halde medyadaki bu harpseverlik neden?

Niye savaş karşıtı gösteriler, "Gaylerle lezbiyenlerin katıldığı marjinal buluşmalar" gibi yansıtılıyor?

Savaşta ilk kurbanın gerçek olduğu bilindiği halde, üstelik sadece Türk medyasında da değil, genelde Avrupa medyasında da- neden "savaş yalanları"nın peşine düşülüyor?

Kolay açıklama şu:

Felaket tiraj, savaş rating getirir.

O yüzden medya kıyameti sever. Her koşul altında çatışmayı sergiler.

Bu genel kurala rağmen, geçenlerde "Le Monde Diplomatique"te çıkan bir yazı, Avrupa mediasındaki savaş çığırkanlığını açıklamanın bu kadar basit olmadığını ortaya koydu.

Ignacio Ramonet imzalı yazıda, büyük medya kuruluşlarının silah tacirlerinin eline geçtiği, çarpıcı bir örnekle kanıtlanıyordu:

Fransız medyası büyük ölçüde Dassault ve Lagardere adlı iki grubun denetime girmişti. Bu iki grup da esasen askeri alanda faaliyet gösteriyor, avcı uçakları, helikopterler, roketler, füzeler, uydular üretiyordu.

Silah üreten bir şirketiniz olsa ve savaşta satışların patlayacağını bilseniz, sahibi olduğunuz medya kuruluşunun barış yanlısı yayın yapmasını ister miydiniz?

Refik Durbaş üstadımız Sabah'ta bu duruma dikkat çekerken, savaş haberlerine bu gözle bakılması konusunda okurları uyardı.

Ben de buradan meslektaşlarıma seslenmek istiyorum:

Ne yazık ki, Çağdaş Gazeteciler Derneği dışında gazetecilik örgütlerinin pek ağza almadığı bir gerçek var:

"Savaşa karşı olmak, dünyanın her köşesinde gazetecileri bağlayan evrensel bir meslek ilkesidir. UNESCO'ya göre, savaşın ortadan kaldırılması, gazetecinin uğruna mücadele vermesi gereken ahlaki değerlerin en önde gelenidir."

Üstelik Türkiye Gazeteciler Cemiyeti'nin yayınladığı "Hak ve Sorumluluk Bildirgesi" de barışı savunmayı mes-

leki bir görev addetmiş, gazetecinin düşmanlığı k r kleyci, şiddeti kışkırtıcı yayınlardan kaçınması gereğine dikkat çekmiştir.

Böyle bir ortamda, kamuoyunun zıddına, hele insan canı söz konusu iken, bu denli savaşçı yayın yapmak ve yangına k r k tutmak, medyanın halk nezdinde inandırıcılığını azalttığı gibi, akla Fransa örneğini getiriyor.

Yapmayalım.

Bu suça ortak olmayalım!

9 Ocak 2003
Aktüel

Biz O Telefonun Açıldığı Günleri de Biliriz Mr. Parris!

Küstahlık!

Bulabildiğim en hafif tabir bu...

ABD'nin eski Ankara Büyükelçisi Marc Parris, çalıştığı danışmanlık şirketi adına gözdağı vermek üzere geldiği Türkiye'de Tayyip Erdoğan ve Deniz Baykal'la elleri cebinde, zehri dilinde, konuşuyor:

“Türkiye'nin kararı gecikiyor. Amerika'nın beklemeye tahammülü kalmadı. Yanıtınız gecikirse hareket güneyden başlar. Savaş uzar, daha kanlı ve pahalı olur, ama bittiğinde siz zarar görürsünüz. Barış masası kurulduğunda bir kenarda paltonuzla beklemek zorunda kalırsınız.”

Bitmiyor.

Eski büyükelçi, derin tarih bilgisiyle devam ediyor:

“İlk Körfez savaşında Beyaz Saray'la Turgut Özal arasında her zaman açık bir hat vardı. Özal, şimdiki başkanın babasını basın toplantısı yaparken bile arayabiliyordu.

Ama korkarım böyle giderse Türkiye yeniden aradığında Beyaz Saray'ın hatları hep meşgul çıkabilir. Bush 2008'e kadar işbaşında kalacak. Bunu unutmaz."

Bu tehditlerdeki ceberutluk bana Lord Curzon'ı hatırlattı.

İngilizlerin ünlü Dışişleri Bakanı da, 80 yıl önce Lozan'da İsmet Paşa'yı aynı zorba üslubuyla sıkıştırıyordu.

"İsmet Paşa!.. Artık beklemeye tahammülüm yok. İki saat içinde imza atmazsan sulh olmayacaktır. Memleketini kurtarman için iki saatin var."

Anlaşmazlık konusu, Türkiye'nin hükümlanlık haklarını sıfırlayan kapitülasyonlardı.

İsmet Paşa direnişini sürdürünce, Lord Curzon şöyle dedi:

"Konuşmanızdan memnun değiliz. Hiçbir şeyimizi kabul etmiyorsunuz. Hepsini cebimize atıyoruz. Yarın harap bir memleketi imar etmek için önümüzde diz çökeceksiniz. Bizden yardım istediğinizde bütün reddettiklerinizi birer birer çıkarıp önünüze koyacağız."

İsmet Paşa, o kritik iki saatin sonunda metni imzalamadan konferansı terk ederken, "Ne oldu" diye soran gazetecilere şu yanıtı vermiştir:

"Hiç! Esaret altına girmeyi kabul etmedik."

Bu ülke böyle kurulmuştur!

Usta bir devlet adamı, Mr. Parris'e "muz cumhuriyeti" sandığı ülkenin temelindeki bu harcı öğretir, niye İsmet Paşa'nın en sıkıntılı dönemlerde bile müttefiklerinden bir kuruluş borç almadığını anlatırdı.

Bilge bir devlet adamı, Mr. Parris'e Beyaz Saray telefonlarının hiç meşgul çalmadığı günlerde Çankaya'ya giren telefon faturasını gösterir, Türkiye'nin ilk savaşta uğradığı zararı ve "şimdiki başkanın babası"nın verip tutmadığı tazmin sözlerini hatırlatırdı.

Muzip bir devlet adamı, "İsmet Paşa büyük devletlerle ilişkiyi ayıyla yatağa girmeye benzetirdi" diye lafa girer, sonra da konuğunun ellerine bir göz atıp "Haklıymış" derdi.

Haysiyetli bir devlet adamı, bu nobranlık karşısında derhal Mr. Parris'e paltosunu giydirir, telefonunu fişten çeker ve ardından gürlerdı:

"Eski başkanın oğluna söyleyin:

"Biz de unutmayız!"

14 Ocak 2003
Milliyet

Yarım Kalan Savaşın Yıldönümü

1991 Mart'ıydı.

Körfez savaşı henüz bitmiş ve Bağdat'a girip Saddam'ı devirmesi beklenen müttefik orduları sınırda durup savaşa son vermişti.

ABD Başkanı Bush, katkılarına teşekkür için Cumhurbaşkanı Özal'ı Camp David'e çağırmıştı.

Özal, helikopterle hareket etti. Ancak yolda, hava muhalefeti nedeniyle zorunlu iniş yapması gerekti.

İnerken Başkan Bush ile eşi Barbara'nın piste doğru koşturduğunu gördü. Bu aksilik olunca, Özal'ı karşılamaya gelmişlerdi.

Bush, Özal'ı bir limuzine davet etti. "Yolda konuşuruz" dedi. Yanlarına Beyaz Saray'ın Ulusal Güvenlik Danışmanı General Scowcroft ile Köşk'ün başdanışmanı Engin Güner'i de alıp yola çıktılar.

50 Dakikalık yol boyunca iki lider Körfez savaşını tartıştı, iki danışman da not tuttu. Söylenen özetle şuydu:

Saddam Kuveyt'ten kovulmuş, ama tahtını korumuştur. Tehlike sürüyordu. Laf buraya gelince, Özal biraz da sitemle sordu:

“Bağdat’a niye girmediniz?”

“Vietnam sendromu” dedi Bush:

“Kamuoyunun büyük baskısı altındaydık. Bağdat’a yürüseydik, Saddam’ın Cumhuriyet muhafızları ile göğüs göğse çarpışmalar olacaktı. Büyük zayıat verebilirdik. Kamuoyu buna karşıydı. O yüzden durduk.”

“Yarım kalan savaş”ının yıldönümünde dünya, ekran başına geçmiş, savaşın 12 yıl önce kaldığı yerden devamını, “ikinci yarısı”nı izlemek için bekliyor.

Yıkılan iki kulenin yarattığı öç duygusu ve göz karartan petrol tutkusuyla “Vietnam sendromu”nu aşan ABD, bu kez Bağdat’a yürümeye hazırlanıyor.

CNN Türk için hazırladığımız “O Gün” belgesel serisinde “Körfez savaşı”nın, Türkiye’de bir Dışişleri Bakanı ile bir Genelkurmay Başkanı’nın istifasına yol açan arka planını ekrana taşıyacağız.

Bu belgesel için Barış Duran’la birlikte dönemin askeri ve sivil yetkilileriyle görüştük. Çoğunun ortak görüşünü şöyle özetlemek mümkün:

Bugün savaşın iki tarafı yine ABD ve Irak olsa da, savaşın iki aktörü yine Bush ve Saddam adını taşısa da, Türkiye yine müttefikleriyle komşusu arasında sıkışıp kalsa da, bu kez koşullar 12 yıl öncesinden tamamen değişik:

1991’de Irak, Kuveyt’i zorbaca işgal etmişti ve uluslararası toplum açısından müdahalenin meşru bir gerekçesi vardı.

Bağdat’ın karşısında koca bir koalisyon vardı.

Birleşmiş Milletler’in müdahaleye onay veren kararları vardı.

Oysa bugün, kanıtlanamayan bir “kitle imha silahları” iddiasıyla ABD’nin dayattığı, uluslararası toplumun ço-

ğunlukla karşı çıktığı, hukuki meşruiyeti tartışmalı bir “intikam planı” var.

Türkiye o koşullarda bile -Özal’ın bütün çabasına rağmen- hükümetiyle, diplomasisiyle, askeriyle kuzeyden cephe açma fikrine uzak durmuş, yine de savaş Türkiye’yi iktisaden vurmuş, dahası Kuzey Irak’ta hiç istemediği bir ni- zam kurmuştu.

En meşru halinde bile savaşa katılmamışken ve kendisine verilen hiçbir söz tutulmamışken bugün Türkiye haklı bir gerekçesi bulunmayan, BM kararlarına dayanmayan, dünyada savunulmayan bir savaşa niye girsin?

Yarın, elimizde ödenmemiş bir faturayla, bir limuzinde bahaneler dinlemek istemiyorsak bu sorunun yanıtını iyi düşünmek zorundayız.

16 Ocak 2003
Milliyet

İlginç Flört:
ABD-PKK Görüşmesi!

Güneydoğu'da yeniden silahlar konuştu.

Lice ile Hani arasındaki kırsal alanda operasyon yapan güvenlik güçleriyle KADEK'liler arasında çatışma çıktı:

Bir asker şehit oldu, beş asker yaralandı.

Bu, OHAL'in kaldırıldığı 30 Kasım'dan beri yaşanan ilk büyük çatışma...

Silah sesleri, kamuoyunu endişeye boğdu:

"Bitti sandığımız şey, yeniden mi başlıyor? Öyleyse neden?"

Bu konuda yorumlar çeşitli...

Çatışma PKK'nın bir eğitim kampının bulunduğu bölgede meydana geldi. Örgüt her ne kadar Öcalan'ın çağrısı ile eylemlerini durdursa da, "operasyon olursa kendini savun" talimatı almıştı. Planlı arazi taraması yapan askerlerle karşılaşp çatışmaya girmiş olması mümkün...

Bir başka yorum ise, bunun Öcalan'ın durumuyla ilgili bir eylem olması... Öcalan, Kasım ayından beri "hava

koşulları” gerekçe gösterilerek avukatları ve ailesi ile görüştürülmüyordu. Avukatları, Apo’nun yaşamından kaygı duyduklarını açıklamışlardı. Görüşme engelinin sürdürülmesi halinde eylemlerin yeniden başlayacağı söyleniyordu. Son çatışmanın “Hâlâ buradayız” mesajı veren bir dış gösterme olması da ihtimal dahilinde...

Çatışmanın, tam da savaşın gündemde olduğu ve Kuzey Irak’ta sıcak günlerin yaklaştığı döneme rastlaması, akla başka soru işaretlerini de getiriyor.

Bu soruları deşmek, bölgedeki temas ve hazırlıkları sergilemek için son derece önemli bir belgeyi dikkatinize sunmak istiyorum.

Bölgenin deneyimli Milliyet muhabiri Namık Durukan, geçenlerde gittiği Kuzey Irak’tan iki sayfalık İngilizce bir belge de getirmişti.

21 Ocak 2002 tarihinde PKK Başkanlık Konseyi’nden, Amerikan Dışişleri Bakanlığı’na gönderilen bu yazı, Amerikan yetkilileriyle -o zamanki adıyla- PKK arasında yapılan bir görüşmenin ayrıntılarını kâğıda döküyor ve varılan mutabakatı teyit ediyordu.

Belgeden alıntılar yapmadan önce, toplantının yeri ve katılımcılarıyla ilgili Namık’ın öğrenebildiği ayrıntıları vereyim:

Buluşma, Ocak ayında bir Ortadoğu ülkesinde gerçekleşmiş. Amerikan tarafında, Pentagon ve CIA yetkilileri ile o ülkedeki ABD elçisi bulunmuş.

PKK’yı ise Başkanlık Konseyi üyesi Mustafa Karasu temsil etmiş.

İki sayfalık belge dikkatle okunduğunda ortaya çıkan sonuç şu:

“ABD, bölgede yeni yapı için PKK’yı yokluyor; PKK da kendi geleceği için ABD’yi arkasına almaya çalışıyor.”

Mektup şu memnuniyet satırlarıyla başlıyor:

“Başkanlık konseyimiz, yetkili arkadaşımızla yapılan ilk görüşme konusunda bilgi sahibi olmuştur. Görüşmenin memnun edici geçtiğini görüyoruz. Birçok konuda görüşlerimizin örtüşmesi, ilişkilerimizin gelişmesinde önemli bir zemin teşkil etmektedir. (...) Bizi en fazla memnun eden de bir önyargıyla karşılaşmamış olmamızdır. Bu durum, görüşmelerimizin sonuç alıcı olacağını gösteriyor.”

Bu girişten sonra PKK, Ortadoğu’daki rejimlerin, hem o ülkelerin halkları hem de uluslararası toplum için zararlı bir yük haline geldiğini ve aşılması gerektiğini belirtiyor. Buna Türkiye örneğini veriyor.

“ABD’nin Irak’a müdahalesi bu rejimlerin aşılmasının olanağını yaratacak, bölgede demokratikleşmenin yolunu açacaktır” diyor.

Bu konuda PKK’nın, ABD ve AB’yle her alanda işbirliği yapacağını bildiriyor.

Bu işbirliği alanlarını da 9 öneri şeklinde belirtiyor.

Bunlar özetle şöyle:

“1. Irak’a müdahale, bölgedeki rejimleri sarsacağı için PKK buna tam destek verecektir.

“2. PKK bölgede demokrasinin geliştirilmesi için her konuda işbirliği yapacaktır.

“3. PKK, Kürt sorununun çözümünü devletlerin yıkılmasında değil, rejimlerin demokratikleşmesinde görür. Türkiye, İran ve Suriye’de demokratik rejimlerin kurulma-

sıyla Kürtlerin merkezi ve yerel iktidara katılması, Kürtçe eğitim, kültürel gelişme olanağına kavuşması ve insan haklarının tanınması sağlanacak, demokratik çözüm, ülkelerin birliği korunarak gerçekleşmiş olacaktır. Irak'ta özgür seçimler sonucu oluşan, eyalet idari sistemini esas alan bir federatif çözüm yerinde olacaktır. Kürtlere federal bir statünün tanınması Kürt sorununu çözüme kavuşturacaktır. Sorunun 4 parçada birbiriyle ilişki içinde çözüme kavuşturulması, işleri çok kolaylaştıracaktır.

“4. Kürt hareketi de bölgeyle birlikte demokratikleşecek ve bir çözüm gücü haline gelecektir. Kürtler arasında çatışmayı önleyip birliği yaratmak için PKK isim değişikliği dahil yeni adımlar atacaktır.

“5. Kürt ulusal güçlerinin, aralarındaki ilişkileri düzelterip ittifak yapması için ABD'nin teşvik ve çabalarına acil ihtiyaç vardır.

“6. PKK'nın uluslararası çalışmalarına uygulanan kısıtlamalar kaldırılmalıdır.

“7. Öcalan'ın sağlık ve yaşam koşulları acilen düzeltilmeli, havanın kuru olduğu bir yere, PKK'lı tutukluların yanına taşınmalı, basın yayın olanaklarından yararlandırılmalı, ziyaretçi kabul süresi artırılmalı, idam cezası kaldırılmalıdır.

“8. Türkiye'nin HADEP'e uyguladığı baskının kaldırılması için ABD girişimde bulunmalıdır.

“9. Bu görüşmelere Kuzey Irak'ta heyetlerle devam edilmelidir.”

ABD'nin bölgeye yönelik hazırlıklarını sergileyen ve Türkiye'nin Kuzey Irak hassasiyetini doğrulayan bir belge bu...

Okurken dikkat etmişsinizdir:

PKK önerilerinin bir kısmı geçen yıl zarfında gerçekleşti:

Örgüt, ismini değiştirdi.

Idam cezası ve Kürtçenin önündeki engeller kaldırıldı.

Kuzey Irak'ta birbiriyle çatışan Kürt gruplar barıştırıldı.

Şimdi sıra 3. öneri de mi?

Yani Kuzey Irak'a müdahalenin ardından ABD'nin hamiliğinde federal bir Kürt devleti mi hazırlanıyor?

Namık Durukan, 9. öneride sözü edilen Kuzey Irak buluşmasının geçenlerde ABD yetkilileriyle KADEK'liler arasında yapıldığını öğrendi.

Görüşmeyi, Kuzey Irak'taki Kürt gruplar üzerindeki ağırlığı bilinen Davut Bağistani organize etmişti.

Namık, Kuzey Irak'ta Bağistani ile görüşüp buluşmayı doğrulattı.

Ben Kürt sorununun barışçı çözümünden yanayım.

Bölgede çözümün demokratikleşmeden geçtiği görüşüne de katılıyorum ve sorunlara silahlar yerine temaslarla çözüm bulunmasını destekliyorum.

Ancak bölgeyi kendi dinamikleriyle değil, Ortadoğu'da emelleri olan uzak bir süper gücün sopasıyla dizayn etme taktiklerine tepki duyuyorum.

Kürtler, özledikleri çözüme bir komşu halkın mahvına göz yumma karşılığı ulaşabileceklerini sanıyorlarsa, kendi tarihlerini bir daha okumalarını tavsiye ederim.

O tarih, büyük devletlerin satış ve ihanetleriyle doludur da...

*18-19 Ocak 2003
Milliyet*

PKK ile ABD'yi Buluşturan Adam Konuştu

Davud Bağistani, Erbil'de yaşıyor. Çok iyi Türkçe biliyor. Barzani'ye yakınlığıyla bilinse de, diğer Kürt gruplar arasında da tanınan bir isim...

Kendisiyle önce internet aracılığıyla İngilizce yazıştık, sonra telefonda uzun süre söyleştik.

Yazıları okumuştum.

“Yazdıklarınızın hepsi doğru” dedi.

Görüşmelere bizzat kendisinin önayak olduğunu söyledi. Gerekçesini de şöyle açıkladı:

“11 Eylül'den sonra dünyada da Ortadoğu'da da koşullar tamamen değişti. Terörün hiç şansı kalmadı. PKK'lılara bunu söyledim. ‘Sizi El-Kaide gibi görebilirler. O zaman durumunuz kötüleşir. Oysa yeni bir süreç başladı, dünya dengesi yeniden kuruluyor. Orada yerinizi almalısınız’ dedim. Düşündüler. Başta çok çekindiler, güvence istediler, ama sonra bana güvenip kabul ettiler.”

Bağıstani daha sonra “öbür tarafa”, yani ABD’lilere gitmiş. Amerikalılar, müttefik Türkiye’yi rahatsız etmeye çekindikleri için görüşmelere gayri resmi olarak katılmayı kabul etmişler. PKK’nın silahlı mücadeleden vazgeçmesi karşılığı Amerika’nın bu süreci destekleyebileceğini söylemişler.

İlk görüşmede PKK’lılar ABD yetkililerine, “Siz bu savaşta Türkiye’nin yanında yer aldınız. Üstelik başkanımızı tutup Türkiye’ye verdiniz. Ama gördüğünüz gibi ardından Kürtlere yönelik bir açılım gelmedi” demiş.

Bunun üzerine -mektupta belirtildiği gibi- PKK’nın silahsız mücadeleye geçmesi, buna karşın ABD’nin de demokratik açılımlar için Türkiye’ye baskı yapması konusunda ilke anlaşmasına varılmış.

Bağıstani’ye, “O ilk görüşmeden sonra yeniden buluştular mı?” diye sordum.

“Tabii... 5-6 görüşme oldu” dedi.

Son buluşma 1,5 ay önce gerçekleşmiş. Ancak hem Türkiye’nin hem bölgedeki Kürt grupların tepkisinden korkulduğu için Kuzey Irak’ta buluşma olmamış.

“Yeni buluşmalar da olacak” diyen Bağistani’ye bu görüşmelerden ne sonuç umduğunu soruyorum. Şöyle yanıtlıyor:

“Kürt meselesi silahla hallolmaz. Başkalarıyla ve aramızda yaptığımız savaşlar yarayı derinleştiriyor. Bu yolla bir yere varılamaz. Bir dönem Türkiye ve İran’daki Kürtleri Batı bloğu destekledi, Irak ve Suriye’dekileri de Doğu bloğu... Savaşı biraz da şartlar zorluyordu. Ama bugün şartlar değişti. ABD artık tek süper güç... Bu gerçeği kabul etmek ve buna göre hareket etmek zorundayız.”

Bağıstani'ye ABD'nin daha önceki sicilini hatırlatıyorum:

“Bilmez miyim” diyor, “Uzun bir tarihi geçmişimiz var ABD ile... Mesela İran'da 60'lı, 70'li yıllarda Kürtleri destekliyordu, ama Kissenger, ilk fırsatta sattı Kürtleri... İran-Irak savaşında 'Halepçe'ye kimyasal silahı İran attı' dediler, sonra yeni çıkarlarına göre yeni bir senaryo kurup 'Saddam attı'ya çevirdiler. Bugün de kara kaşımız, kara gözümüz için işbirliği yapmıyor bizimle...”

“Ne için yapıyor?”

“Ortadoğu'da bir projesi var ABD'nin... Bu proje sadece Irak'la sınırlı değil. Suudi Arabistan'dan Suriye'ye, İran'dan Pakistan'a, Afganistan'dan Orta Asya cumhuriyetlerine kadar uzanan bir proje bu...”

“Peki dün kendi çıkarı için sizi sattığını düşündüğünüz bir ülkeye bugün nasıl güveniyorsunuz?”

“Güven yok. Ama bir süper gücü karşımıza alamayız. En azından onunla çatışmamak, onu bertaraf etmek zorundayız. Görüşmelerin amacı budur. Yoksa çıkarı söz konusu olduğunda ABD, Türkiye'nin de dostu değildir.”

Kuzey Irak'taki durumu sorduğumda ise Bağistani, Türkiye'nin bir müdahalesine hiç sıcak bakılmadığını belirtiyor.

“Türkiye, geçmişte Kürtler arasındaki çatışmaları besledi. Bu yanlış bir politikaydı. Şimdi ise bölgeye yönelik bir politikası yok. Oysa görev Meclis'indir” diyor.

Her iki tarafta da savaşın sürmesinden yana olanlar bulunduğunu hatırlatıp, provokasyonlara karşı uyanık olunması gerektiğine dikkat çekiyor.

Türkiye'nin hemen yanı başında geleceğin pazarlığı yapılıyor, temelleri atılıyor.

Türkiye, sessizce sonucu bekliyor.

21 Ocak 2003
Milliyet

“Niye Görüşmeyelim ki?..”

“ABD-PKK görüşmesi”ne dair yayınladığımız belge, tanık ve fotoğrafa, ABD ve PKK tarafından iki farklı tepki geldi.

Amerikan Büyükelçisi Robert Pearson, NTV ekranında -adeta can havliyle-, elindeki Milliyet’i “iğrenç yalanlar” diye sallayarak ve haber kaynağının “PKK ajanı” olduğunu söyleyerek gösterdi tepkisini...

“11 Eylül saldırısında yakınlarını kaybedenlere, neden en yakın müttefiklerimizden birinin gazetesinde böyle bir haber çıktığını açıklayamam” dedi.

Oysa, diplomatların ittifak bağları gazetecileri ilgilendirmedigi gibi, gazetecilerin haber kaynakları da diplomatları ilgilendirmez.

Kızgın Büyükelçi’ye tavsiyem, terör mağdurlarına bu haberi değil, habere konu olan buluşmayı nasıl izah edeceği üzerine kafa yormasıdır.

Masanın karşı tarafına gelince...

KADEK Başkanlık Konseyi haberleri “spekülatif ve provokasyon amaçlı” diye niteledi. Ancak açıklamada “ABD ile ittifak” yalanlanırken, “ABD ile görüşme” inkâr edilmedi. Tersine “Irak’a müdahalenin yaklaşması, ilgili tüm güçleri arayışlara itmektedir” denildi.

Aynı gün, KADEK’in Özgür Politika gazetesinde Demir Küçükaydın şöyle yazdı:

“PKK (...) elbette ABD ile görüşecektir ve de görüşmelidir. Eğer görüşmüyorsa, kendi amaçları açısından yeterince esnek ve cesur davranmıyor, kendi mücadelesine zarar veriyor demektir.”

Yorumda, “Başkanlık Konseyi” imzasıyla PKK’dan ABD Dışişleri’ne gönderilen mektup ise şöyle değerlendirildi:

“Sunulan belge, PKK’nın bu alanda nasıl olgunlaştığının, kendi programını ABD gibi dünyanın en büyük gücü karşısında nasıl kişilikli bir şekilde savunduğunun örneği ve delili.”

Gazetecinin görevi, doğruluğundan emin olduğu belgeyi kamuoyuna iletmektir. Ancak elbette, bu tür hassas dönemlerde, kullanılma riskini azaltmak için bazı temel soruları da deşmek zorundayız:

Buluşma haberini kim, niye sızdırdı? Neden şimdi?

Anlaşılan o ki, hem KADEK hem yerli yabancı istihbaratçılar Davut Bağistani’yi tanıyor, onun üzerinden haberleştiriyorlar, ama ona güvenmiyorlar. O yüzden de, bildiklerini şu aşamada açıklaması kuşkuyla karşılanıyor.

Bölgeyi iyi bilen ve konuyu yakından izleyen uzmanlar, görüşmelerin açığa çıkmasından ilgili tüm tarafların yarar sağladığını düşünüyor:

ABD, bu yolla savaşa katılmakta isteksiz davranan Ankara'ya aba altından sopa gösteriyor.

KADEK, artık ABD'nin bile ciddiye aldığı bir bölge aktörü olduğunu kanıtlıyor.

Türkiye, zor taleplerle kapıya dayanan ABD'ye karşı koz yakalamış ve "Kuzey Irak'a seninle benim de girmem lazım" tezine destek bulmuş oluyor.

KADEK'in güçlenmesinden rahatsız olan Barzani ve ABD'nin bölgenin tek hâkimi olmasını istemeyen Almanya da kuşkuları üzerinde topluyor.

Türkiye'nin geleceğini ipotek altına alacak tarihi gelişmelerin arifesindeyiz. Bir üst düzey yetkili, kavganın nedenini şöyle özetliyor:

"Dünyanın en zengin petrol bölgesi üzerinde, devlet tecrübesi olmayan bir millet devlet kurmaya kalkarsa, elbette bütün güçler onun üzerinde nüfuz sahibi olmaya çalışır. Bunca fırtına ondan..."

ASAM Başkanı Prof. Dr. Ümit Özdağ da *Siyaset Meydanı*nda "Irak'ın geleceği üzerinde söz sahibi olmayacaksak, ABD ile bütün askeri ilişkileri askıya almalıyız" dedi.

Hep söylemedik mi; siz kendi bölge insanınızı, onların komşudaki soydaşlarını kazanamazsanız, kazanan birileri çıkar.

Bakalım "son kazanan" kim olacak...

25 Ocak 2003
Milliyet

Meclis Göreve!

1997

1997

1997

1997

Jean-Jacques Rousseau, "Toplum Sözleşmesi"nin girişinde şöyle yazar: "Güç, hak yaratmaz. İnsan ancak haklı güce boyun eğmelidir".

ABD, Irak'ta haksız bir gücü kullanıyor.

Dünyanın merakla beklediği Birleşmiş Milletler denetçilerinin raporu, ABD'ye, umduğu "haklılık" kozunu vermiyor.

Geriye kaba bir "güçlülük" kalıyor.

Şimdi ne yapacak Amerika?

"Denetçiler bulamadı, ama bence bu silahlar var" deyip tek başına taarruza mı geçecek?

Bizim için daha önemlisi, Türkiye'nin tavrı...

Türkiye, bu savaşta ABD'nin yanında saf tutmak için Birleşmiş Milletler kararını koşul koymuştu.

Şimdi silahlar bulunamamışken...

Avrupa yan çizmişken...

...hem yurtdışında, hem yurtiçinde “Savaşa hayır” sesleri yükselirken...

Türkiye, ABD’nin harekâtına katılabilir mi?

Bunun için önce Amerika’nın eski Büyükelçisi Marc Parris gelip tehditler savurdu; “Savaşa katılmakta geciktirseniz, yarı n barış masası kurulduğunda bir kenarda paltonuzla beklersiniz” dedi.

Sonra elçilik Siyasi İşler Müsteşarı John Kunstatder’in Meclis Başkanvekili Sadık Yakut’la görüşmesinde, “Size ders vermeye gelmedim” dediği ve “Zaten Atatürk’ün makamında buna izin vermeyiz” cevabını aldığı basına yansıdı.

Ardından da, yeni Amerikan Büyükelçisi Robert Pearson, diplomatik teamülleri çiğneyerek Meclis Başkanı’nı ve partilerin grup başkan vekillerini makamına bilgi vermeye çağırdı.

AKP ve CHP’liler koşa koşa giderken, Meclis Başkanı Bülent Arınç, Büyükelçiye gereken cevabı verip, “O buraya buyursun” dedi.

Pearson, Meclis’in ilgili ihtisas komisyonu üyeleriyle yapacağı bilgilendirme toplantısını, BM raporunun açıklanacağı gerekçesiyle son anda iptal etti. Görüşmeye katılacak 70 milletvekili de, haklı olarak “Raporun bugün açıklanacağı önceden belliydi” diye tepki gösterdi.

Türkiye’yi “eli mecbur” gören ABD, kural tanımaz bir üslup ve günden güne artan bir dayatmayla bastırıyor.

Öğrendiğimiz kadarıyla, hükümetin kurulmasından sonra Başbakan Abdullah Gül’ü arayan Başkan Bush, ABD’nin taleplerini iletirken 125 bin Amerikan askerinin

konuşlandırılmasını, özel kuvvetlerin Kuzey Irak'a geçişine kolaylık sağlanmasını, Türk hava sahasının, havaalanlarının, limanların, demiryollarının kullanılmasına izin verilmesini istemiş, "üç gün içinde karar verin" demişti.

Gül'ün ibretlik yanıtı şuydu:

"Uluslararası meşruiyeti olmayan bir operasyona gözü kapalı giremeyiz. Burası çadır devleti değil. Kamuoyu var, Meclis'i var."

Kamuoyu son sözünü söyledi: "Savaşa hayır" dedi.

Şimdi Meclis'in ağırlığını ortaya koyma zamanıdır.

TBMM, yarın ağırlayacağı büyükelçiye Amerika'nın insan haklarına bu kadar duyarlıysa, niye daha önce Irak'a bu silahları sattığını sorabilir.

Tabii neden İsrail, Gazze'yi bombalayıp 12 Filistinliyi öldürürken aynı duyarlılığı göstermediğini ve Şaron'u desteklemeye devam ettiğini de...

Türkiye, ABD'nin haksız savaşının değil, Avrupa'dan yükselen itirazların yanında saf tutmalıdır.

Haksız güce direnerek kurulan Meclis'e düşen, bugün de "güçlü"nün karşısında "haklı"nın yanında yer almaktır.

28 Ocak 2003
Milliyet

“Savaşta Ne Yaptın Baba?”

31.12
1999

Avustralyalıları 1915 Gelibolu seferine asker yazılmaya çağıran bir afişin sloganıydı bu...

Afişte rahat koltuğuna kurulmuş adama, çocuğu soruyordu:

“Savaşta ne yaptın baba?..”

CNN’de Larry King, Sean Penn’le konuşurken bu soru geldi aklıma...

Sean Penn, Hollywood’da son dönem yetişen en iyi oyuncularından biri... Şöhretini biraz Madonna’yla yaşadığı aşka borçluydu, ama o, bundan fazlasına sahip olduğunu gösterdi. Washington Post’a bir ilan vererek savaşı protesto etti, sonra da dünyanın dikkatini çekmek üzere kalktı, Bağdat’a gitti.

Dönüşte, Larry King sorguya şöyle başladı:

“Irak’a gideceğini söyleyince karın ‘Çocuklar var, ne olacağı belli olmaz’ deyip vazgeçirmeye çalışmadı mı?

King’in salladığı kasaturayı çevirip ona sapladı Penn:

“Ben oraya çocuklarım olduğu için gittim.”

(Lanet) “olası Irak operasyonu” yaklaşıyor.

Biz de “Savaşta ne yaptın baba” sorusuyla karşılaşacağız bir gün...

On binlerce Iraklı sivilin canını alacak savaş geride kalmış olacak; çocuklar büyüyüp o dönem ana babalarının aldığı tavra bakacak.

Utanacak veya gururlanacak.

Irak'ta ambargo nedeniyle devasız kalmış ve alınlarına çok daha beteri yazılmış çocukların yattığı hastaneleri ziyaret eden Sean Penn diyor ki:

“Hasta çocuklar uyanmasın diye kapıların yavaş kapatılmasını istediğim hastanelerin şimdi bombalanacak olması fikri korkunç geliyor.”

Siz; “Savaş olmasa iyi olur, ama ille de olacaksa...” diye başlayan cümlelerin sahipleri...

“Harita yeniden çizilirken masanın dışında kalmamalıyız” diyen fırsat cengâverleri...

Barış yanlılarını “safılık” veya “ultra-demokratlık”la suçlayan savaş tacirleri...

Amerika, petrol yataklarına sahip olacak diye çocuklar ölecek orada; farkında mısınız?

Amerikan propaganda makinesinin gizlediği katliamın suç ortaklığına gönüllü olacak mısınız?

Türk heyetiyle Bağdat'a giden bir dostum, Iraklıları “Jurassic Park” filminde, dinazorun gelip kendisini yemesini bekleyen ipe bağlı keçiye benzetti:

“Hiçbir şeyden haberleri yok, ne yaklaşan savaş tehlikesinden ne Birleşmiş Milletler denetçilerinden... Sabah akşam ekranda Saddam'ı izleyerek saldırıyı bekliyorlar.”

Sean Penn'in sözleriyle, “İnanılmaz bir yoksulluk içindeler. Büyük bir psikolojik tahribat var. Dört yaşındaki çocuklar tepelerine bomba yağacağı korkusuyla yaşıyorlar.”

Neyse ki, “Savaşa hayır” diye ayağa kalkan dünya, henüz tamamen vicdanını kaybetmediğini gösterdi.

Savaş karşıtı gösteriler cılız bir tonda başladığında, ego-su şişik Beyaz Saray, bunu “Saygı duyulması gereken eski bir gelenek” diye tanımlıyordu.

Protestolar çoğalınca anlaşıldı ki, “kaygı duyulması gereken yeni bir hareket” var ortada...

Canlı kalkanlar, barış gönüllüleri, “Petrol şirketlerinin çıkarları için çocuklarımızı ölüme yollamayacağız” diyen sulh neferleri...

Bunlar savaşı önlemeye yeter mi?

Yetmez belki...

Ama hiç değilse yarın, çocuklarımız “Savaşta ne yaptın baba” diye sorduklarında verecek insanca bir cevabımız olur.

*1 Şubat 2003
Milliyet*

Trajedi

Nilgün Cerrahoğlu, bir yazısında Amos Oz'dan nefis bir alıntı yapmıştı:

“İki tip trajedi vardır” diyordu Oz:

“Biri Shakespeare, diğeri Çehov trajedisi...”

“Shakespeare trajedilerinde perde kapanırken sahnede bir dizi ceset ve kan gölü kalır.

“Çehov trajedilerinde herkes sağdır, ama hayatta kalmanın faturası ağır olmuş, sağ kalanlar büyük tavizler vermiştir. Yaşamaktadırlar, ama herkes mutsuz, kalpler kırık-tır.”

Irak savaşı iki trajediyi buluşturuyor.

Perde kapanırken muhtemelen Bağdat'ta bir Shakespeare trajedisi yaşanacak:

Sahnede yüz binlerce ceset ve masum insan kanından bir göl olacak.

Dünyanın diğerk başkentlerinde ise final, bir Çehov trajedisini andıracak:

Galiplerin yanında saf tutanlar hayatta kalacak; ama haksız bir savaşa kâr güdüsüyle boyun eğmenin günahı ile petrol için zorbalığa cevaz vermenin utancı, kirli bir idam yaftası gibi ruhlarında asılı duracak.

Hele Türkiye!..

Parasızlıktan komşusunun katiline yataklık etmiş olmanın vicdan azabını kaç kuşak taşıyacak?

Bu yataklık karşılığı aldığı parayı nereye harcayacak?

Adını, Iraklı bir masumun, dökülen kanıyla yazdığı son notta katil olarak okursa, bu coğrafyada nasıl barınacak?

Katil çekip gittikten sonra, komşudaki yetimlerin gözüne ne yüzle bakacak?

İşbirlikçiliğinin saçtığı kin tohumlarıyla, kim bilir kaç mevsim hudutta düşmanlık filizleri açacak?

İnsanlık tarihinin Hitler'den bu yana gördüğü en büyük halkla ilişkiler kampanyası, Saddam'ı kamuoyu gözünde Bin Ladin kılığına sokabildi ve dünyayı hep bir ağızdan "Hayır" dediği bir savaşın sessiz seyircisine dönüştürebildi.

Gözünü Irak'ta aranan kitle imha silahlarına dikenler, o silahlara misliyle sahip İsrail'in, Filistin'de yarattığı terörü görmeyecek kadar körleştirilebildi.

Ve insanoğlu açılan kartlara, savrulan yalanlara, çizilen haritalara ağız şapırdatarak, on yıllık ambargoda dişleri ve tırnakları sökülmüş Bağdat aslanının avlanışını izlemek için ekran başına toplanabildi.

Baba Bush'tan devralınan bir oyunun yeni versiyonunun son perdesi bu:

"Dünya diktatörü, Irak diktatörüne karşı-II"

Finalde seyirciyi iki trajedi birden bekliyor:

Mağluplara, direnişin bedeli bombalar ve Tanrı'nın gazabı...

Galiplere ihanetin bedeli krediler ve vicdan azabı...

5 Şubat 2003

Gazetem.net

Tarih Sizi Affetmez

“İnsanların hayatında olduğu gibi devletlerin hayatında da zor karar anları vardır” dedi hassas konuya girerken Tayyip Erdoğan...

Evini geçindiremediğinden, karnı zil çalan çocuklarına, komşularını öldürecek adama yataklık etme telkini yapan bir baba edasındaydı:

Konuşmasının satır altlarında, “Siz zor bir şey yapmayacaksınız” diyordu. “Sadece katili pencereden alıp komşunun kilerine sokacaksınız. Gerisini o halledecek.”

Alkışlamadı, tersine aynı mahallede büyüdüğü komşusunu hançerleyecek olmanın utancıyla sustu dinleyenler... Bunun üzerine kürsüdeki adam, büktüğü işaret parmağını başparmağına sürterek, “tamamen duygusal” bir çağrışımla yatakçı adaylarının vicdan azabını dindirmeyi denedi:

“Çok uğraştık, katile engel olamadık. Mademki tecavüz kaçınılmaz, bari biz de katılıp tadına bakalım. Hem iş bittiğinde yüklü bir harçlık da koparacağız.”

“Ahlaken” karşı olduğun bir savaşa “(çı)kâr dürtüsüyle” girmek ahlaksızlıktır.

AKP’li vekiller bugün Meclis’te bir ahlak sınavına girecekler.

Görünen o ki, tarihi ve dini gönül bağlarını, parti programlarını, “Savaşa hayır” sloganlarını bir kenara koyup, emir komuta zinciri içinde Amerikan taleplerine oy verecekler.

Halkla değil, güç merkezleriyle raks etmenin diyetini ödeyecekler.

İslami vurgularla hükümet olup, ilk icraat olarak Müslüman bir ülkeye saldırı izni veren bir hareket olarak tarihe geçecekler.

Ne hikmetse, İsrail’le savunma işbirliği anlaşması yapmak, imam hatiplerin sonu olacak sürece imza atmak ve sarıklıları yoldan toplatmak işi de Erbakan’a yaptırılmıştı.

Gözbağcılığın ilgi alanına giriyor bu...

Gerçek iktidar, seçim sabahı size iktidar olduğunuz his-sini yaşıyor, sonra da birkaç aylık “ıslah programı”yla sizi kendine benzetiyor.

Sonunda Maraş dondurmacısındaymış gibi, külah elinizde sanırken, adam maşayı çekiverince ağzınız açık ortada kalıveriyorsunuz.

Her gelen aynı sazi çalacak, her hükümet sadece söyleneni yapacaksa niye seçimle vakit kaybediyoruz ki?

Ekonomide hazır reçeteler uygulanacaksa,
güvenlikte tabulara dokunulmayacaksa,
diplomaside dayatılan çizgi aşılamayacaksa,
savaşa ilk imzayı “Savaşa hayır” diyenler koyacaksa,
Kıbrıs’ta çözüm vaat edenler çözüme mani olacaksa,

Anayasa ancak “milletlerarası hukukun meşru saydığı hallerde” savaş ilanına cevaz verirken Meclis, ülkeyi, meşru dayanağı bulunmayan bir savaşa sokacaksa,

bunca parlamenter, kendi tabanının sesini hiçe sayarak o savaş lehine parmak kaldıracaksa,

seçime, Meclis’e, bunca partiye ne hacet.

Bize bir “teknisyenler hükümeti” yeter.

İnsanların hayatında da, devletlerinki gibi zor karar anları vardır.

Bugün milletvekilleri o anlardan birini yaşayacak.

“Aramızda para toplayalım, borcumuz neyse ödeyip şu diyetten kurtulalım” diyen; “Zilletle (horlanarak) yaşamak-tansa illetle (hastalanarak) ölmeyi yeğle”yen halkın vekilleri!..

Seçmeniniz bugün size bakıyor olacak:

Haydi kaldırın da elleri görelim!..

6 Şubat 2003
Milliyet

“Geceleri Uyuyamıyorum!”

Başbakan Abdullah Gül için yoğun ve zor günler...

Çalışmaya sabah 7-8 gibi başlıyor.

Gece bazen 2-3'e kadar mesaiye devam ediyor.

Meclis lojmanlarındaki evine gittiğinde, eşi ve çocukları çoktan uykuya çekilmiş oluyorlar.

Bazen çok geç olduğunda Dışişleri konutunda yatıyor.

Geçenlerde yakın çevresiyle dertleşirken, “Geceleri uyuyamadığından” yakındı.

“Neden?” diye sordular, üç çocuk babası Gül, şöyle açıkladı:

“Bir gece rüyamda bombalanan çocuklar gördüm. On-
dan beri bütün yorgunluğuma rağmen gözüme uyku gir-
miyor.”

Başbakan'ın savaşa girme kararından içinin hiç rahat olma-
dığı, hatta acı çektiği yüzünden okunuyor.

Grubunu “Evet” demeye zor ikna ettiği kulislere sızıyor.

“Barış için herkesten çok çabaladım. Çalmadık kapı bırakmadım” dese de sonuç alamamış olmanın üzüntüsünü yaşıyor.

Amerika ekonomik, siyasi, askeri baskısını artırdıkça Türkiye köşeye sıkışıyor.

Avrupa parçalanıp giderek Amerikan saflarına yanaşıyor.

Rusya yeni bir Birleşmiş Milletler kararına ihtiyaç olmadığı açıklamasıyla savaş korosuna katılıyor.

Ankara’ya gelip gizlice Başbakan Gül’le buluşan Irak’ın iki numarası Taha Yasin Ramazan, “Başınıza bombalar yağacak, halkınızı düşünün” uyarısını sert bir üslupla reddediyor.

Ankara, umudunu Saddam’ın son anda silah denetçileriyle daha aktif işbirliğini kabul etmesine bağlıyor.

Lakin zaman daralıyor, barış umutları tamamen sönüyor.

Başbakan Gül, içine sinmeyen bir kararı “tabanına, halkına, inançlarına rağmen” imzalamak zorunda kalıyor.

Uykuları kaçıyor.

Başbakan’ın uykusunu hepten kaçırın belki de Meclis kürsüsünden söylenen şu sözlerdir:

“Dün akan Müslüman kanıydı, bugün de akan, yarın da akacak olan ne yazık ki fakir fukara, zavallı, kimsesiz bir halkın kanıdır. İsyan edilecek nokta budur.”

“Türkiye’nin sıcak savaşa girmesi, Türkiye’yi Asya’ya yabancılaştıracaktır. Önemli olan rejimlerle değil, bu coğrafyanın halkıyla işbirliğidir.”

“Türkiye ne yazık ki savaşa ekonomik açıdan çok kötü şartlarda, ekonomik bağımsızlığını adeta kaybetmiş bir ülke

olarak yakalanmıştır. Türkiye’nin bazı şeylere ‘Hayır, öyle değil, şöyle olsun’ diyememesinin altında bu da yatıyor olabilir.”

Meclis gizli oturumunda CHP’liler buna benzer şeyler söyledilerse herhalde Başbakan Gül, acı acı gülmüştür.

Çünkü yukarıdakileri söyleyen, bizzat kendisidir.

Tarih: 10 Ekim 2001.

TBMM’de Afganistan’a asker gönderme yetkisi isteyen Hükümet tezkeresi görüşülüyor.

Kürsüde AKP grubu adına milletvekili Abdullah Gül konuşuyor.

Gül, adeta geleceği okuyan bir konuşma yapıyor:

“Savaşın nereye varacağı belli değil. Yarın bu savaş Irak’ı, Sudan’ı, Yemen’i, hatta İran’ı da içine alır diye endişeleniyoruz.”

“Tabii ki halkı yönlendireceğiz, ama başka bir görevimiz de halkın düşüncelerini yansıtmaktır. Bu konuda kamuoyu anketlerine baktığımız zaman halkın yüzde 86’sı böyle bir olayı yanlış buluyor. Dolayısıyla biz, yurtdışına asker gönderilmesini uygun bulmuyoruz.”

Bu sözleri söyleyen adam, çok değil, on beş ay sonra, “ekonomik açıdan çok kötü şartlarda” yakalandığı Irak krizinde, bazı şeylere “Hayır, öyle değil, şöyle olsun” diyemeden, Türkiye’yi Asya’ya yabancılaştıracak, Müslüman kanı dökülmesine yol açacak bir savaşa imza atmak zorunda kalıyor.

Az ıstırap değildir bu...

Başbakan’ın samimiyetle acı çektiğine ve savaşa engel olabilmek için içtenlikle gayret gösterdiğine inanıyoruz.

Ancak şimdi ondan beklenen, hükümet olan her siyasetçiyi kuşatan ve onları “kendilerine rağmen” teslim alan o ölümcül kısılcı halkıyla paylaşmasıdır.

Türkiye, komşusu olan halka yönelik, bu kadar karşı olduğu bir savaşa, daha Birleşmiş Milletler kararı olmadan ve herkesten önce katılıyorsa, bunun inandırıcı gerekçelerini ve muhtemel sonuçlarını bilmek herhalde öncelikle orada savaşacak gençlerin, sonra da suçsuz yere bombalanacak çocukların hakkıdır.

Böyle dönemlerde uykusuzluğu bile paylaşmalıyız.

8 Şubat 2003
Milliyet

Mütekebbir ile Mülayim

Amerika çok ağır bastırıyor.

Ve Türkiye hâlâ direniyor.

Galiba 17 Şubat itibariyle Irak krizinde durumun özeti bu...

Kapalı kapılar ardında cereyan eden görüşmelerde Türk tarafına uygulanan baskının ne kadar ağır olduğunu gösteren bir ipucu vereyim:

Washington görüşmelerinde Türk heyetinde bulunan üst düzey yetkililerden biri, Amerikan Dışişleri Bakanı Colin Powell'la gece evinde yaptıkları görüşme sırasında kalbinin sıkıştığını ve fenalık geçirdiğini söyledi.

Nedenini sordum.

“Powell değilse de yanındakilerin tavrı çok mütekebbirdi” dedi.

“Mütekebbir...”

“Kibirli” anlamına gelen ve kalbe ağrı veren bu sözcük, Türkiye'nin neyle karşı karşıya olduğunu özetliyor.

Peki Türkiye'nin direnişi?..

Daha üç hafta önce “Artık bizden günah gitti. Stratejik ortağımızın yanındayız” diyen Başbakan Abdullah Gül, dün Başbakanlığın özel uçağı Ata ile Avrupa Birliği'nin Irak görüşmeleri için Brüksel'e uçarken üç hafta önceki söyleminden hayli değişik bir tonda konuştu:

“Kayıtsız şartsız destek vermeyiz” dedi.

Gül, Türkiye'nin hem muhalefetin, hem AKP içinden 60'a yakın milletvekilinin itirazına rağmen Meclis'ten üslerin modernizasyonuna ilişkin izni geçirerek bir adım attığını hatırlattı, ama hâlâ siyasi-askeri ve ekonomik meselelerde bir anlaşmaya varılamadığını söyledi.

Bu konuşmanın asıl altı çizilecek yanı, kamuoyunda işin para pazarlığında düğümlendiği izlenimi yaratılmasına karşın, bunun ötesinde askeri ve siyasi konuda da Washington'la anlaşma sağlanamadığını göstermesi...

Başbakan ısrarlara rağmen bu anlaşmazlık noktalarına girmedi.

Ancak bunların Irak'ın etnik dengeleri ve istikrarına dair kaygılar ile harekâtın kumandasına ve bölgedeki grupların silahlandırılmasına ilişkin hazırlıklar olduğu biliniyor.

Gül, Genelkurmay'ın da katıldığı toplantıya atfen, “Gece yaptığımız toplantıda gördük ki, aynı hassasiyet sadece Meclis grubumuzda değil, bütün kurumlarımızda mevcut” dedi.

Başbakan, “Ben ne kralım, ne de emir. Demokratik bir ülkenin hükümet başkanıyım” diyerek öncelikle Meclis’i ikna etmesi gerektiğinin altını çizdi. Gül, sadece modernizasyona ilişkin ilk tezkereyi geçirmekte bu kadar zorlanırken, asker bulundurma ile ilgili oylamanın çok daha riskli olacağını görüyor.

Meclis’i ikna edecek, anayasanın 92. maddesindeki “askeri harekât için hukuki meşruiyet” şartını karşılayacak bir gelişme bekliyor.

Bu BM Güvenlik Konseyi’nin kararı da olabilir. Daha fazlası da gerekebilir. Başbakan’a göre neyin “meşru” sayılacağına Meclis karar verecek.

Başbakan’ın konuşması sırasında ses tonunun yükseldiği üç konu dikkatimi çekti:

Biri; Amerika ile savaşa karşı bir para pazarlığı yapıldığı izlenimi verilmesi...

Diğeri Amerikalılara teslim olmuş görüntüsü...

Ve son nokta: Gül bu tavrı alırken, Saddam’ın yanında gibi bir görüntü vermemeye özen gösteriyor. Konuşmasının bir yerinde Saddam’a sempati duymadığını özellikle belirtti.

“Mütekebbir” sözcüğünün diğer ucundakiler için “mahfiyet sahibi” tabiri kullanılıyor. Yani “boyun eğen”, “mülayim...”

İki yöne çekilen iplerin tam gergin olduğu ve neredeyse kopmaya yaklaştığı bu noktada Türkiye boyun eğmemeye çalışıyor.

Bunun sıkıntısı Başbakan’ın yüzünden okunuyor.

Kendisine birinci Körfez krizindeki muhalefeti hatırlatıldığında ise, Churchill'in bir lafına atıf yapıyor:
"Başbakan olunca dosyaları gördüm."

18 Şubat 2003
Milliyet

Washington Dolaylarından Bir Türkü:
“Gel Tezkere... Gel Tezkere...”

Gece saat 23.30'da Başbakan Abdullah Gül, Brüksel'de AB Daimi Temsilcisi Oğuz Demiralp'in rezidansındaki yemekten çıktığında keyifli görünüyordu.

Köşe yazarlarının Grand Place'da bir kahve içme teklifine önce hevesle “Olur” dedi, sonra “Oradakilerin rahatını bozmayalım” diyerek vazgeçti.

Otelde makam arabasından inince sokağa yöneldi, boyuna atkısını sarıp nefis bir dolunayın aydınlattığı Brüksel caddelerinde gece yürüyüşüne çıktı.

Aynı saatlerde Ankara'da Amerikan büyükelçisi Pearson, Dışişleri'nde Türkiye'nin talepleri üzerinde çalışıyordu.

Ankara, savaşa katılma karşılığında Washington'a bir talepler listesi vermiş, bunlar gerçekleşirse bayramdan sonraki ilk oturumda (yani 18 Şubat'ta) tezkereyi Meclis'ten geçirmeyi vaat etmişti.

Taleplerin hemen hiçbiri gerçekleşmediği halde Amerika 18 Şubat'ta “Gel tezkere... gel tezkere” türküsü söylemeye

başlayınca, tezkere yerine, Türk hükümetinin temel anlaşmazlık noktalarını bildiren mektubunu aldı.

İşte restleşmenin bu kritik aşamasında, saat 23.00'te Büyükelçilikteki yemeğe, Avrupa Konseyi'nin Brüksel zirvesinin sonuç bildirgesi ulaştı. İkinci sayfadaki bir cümle yemekte zafer havasına yol açtı:

“Türkiye'nin Irak ve Mısır'ın komşularıyla geliştirdiği bölgesel girişimleri destekliyoruz.”

Başbakan Gül, gün boyu görüştüğü Avrupa liderlerine “Bizi anlayın ve destekleyin” mesajı vermiş, sonuç bildirgesinde bu desteğin vurgulanması için de bastırmıştı.

Şimdi bu isteğinin karşılanmasıyla, hem AB ile bölge arasında bir köprü konumu elde ediyor hem de ABD karşısında yeni bir koz elde ediyordu.

Avrupa, Türkiye'nin girişimlerini desteklediğine göre barış süreci işliyor demektir; bu da “Derhal Amerikan askerlerine kapıyı açın” diye bastıran Washington karşısında Ankara'ya biraz daha zaman kazandırıyordu.

Sonuç bildirgesi, “hem askeri yığının hem barış girişimlerinin süreceği” şeklinde çıkınca, bir diplomat, “O halde biz de hem tezkereyi çıkarıp hem barış çabalarını yürütebiliriz” yorumunu yaptı.

Birkaç saatin değerli olduğu bugünlerde Avrupa'dan gelen bu destek, Gül'ü gece yarısı Brüksel yollarında zafer turuna çıkaracak kadar kıymetliydi.

Gül, Türkiye'yi köşeye sıkıştıran ABD karşısında korumasız kaldığı bu kritik aşamada önemli bir destek sağlayarak ayrıldı Brüksel'den...

Şimdi tezkerenin kaderi Washington'a giden mektuba verilecek karşılığa bağlı... Ama gelse bile hükümet, bombaların yağacağı ana kadar, hem savaş hazırlığını hem barış çabalarını sürdürmeye kararlı görünüyor.

19 Şubat 2003
Milliyet

Kendi Muhtaç Bir Dede...

Kendimizinkini hallettik de, Irak'ınki eksik kalmıştı.

Şimdi de "Irak'ın toprak bütünlüğü" paranoyası başladı.

Türk Silahlı Kuvvetleri, Irak'ın "ülkesi ve milletiyle bölünmez bütünlüğünü, milli egemenliğini ve kamu düzenini korumak ve kollamak amacıyla" Kuzey Irak'a müdahaleye hazırlanıyor.

Haniyse "Savaşa hayır" diyenler "Irak'ı bölmeye teşebbüs"ten yargılanacak.

Türkiye, neredeyse çevresindeki bütün devletlerin "bütünlük işi"nden sorumlu hale geldi.

Şimdi bölünme fobisini çevreye yönlendiriyor. Etrafta birileri bölünecek de bu, kendisine sirayet edecek diye ödü patlıyor.

Üstelik işin ilginç yanı, yakın coğrafyamızdaki kimi ülkeler Osmanlı'nın çöküşünden sonra bölünüp bölüşülmüş

ve harita üzerinde cetvelle çizilerek oluşturulmuş yerler. Şimdi yeniden çizilip şekillendirilecek.

Peki bu operasyon Irak'ın toprak bütünlüğünü sağlayacak mı?

Bölgeyi tanıyanlar çok iyi biliyor ki, Irak'ta toprak bütünlüğünün başta gelen güvencesi Saddam Hüseyin'dir.

Evet -çoğu bölge lideri gibi o da-, bir diktatördür, halkını ezerek yönetmektedir, ama mesele bunlar değil de ülkeyi bir arada tutmaksa, ondan iyisini bulmak da zordur.

Saddam'lı bir Irak'ın parçalanma şansı, müdahale sonrası başı koparılmış tavuk gibi kontrolden çıkabilecek bir Irak'tan çok daha düşüktür.

Savaş, Şii çoğunluğu yöneten Sünni azınlık, aşiretler, kabileler, türlü çeşit azınlıklarla dolu Irak'ı bir arada tutan çimentoyu dağıtacak ve Türkiye, korktuğu kargaşanın fitilini bizzat ateşleyerek komşuda bir iç savaş olasılığını kendi elleriyle yaratmış olacaktır.

Acaba Pandora'nın kutusu açıldığında içinden neler dökülecektir?

Saddam'dan sonra Irak'ı kim yönetecektir?

Yıllarca sürgünde yaşamış, sevilmeyen rejim muhalifleri mi?

ABD'li bir general mi?..

Peki Ortadoğu'ya ABD askerinin yatıya kalması, bölgede kolay sindirilebilecek midir?

Yarın Saddam'ı arar hale gelmeyeceğimiz ne malum?

"Amerika işi çabuk bitirir" diye sevinenler, inşallah işin bu kısmını düşünüyorlardır.

Tabii Irak'ta savaş sonrası Amerikan işgali sürerse, bu olumsuzluğa bir de müdahalenin yol açacağı antiamerikan

hissiyatı, 11 Eylül'den beter nefret ortamını ve yeni Usame Bin Ladin'ler doğuracak terör iklimini eklemek gerekecektir.

Ne yazık ki, Türkiye, parasızlıktan kızının kötü yola düşmesine göz yuman bir naçar baba gibi, ordusunu gönülsüz bir harekâtın yedeğine veriyor.

İstenmediği bir yere doğru, istemeyerek hareketleniyor.

Kerkük, Kürtlerin değil, ABD'nin eline geçsin diye kendini siper ediyor.

Bölge yeniden silahlanacak.

Türk Silahlı Kuvvetleri on beş yıl sürmüş bir savaş tam bitti derken, bu kez Kürt federasyonunu önleme gerekçesiyle yeniden bataklığa çekilecek.

Geçenlerde bir söyleşimizde, "devrik Başbakan" Bülent Ecevit şöyle dedi:

"Şu aralar Sirkeci'den kalkan trenlerde cepheye gönderilen gençleri görünce, Yemen türküsü geliyor aklıma... Onları yeniden sefere yollayarak ne elde edeceğiz?"

Sahi ne elde edeceğiz?

19 Şubat 2003

Gazetem.net

Başbakan Çıkıp Açıklamalı

Hükümet sızdırmıyor, ama bilinen o ki, kapalı kapılar ardında Washington, külhanbeyi üslubuyla bastırıyor.

Türkiye ise, yıkılan Berlin duvarının üstüne oturan bu heyula ile uğraşırken, tek “hiper-güç”ün hoyratlığına terk edilmiş dünyanın ne demek olduğunu yaşayarak öğreniyor.

Gül Hükümeti, aslanın yapayalnız sıkıştırdığı çaresiz bir antilop gibi, kısaçtan kurtulmanın yollarını aradı şu ana kadar... Deniz Baykal’ın “müsamere” diye tanımladığı şey bu aslında...

“Müsamere”nin nasıl geliştiğini kısaca özetleyelim:

Ormanın kralı için antilop “çantada keklik”ti, o yüzden pervasızca, “Sana üç gün mühlet, kendini bana ikram et” diye bildi.

O andan itibaren, aslanperest bir sürü uzman, diplomat, yazar ablukaya başladı:

“Aslan kapıda, pençesi havada... Asla beklemez, kızdırmaya gelmez”

Av, aslanı oyalamak için yollar aramaya koyuldu ve sevgili hocam Prof. Dr. Baskın Oran'ın “Yapıcı kararsızlık” diye tanımladığı taktiği geliştirdi.

Önce manevra alanını genişleterek sıkıştırıldığı köşeden çıkmaya, zaman kazanmaya çalıştı. BM'nin kararını beklediğini söyledi. Amerikan taleplerini üç tezkereye böldü. Pazarlığa girdi. İş yokuşa sürdü.

Sonra aktörleri çoğalttı. Irak'ın komşularını topladı. AB'yi, NATO'yu zorladı. Irak'la görüştü.

Ama olmadı.

Araplar Türkiye'nin arabuluculuğuna kızdı. AB dağıldı. BM kararsızlandı. Asker “Hemen karar verelim” diye bastırdı ve sonunda ABD ile baş başa kaldık.

Başbakan Gül, Brüksel zirvesinde Avrupalı meslektaşlarına “Benim yerimde olmak ister miydiniz?” diye sordu.

Hepsi ellerini kaldırarak “Aman kalsın” dediler.

Gerçekten de savaşın yalazı herkesten çok Türkiye'yi yakıyor.

ABD “Ya benimsin ya toprağın” diyor; bir grup meslektaşımıza da hababam “Bizsiz de yapar” değneğini sallatıyor. Böylece 50 yıllık bir ittifak ilişkisini ve 1. Körfez krizinde oluşan Türkiye'nin kaybını görmezden geliyor.

Hükümet, artık Irak meselesi olmaktan çıkıp global bir paylaşım savaşına dönüşen bu krizde, Cumhuriyet'in en ağır kararlarından birinin arifesinde:

“Güneyden girerim, sizi masaya oturtmam” blöfüne rest çekip, “Canın cehenneme! Ne halin varsa gör. Ben yokum” dese, derhal fitili ateşlenecek ağır bir ekonomik krizle, Kuzey Irak kaynaklı yeni çatışmalarla ve dünyada yapayalnız kalmakla tehdit ediliyor.

Dayatmayı kabul ederse, Özal’a bile girmedığı bir savaşta “Hani 1 koyup 3 alacaktın” diyenler, Gül’ü paramparça edecek. Kamuoyu neredeyse tamamen savaşa karşı. Cumhurbaşkanı ve TBMM de öyle... İlk tezkerede hac bahanesiyle oylamaya gelmeyen 60 AKP’li mebus 2. tezkerede çoğalacak. Seçmen, partinin kapısında gösteri yapıyor. Kaldı ki, bugün Irak için “üç gün içinde” verilen tavizlerin yarın mesela İran için “üç saat içinde” istenmeyeceği ne malum... Amerika, Irak’ın ve bölgenin siyasi geleceğini Türkiye ile tartışmıyor ki...

Görünen o ki, Gül, savaşa girse de, girmese de ülkesiyle birlikte kendi geleceğini de riske atmış olacak.

Şimdi kamuoyuna dönüp bu yükü paylaşmanın ve onu karara ortak etmenin tam zamanıdır.

Başbakan, halkının karşısına çıkıp yürütülen gizli pazarlığı anlatmalı, savaşa girmenin ve girmemenin bedelini açık seçik ortaya koymalıdır.

Komşuyu satmanın rüşvetini mi yiyeceğiz, savaşmayıp karneyle ekmeğe mi döneceğiz?

Bunu bilmek ve bizim üzerimizden yapılan bu pazarlıkta kararı biz vermek zorundayız.

Zamanında baskılar karşısında, “Yeni bir dünya kurulur ve Türkiye de orada yerini alır” diye rest çekebilmiş bir ülkenin çocukları olarak buna hakkımız var.

Kimin İçin Savaşacağız?

Taşkın Şenol, Star'da gerçekten çok önemli bir haber yayınladı.

Savaş rüzgârları arasında öne çıkmayan bu araştırma, aslında Irak'ta bombalanmayı bekleyen sivillerin, ABD'nin si-pariş verdiği 75 bin ceset torbasının ve Meclis'in kabul etmek üzere olduğu savaşa girme kararının kim ve ne için olduğunu açıkça ortaya koyuyor.

Tarihi bir belge saydığım bu yazının öğrettiklerini sizinle paylaşmak istiyorum.

Önce şu adı bir yere yazın:

Brown and Root...

Bu, bir Amerikan şirketi...

ABD'nin nerede bir üssü varsa, Washington nereye bir müdahalede bulunacaksa bu şirket mutlaka orada ortaya çıkıyor, üs kurma, işletme ve bakım işlerini üsleniyor.

Afganistan'daki Bargam üssü...

Özbekistan'daki Khnabad üssü...

Küba'daki Guantanamo üssü bu şirketin eseri...

Aynı şirket Bosna ve Kosova'ya müdahalede de çok büyük kazanç sağlamış. O kadar ki, Balkan operasyonlarına harcanan 6,8 milyar doların 2,2 milyar doları Brown and Root'a verilmiş.

Bush başkan seçilince şirketin işleri iyice açılmış.

11 Eylül saldırısından sonra Pentagon, firmayla on yıllık yeni bir sözleşme yapmış.

Yani şiddet tırmandıkça şirket kazanmış.

Tahmin edebileceğiniz gibi 1987'den beri Türkiye'deki Amerikan üslerinin bakım ve işletmesini de -Vinnell firmasıyla birlikte- bu şirket yapıyor.

Bilin bakalım son olarak TBMM'nin izin verdiği Türkiye'deki üs ve limanların inşaat ve düzenleme işlerinin teknik sorumluluğunu kim üslenmiş:

Tabii ki Brown and Root...

Brown and Root firmasının bağlı olduğu Houston merkezli bir üst şirket var.

Adı, Halliburton...

Ağırlıkla enerji ve altyapı işleri yapıyor.

Şimdi dikkat! İşin püf noktasına geldik.

Yıllarca Halliburton'un Yönetim Kurulu Başkanlığını yapan isim, Başkan Yardımcısı Dick Cheney...

Dünyanın yegâne süper gücünün iki numarası, savaştan geçen bir şirketin en üst düzeyinde görev yapmış.

Devam edelim:

Halliburton, Chevron'a servis sağlıyor.

Chevron, Irak'tan ve Suudi Arabistan'dan ithal edilen petrolün yüzde 86'sını ABD'ye getiren şirket...

Chevron'un yönetim kurulu başkanları arasında da tanıdık bir isim var:

Beyaz Saray'da Türkiye'yle yapılan görüşmelerde en "şahin" pozisyonu alan, Başkan Bush'un danışmanı Condoleezza Rice...

Ve bir isim daha:

Bush'un seçim kampanyasını yürüten, Ticaret Bakanı Don Evans...

Meksika körfezinde çıkarılan petrolün büyük kısmını kontrol eden Sharp Drilling'in patronu...

Sayın parlamenterler:

Hazırlanın. Tezkere vakti geliyor.

Amerikan şirketleri katkınızı bekliyor.

22 Şubat 2003

Milliyet

Krizde Bir Başbakan Portresi

Ona “Türkiye’nin en şanssız başbakanı” demek herhalde yanlış olmaz.

Bugüne dek görev yapanlar içinde pek azı masasında bunca büyük belayı bir arada bulmuştur:

Irak’ta savaş, Kıbrıs’ta çözüm, ekonomide kriz...

Bir de bu işi “emaneten” yaptığını düşünürseniz...

Abdullah Gül’ün, hislerini derhal ele veren bir yüzü var. Duygusu, sıkıntısı, öfkesi ânında yüzüne yansıyor. O yüzden de kolay yalan söyleyemiyor.

Özel sohbetlerde bazen düşüncelerini öyle içtenlikle paylaşıyor ki, danışmanları onu bir an önce uzaklaştırma çabasına girişiyor.

Ne de olsa, insan ilişkilerinde maharet sayılan samimiyet, siyasette zaaf kabul ediliyor.

İki günlük Brüksel gezisinde onu yakından gözleme şansı buldum.

Muhatabının gözlerine bakarak ve eliyle dokunarak konuşuyor.

Tıpkı Kayseri Lisesi'nden okuldaşı Turgut Özal gibi...

Gül'le birlikte Osman Bölükbaşı'nı, Korkut Özal'ı, Sadedtin Bilgiç'i, Mehmet Yazar'ı da yetiştiren lise bu...

Hepsi, Anadolu'dan kopup gelmiş ve mazilerini unutmadan siyasette umur görmüş isimler...

Kamuoyu, Gül'ü de Kayseri'de, babasının bahçesinde diz çökmüş kazan kaynatırkenki görüntüsüyle tanımıştı.

Yer sofrasında yemek yediğini, zengin sofralarında çatal bıçak tutmaya çekindiğini anlatırdı.

O masalara oturamayanların temsilcisi olarak siyasete girdi. Onların oylarıyla Başbakan seçildi.

Bugün müzakere masasında bastıran Amerikalılara, "Bunu halkıma anlatamam" diye direnmesi belki biraz da bu yüzden...

Krizlerle boğuşurken bir "Ecevit zarafeti"ni elden bırakmadığını da belirtmek lazım.

"Savaşa hayır" gösterisinden sonra karakola götürülen Tamer Karadağlı'ya telefonda, "Kusura bakmayın" deyip devlet adına özür dilemesi alışmadığımız bir davranıştı.

Brüksel meydanında kahve içmeye davet ettiğimizde "Şimdi oradakileri rahatsız etmeyelim" demesi veya kendisini öven bir meslektaşımızı, "Bunları hak etmiyorum" diye araması da öyle...

Hayvanseverliğin prim yaptığı bugünlerde -hem de eve yeni aldıkları köpek üst üste haber olmuşken-, "Bayılırim köpeklerle" demek yerine şunu söyledi:

"Çocukken beni bir köpek kovalayıp ısırmıştı, o zamandan beri köpeklerden uzak dururum".

Göreve geldiğinde Irak'la ilgili bir brifingte, savaşın ne zaman çıkabileceği, ne getirebileceğine dair konuşmaları dinlemiş ve sonunda çocuksu bir merakla sormuştu:

“Yahu bir dakika!.. Barış olamaz mı?”

Sonuna kadar bunu denedi.

“3 Gününüz var. 48 saatiniz kaldı. Son 24 saat” blöflerine kulak asmadı. Ama en yakınındakileri bile esir alan bir ablukayla kuşatıldı.

“Amerika'nın şakası yok. Derhal karar vermezsen bizsiz yapacak. Bizi masaya oturtmayacak” diyenler arttıkça sinirlenmeye başladı:

“Bunu ayna gibi bana yansıtacağınıza, gidin onlara bizim koşullarımızı anlatın” diye çıkışır oldu.

Herhalde o arada güvendiği pek çok dağa da kar yağdı.

Yüzünde belirmeye başlayan tikler, ola ki hasımla yürüttüğü sinir savaşından çok, hısımla sürdürdüğü taviz kavgasının izleridir.

Tarihten biliyoruz ki, Amerika, kendine direnenleri affetmez.

Dikkat ettiyseniz şu kriz sürecinde Beyaz Saray, denklemin içinde yer kapmaya can atan Tayyip Erdoğan'ı, Yaşar Yakış'ı, Ali Babacan'ı ağırladı; Abdullah Gül ise henüz Washington'a ayak basmadı.

İhtimal, Bush'un sofrasında yemek, Gül'e değil, daha “uyumlu” bir Başbakan'a kısmet olacaktır.

Ama eğer Meclis grubunu serbest bırakıp bu ağır kararın sorumluluğuna millet iradesini ortak ederse “Gül'ün adı”, yer sofralarında kolay unutulmayacaktır.

Savaşı Giriyoruz!

Ve ben, hâlâ Irak'la neden savaşacağımıza dair -“çaresiz-lik” dışında- bir gerekçe bulamıyorum.

Saddam'ın tehlikeli bir diktatör oluşu mu?

Onu yıllarca ABD beslemedi mi? Bush, Saddam'dan daha tehlikeli değil mi? Çevremizdeki her diktatörle savaşıyor muyuz?

Kuzey Irak'ta Kürt devleti korkusu mu?

Irak'ın toprak bütünlüğünün yegâne sigortası Saddam değil mi?

Gerçek şu:

Bir kabadayı, mahallemizin küçük kızını köşeye kısırdı. Önce “Ayıp” filan diye mani olmaya çalıştık. Kabadayı öyle azgındı ki, korktuk.

Baktık tecavüz kaçınılmaz, biz de katılıp tadına bakmaya karar verdik.

Bunun adı her dilde, ahlaksızlıktır.

ABD, “Zaten kız belalı. Mahalleye mikrop yayıyor” diye bizi tecavüzün meşruiyetine inandırmaya çalışıyor.

“Çok kolay olacak. Sen de zevk alacaksın” diye sırtımızı sıvazlıyor.

Halbuki bize düşen, kabadayı tecavüz ederken kızın kollarını tutmaktan ibaret...

Ganimet, kızı haremine katan kabadayının olacak.

İşi bitince, yardımımıza karşılık küçük bir harçlık atacak.

Bunu bile bile, mahallemizin “tecavüzcü Coşkun”ları heyecanla uçkur çözüyor.

Öyle anlatıyorlar ki, zaten gıdasızlıktan cılız düşmüş küçük kız hemen eteğini indirecek ve her şey “tereyağından kıl çeker gibi” olup bitecek.

Ve sonra, kızın kimlere nasıl peşkeş çekileceği kararına biz de katılacağız.

Bunun her dildeki adını yazamayacağım.

Daha 4 gün önce Başbakan Gül, Brüksel uçağında, “Kesinlikle askerimizi savaştırmayacağız. Bir tek mermi atmaları gerekmeyecek” diyordu.

Şimdi Kürt gruplar “Türkiye’nin işgaline direneceğiz” diyor.

Washington Times ve Time, “Bölgede Türklerle Kürtler arasında çatışma çıkabileceğini” yazıyor.

Tereyağındaki kılı, bölgedeki üç milyon Kürtle savaşarak çekebilir miyiz?

Artık biliyoruz; bu haberleri ABD yayıyor.

“Pazarlık masasına oturamazsın” şantajıyla askerinin geçişini garantiye aldı; şimdi de, Türk ordusunun Kuzey Irak’a girmesini engellemeye çalışıyor.

“Girerseniz, başınız da belaya girer” diye aba altından sopa gösteriyor.

O kadar mı?

Cumhuriyet gazetesinde Mustafa Balbay’ın haberini okumadınız mı?

Bush, Dışişleri Bakanı Yaşar Yakış’la, Devlet Bakanı Ali Babacan’a, “Destek vermezseniz Kuzey Irak’taki Kürtlerle hareket ederiz. IMF size sırtını döner. Ermeni tasarıları Kongre’den geçer” diyor; resti çekiyor:

“Beyler, Amerikan topraklarında yapacağınız bir şey yok. Ülkenize gidin ve tezkereyi meclisinizden geçirin”.

“Beyler” kulaklarında tehdit, ceplerinde üç kuruş para vaadiyle tezkereyi geçirmeye geliyor.

Yıllarca bu şantajın gölgesinde yaşadık:

Bütün enerjimizi Kürt devletini, Ermeni tasarısını engellemeye harcadık.

Washington bu fobimizi bildiğinden yine orayı kaşıyor.

Bizi Ermeniler’e Kürtler’e karşı, onları da bize karşı kullanıyor.

Oysa yarın ABD çekip gidecek ve biz -asırlardır olduğu gibi yine- onlarla baş başa kalacak, birlikte yaşayacağız.

Bu açmazın çaresi, ABD’nin elinden o kozları almaktır.

Tarihsel kinleri toprağa gömüp sınırın bu yanında Türklerin, Kürtlerin, Ermenilerin, Arapların kardeşçe yaşadıkları ve herkesin gıptayla baktığı bir cazibe merkezi kurmaktır.

O zaman en büyük zaafımız, en güçlü kozumuza dönüşecek ve kimsenin tecavüzünde tehditle, üç kuruşa mazlum kolu bükme zorunda kalmayacağız.

27 Şubat 2003

Milliyet

“Tamam Kocaoğlan, Anlaştık!”

Amerikan gazetelerindeki “meşum” karikatürlerden biri:

“Türkiye” adlı, file çoraplı kaknem kevaşe, elektrik direğine yaslanmış Sam Amca’yla çingene pazarlığı yapıyor:

“Tabii kocaoğlan, torpidonu limanıma sokabilirsin; ama bu sana on beş milyar dolara patlar”.

“Kocaoğlan” alışverişin müptezelliğinden mahcup; “Şşşt, bağırma o kadar” diye yakarıyor.

Karikatürün altında “Bel altı pazarlık” yazıyor.

Washington, Türkiye’yi bir yandan tehdit edip, bir yandan da fırsatçı bir “kumbara” gibi resmederek sonuç almaya çalışıyor.

Ankara ise “Kestaneyi ateşten kim alacak” oyunu oynuyor.

Cumhurbaşkanı, Meclis toplanacağı sırada “Savaş için anayasanın istediği uluslararası meşruiyet koşulunun oluşmadığını” hatırlatıyor.

Kuliste, "Geç kalıyoruz, tezkereyi hemen çıkarın" diye Hükümeti sıkıştıran asker, Fikret Bila aracılığıyla kamuoyuna, "Rahatsızız. Tezkere onaylanmasın" mesajı veriyor.

Başbakan yardımcısı, "Karşıyım, ama imzaladım" diyor.

Herkes savaşın sorumluluğunu Başbakan'ın üstüne yıkmaya çalışırken Gül, ısrarla susacağına "Cumhurbaşkanımızın ve askerimizin kaygılarına katılıyorum. Madem öyle, ben de yokum" dese, iş bitecek.

Ama o da oyuna katılıp topu MGK'ya atıyor; "Yağma yok. Ortak imza atacağız" diyor.

Cumhurbaşkanı hemen ikinci bir açıklama yapıp "Böyle bir şey istemediğini" söylüyor.

Asker "Rahatsızız" açıklamasını yalanlıyor.

Ankara yalpalıyor.

O yalpalarken ABD, Türkiye'deki asker ve yurttaşlarına kimyasal saldırı olasılığına karşı çiçek aşısı yaptırıyor.

Anadolu'da, 81 yıl sonra ilk kez yabancı bir ülke askeri, Meclis kararını beklemeden yığınağa ve sevkıyata başlıyor.

Bunlar olurken çoktan girilmiş bir savaşın tasdikçiliğini üstlenecek Meclis ne yapıyordu dersiniz?

Önceki gün "Türkiye'de balıkçılığın sorunları"nı görüyordu.

Dün ise "Powell yine arar" korkusuyla, kapısına "Cumaya gittim, geleceğim" yazmış gibi bomboştu.

Bir CHP milletvekili, Iskenderun limanına gidip savaş hazırlığını gözlemek istedi.

İçeri sokmadılar.

Basına yansımayan bu skandal, CHP'li Mustafa Özyürek'i "Limanlarımız ABD silahlı kuvvetlerinin işgali altında" diye feryat ettirdi.

Kendi toprağına giremeyen Meclis, komşununkine girmeyi görüşecek bugün...

Savaştan yana olmak bir tavidır.

Savaşa karşı çıkmak da öyle...

Ama daha önce göz kırptığınız on binlerce yabancı asker limanınızdayken ve komşudakiler, sizinle çatışmak için sizin dağıtacağınız silahları beklerken, Meclis'te balıkçılığın sorunlarını görüşmek, tek kelimeyle "zavallılık"tır.

Meclis, ateşle sınava girerken halkın gözüne bakarak veremediği kararı, MGK'yı "canlı kalkan" gibi kullanarak verecek.

Sanırım Tayyip Erdoğan bugün AKP'li milletvekillerine yapacağı konuşmada o eski cengâver tavrını takınacak ve pençesine düştüğü "global 28 Şubat"a karşı "Patriot'lar süngümüz/ Awacs'lar miğferimiz" diye gürleyecektir.

Lakin Sıhhiye'den, miting meydanından Meclis'e ulaşacak ses, ona ve partisine eski sloganlarını hatırlatacak, utandıracaktır.

*1 Mart 2003
Milliyet*

Sayın AKP Milletvekilleri!

Cumhuriyet tarihinin en zor kararlarından birini vermek size nasip oldu.

Ülkenizi, bir savaşa sokup sokmamaya karar vereceksiniz.

Hem de dünyanın, halkınızın, cumhurbaşkanınızın, başbakanınızın karşı olduğu bir savaşa...

İstenmediğiniz topraklarda, istemediğiniz bir harekâta cevaz verecek veya itiraz edeceksiniz.

Farklı bir hükümet olma vaadiyle seçime girdiniz.

Statükonun değil, halkın sesine kulak verecektiniz.

Dünya egemenlerinin değil, mazlum milletlerin yanında olacaktınız.

Zulme nokta koyacaktınız.

Halk size inandı, oy verdi, hükümet oldunuz.

Lakin iktidar denen turnusol kâğıdı, ânında sınava çağırdı sizi; getirip koydu önünüze tezkereyi...

Amerika yaman bastırdı; hükümetiniz bir noktaya kadar direndi; sonunda “Burası demokratik bir ülke, kararı Meclis verir” deyip topu size, yani milli iradenin temsilcilerine attı.

Ve işte diğerlerinden farklı olup olmadığının test vakti gelip çattı.

Dünya, “Savaş hayır” diyor.

Türkiye halkının yüzde 94’ü savaşa karşı çıkıyor.

Başından beri, savaşa katılmak için, anayasal bir zorunluluk olan uluslararası meşruiyeti şart koşan, BM Güvenlik Konseyi kararı isteyen Türkiye, şimdi gayri meşru bir saldırı-ganlığın işbirlikçiliğine soyunuyor.

Kürtlerle komşu olma korkusuyla Amerika ile komşuluğa zorlanıyor.

Haydi sevdiğiniz dilden konuşalım:

“Tezkereye ‘evet’ derseniz, Müslüman bir halkın bombalanması için Amerikan askerini Türkiye’ye çağırarak mebuslar” diye geçeceksiniz tarihe...

Bu sefer Hacca kaçmak yok.

Belki yine gizli bir oturumun perdesiyle örteceksiniz utandığınız kararı...

“Ben içerde karşı çıktım”, “Ret verdim” kandırmacasına sığınacaksınız.

Ama torunlarınız öğrenecek gerçeği...

Onlar sizi unutmayacak.

Irak halkı da Türkiye’yi...

Oysa biliyorsunuz “İrak savaşı” filan değil bu; “Amerika’nın dünya petrol yataklarına egemen olma saldırısı”...

Savaştan beslenen şirketlerin pay kapma yarışı...

Ne Avrupa’nın ne Arap dünyasının ne Birleşmiş Milletler’in desteklediği bir bölüşüm kavgası...

“Öyle değil” diyecekler bugün; öcülerle korkutacaklar sizi:

“Kürt devleti kurulur” diyecekler.

“Ekonomi çöker” diye tehdit edecekler.

Hükümetin düşebileceğini söyleyecekler.

Oyunuzu kullanmadan önce şunu düşünün:

Atanız sayılan ilk Meclis, Anadolu’nun ortasında sıkışıp kaldığı bir dönemde işgal askerlerini yurttan kovmuştur.

Oturduğunuz koltukları borçlu olduğunuz bu halk, bu cumhuriyeti emperyal baskılara direnerek kurmuştur.

Milli iradeye mi, Amerikan baskısına mı boyun eğeceksiniz?

Soru bu...

Cevabı siz vereceksiniz.

Ve o cevapla tarihe geçeceksiniz.

25 Şubat 2003

Milliyet

“Geldikleri Gibi Giderler!”

Tokat gibiydi.

Saat 19.00'a geliyordu.

Gizli oturuma giren Meclis genel kurulundan çıkarılan gazeteciler, “Tezkere kabul edildi” haberlerini çoktan yazdırmış, resmen açıklanmasını bekliyorlardı.

AKP'den kaç ret çıkabileceğine dair “fire-toto” oynanıyor, en fazla tahmin, 30-40'ı geçmiyordu.

Bir tek camianın nabzını iyi tutmasıyla tanınan gazeteci Ruşen Çakır, ürkek bir tonla “Zayıf bir ihtimalle ret çıkabilir” diyor, gülüşmelere yol açıyordu.

Haber, basın koridoruna cemre gibi düştü.

1 Mart'ta Ankara'da bahar böyle başladı.

Öğleyin AKP grubunda Tayyip Erdoğan, gruptaki tereddütleri gidermek için masaya kendi siyasi istikbalini koymuş ve milletvekillerini tehdit etmişti:

“‘Hayır’ demek Doğu Perinçek’e, Cem Uzan’a ‘Evet’ demektir.”

Son günlerde yakın çevresiyle "Ret çıkarsa ne olur" sorusunu tartışan Başbakan Gül ise, "Reddedilmesi seçeneğine de hazır olduklarını" belirterek, tezkereyi içine sindiremediğinin işaretini verdi.

AKP'li muhalifler, grupta kendilerine uzatılan göstermelik kupaya Genel Başkanlarını kandıracak "Evet" oyları attılar.

Büyük sürprizi, Genel Kurul'a sakladılar.

Aynı saatlerde asıl muhalefet, Sıhhiye'de doğuyordu.

Yurdun dört bir yanından koşup gelen on binler, yalnız kaldığını sananlardan bir koca orduyu uyandırıp, "Biz varız" diye ayağa kaldırdı.

Sivil toplum, hepten bitti sanılan bir muhalif rüzgâr gibi, toprağa gömülüp unutulmuş bir savaş baltası gibi, "Hayır"lı bir slogana yapışarak yürüdü.

Ve ışığıyla, lüzumsuz bir ampulü söndürdü.

Her şey bittiğinde, sonucun şoku, Meclis kapısından çıkan mebusların şaşkın yüzünden okunuyordu.

Ret veren AKP'liler, "Alnımız ak" diye zafer havası yayarken, "Hükümet de gitti" paniğine girenler, "Ret verenler istifa etsinler" diye küfrediyordu.

"Irak krizi", Türkiye'de bir "hükümet krizi"ne dönüşürken, AKP'de bölünmenin ve yeni bir siyasi şekillenmenin de itici gücü oldu.

Bu karar, Türkiye için bir dönüm noktasıdır.

Meclis, ulusun iradesine boyun eğerek halkın meclisi olduğunu gösterdi; onurlu ve demokratik bir tavırla hem ülkesinin hem halkının itibarını kurtardı.

Şantaj, tehdide, aşağılamaya, akıl vermelere kulak asmadı.

Bir toplumun toprağının, kanının, parayla satın alınamayacağını gösterdi.

Türkiye bu kararla, dünya çapında “Savaşa hayır” diye yürüyen barış korosuna katılıyor.

Hükümeti zavallı bir hale düşüren Washington, şimdi bütün planlarını en baştan gözden geçirmek zorunda kalacaktır.

“Rambo’nun intikamı”ndan korkanlar bilmeli ki, Türkiye, itibarını korumayı bilmiş bir ülke olarak uzun vadede daha fazla ağırlık kazanmıştır.

Ankara’da bir Mart günü, aynı anda hem Meclis’te hükümetin cenazesine hem de sokakta muhalefetin doğuşuna tanık olduk.

Şimdi Iskenderun açıklarına bakıp, “Geldikleri gibi giderler” demek hakkımızdır.

2 Mart 2003
Milliyet

Diyet

İlk tepkiyi, NTV'nin canlı yayınında, Yeniköy kıraathanesindeki adam verdi:

“Madem Amerika bizi parayla tehdit ediyor, aramızda para toplayalım, neyse verip kurtulalım.”

Benim gibi edebiyat dersinde Ömer Seyfettin'in “Diyet”ini okuyarak yetişmiş milyonlar, bu resti iyi tanır.

O öykünün kahramanı, hırsızlıktan mahkûm olur. Şeriat gereği eli kesilecekken, bir kasabın diyetini ödemesiyle kurtulur. Kurtarıcısının dükkânında kasaplığa başlar, ama o günden sonra adam her fırsatta, “Ben olmasam elin yoktu” diye “diyet”i başına kakar. Sonunda bizimki satırı kapıldığı gibi kolunu keser, “Al diyetini, hayrını gör” diye kasabın önüne atar; yürür gider.

Türkiye, aşağılık bir fırsatçı gibi resmedildiği ve “Toprağını açmazsan zırnık koklatmam” diye tehdit edildiği son pazarlıkta kolunu kesip Atlantik yönüne fırlatmıştır.

Yağan ekonomik tedbirler, bu direnişin bedelidir.

Lakin hiç şüphemiz olmasın ki; kanayan bir kolun sancısı, harcanacak insan canından da, para uğruna komşusunu boğazlayan bir tetikçi görüntüsünden de, emre amade bir muz cumhuriyeti rolünden de iyidir.

İnsanlar gibi, uluslar da, geçim kaygısıyla kendine saygısı arasında sıkışır kalır bazen...

Böyle dönemlerde, çekilen sıkıntıyı hafifleten şey, baskılar karşısında başı dik tutabilmiş olmanın onurudur.

Günlerdir kimi yorumlara sinen ezikliğe baktıkça, bu duygudan ne kadar uzaklaştığımızı görüyorum.

“ABD şimdi ne diyecek, bize pahalıya ödetecek” diye başlayan, “Savaş lobisi + Amerikan hobisi + Kürt fobisi” işbirliğiyle yazılan bu yorumlar, en çok da milliyetçiliğiyle nam salmış kalemlerden çıkıyor.

Washington’u kıble bilmiş bu zevat, cüzdanlar kadar vicdanların sesine de kulak kabartabilse, bu kararın Meclis’e ve Türkiye’ye, çoktan ihmal ettiği bir itibarı iade ettiğini anlayacak; gururlanacak.

Türkiye, yarım asırdır ABD için uzak bir sınır karakolu, “İşgalde Rusları 48 saat oyalayacak bir ordu”ydu.

Tam 50 yıl, varımızı yoğumuzu savunmaya akıttık; aşımızdan, ilacımızdan, kitabımızdan kesip silaha yatırdık.

Sonuç ne?

Bugün ne adam gibi milli gelirimiz var, ne insanca sağlık hizmetimiz... Savunma uğruna okula soba, yetimin önüne çorba koyamadık, ama şimdi ölkeyle fark ediyoruz ki,

saldırı halinde yurda kalkan olacak bir “füze ağı”na da sahip değiliz.

“Saldıran olursa başının çaresine bakarsın” diyen bir “savunma ittifakı” ve Türkiye’yi emir eri sanan bir “stratejik müttefik”le baş başayız.

Son tokadın ta Atlantik ötesinden duyulacak kadar okkalı olmasını, biraz da uğruna onca eziyet çektiğimiz muhaptalarımızın bunca küstahlaşmasının yarattığı hayal kırıklığına borçlu değil miyiz?

Türkiye, bu kararlar bir çadır devleti olmadığını kanıtladı.

Cumhurbaşkanından Meclis başkanına, işçisinden, dincisine birleşip ahlaki, insani, hukuki hiçbir gerekçesi olmayan bir saldırganlığa taş koydu.

Kendi mebusunun sokulmadığı üslerden, petrol savaşının askerlerini kovdu.

Kendisini fahişe kılığına sokanlara unutulmaz bir ders vererek onurunu korudu.

Elbette bir bedeli olacaktır bunun...

Ama bundan böyle TBMM’yle pazarlığa oturanlar, “diyet”i hatırlayıp lafını seçerek konuşacaktır.

Dileriz Hükümet, baskılara boyun eğip yırtılıp atılmış bir tezkereyi yeniden getirerek bu kazanımı sıfırlamaz.

4 Mart 2003

Milliyet

Müslüman Saati

Çıldırttık adamları!..

Koca Amerika'yı rehavetimizle dize getirdik.

"Almanya'dan oğlum gelecek" diye dürtükleyen ev sahibinin restine dudak bükerek gibi sakın, sel basmış bir eve gitmeye üşenen bir musluk tamircisi kadar pervasız yaklaştık "savaş olayı"na...

"Üç gününüz var" dediler; aldırmadık.

"48 Saat içinde cevap verin" dediler; tınmadık.

"Son 24 saat" diye sıkıştırdılar; kılımlarımızı kıpırdatmadık.

Bir Ağustos hamağındaymışçasına rahat, ha babam ters çevrilen muzır bir kum saatinin nafile akışını izleyip eğlendik.

Washington, "Ha bugün, ha yarın" diye bekledi.

Sonunda pes etti.

Böyledir bizim buralar...

Hayat aceleye gelmez; telaştan hazzetmez.

Bakmayın trafikteki sabırsızlığa, lambanın sarısı yanar yanmaz kornaya giden ellere, sollayamadığının sağından fırlayan hergeleye...

... en muteber telaş sebebi, tabakhaneye insan tersi yetiştirmektir bizde....

Asude akar günler; randevular sadakat bilmez.

Ağır olana "molla" derler; koşturmaya değmez.

Yol, "bir sigara içimlik"tir.

"Hasat kalkınca" vuslat...

"Hadi" diye sabırsızlanan acul, "Hele du bakalım. Sabah ola hayrola" diye savuşturulur.

"Yetişir mi"nin cevabı, ya müstehzi bir "Hayırlısı"dır, ya mütevekkil bir "Kısmet!..."

Gel de Ahmet Haşim'in "Müslüman Saati"ni hatırlama şimdidi...

Bu genetik rehavete güzellemedir o deneme; bir modern hayat eleştirisidir.

"İstanbul'un yerlisini şaşırtan istilaların en tesirlisi yabancı saatlerin hayatımıza girişidir" diye başlar.

Sonra "ecnebi saati" gelmeden önce, nasıl kendimize göre, dinden, ırktan ananeden hayat alan bir hayat üslubumuz ve onunla mütenasip saatlerimiz olduğunu anlatır.

"Madenden sağlam kapaklar altında mahfuz tutulan eski saat yelkovanlarının, yorgun böcek ayakları tarzında, mine-nin rakamları üzerinde yürüyüp sahiplerini zamandan takribi bir sıhhatle haberdar edişleri"ni över.

"Ecnebi saati istilasından evvel (...) ziyada başlayıp ziyada biten, on iki saatlik, kısa, hafif, yaşanması kolay bir günümüz vardı. Müslüman'ın mesut olduğu günler, işte bu

günlerdi; şerefli günlerin vakayiiini bu saatlerle ölçtüler” der ve ekler:

“Giden saatler, babalarımızın öldüğü, annelerimizin evlendiği, bizim doğduğumuz, kervanların hareket ettiği ve orduların düşman şehirlerine girdiği saatlerdi. Bunlar hayatı etrafımızda serbest bırakan geniş lakayt dostlardı. Gelen yabancılar ise hayatımızı bozup onu meçhul bir düstura göre yeniden tanzim ettiler ve ruhlarımız için onu tanınmaz hale getirdiler. Yeni ‘ölçü’, bir zelzele gibi, zaman manzaralarını etrafımızda zir ü zeber ederek, eski ‘gün’ün bütün sedlerini harap etti, geceyi gündüze katarak saadeti az, meşakkati çok, uzun, bulanık renkte bir yeni ‘gün’ vücuda getirdi. Bu, Müslüman’ın eski mesut günü değil, evsizleri, hırsızları, katilleri çok ve yeraltında mümkün olduğu kadar fazla çalıştırılacak köleleri sayısız olan büyük medeniyetlerin acı ve nihayetsiz günüdür.”

Lakin hiç beklenmedik bir şey oldu:

Maden kapaklar altında mahfuz tutulan eski masum saatlerin cemaati, hırslı istilacılarına, top tüfekte değil, ama ağır akrep ve yelkovanlarla direndi.

Günü hepten meşakkatli bir ısırap haline getiren onca kırbaçlamaya rağmen ahesteliğinden taviz vermedi.

Kazanma hırsına üzengilenip harap edilen eski mesut ve şerefli günlerinin acısını böyle çıkardı.

İftihar edilecek bir şey değil belki; ama o rehavet sayesindedir ki, Müslümanın da bir “eşref saati” olduğunu öğrendi Coni...

6 Mart 2003
Milliyet

Bir (dez)enformasyon Savaşı

Televizyonda Kuzey Irak'tan bir görüntü...

Göstericiler Türkiye aleyhine sloganlar atıyor.

Pankartlarda “Amerikan ordusuna evet, Türk ordusuna hayır” yazısı okunuyor. Bu, tam ABD'nin istediği formül...

Az sonra bir Türk bayrağı çıkarılıp yakılıyor.

Görüntü, gün boyu bütün televizyonlarda yayınlanıyor.

Ankara'da Başbakanlık binasının televizyonunda bu görüntüleri izleyen en üst düzeyde bir siyasetçi gülümüyor:

“Şimdi de bayrak yaktırıyorlar. Kesin provokasyon. Keşke bizim kanallar bu kadar çok yer vermese...”

Ne yazık ki, “bizim kanallar” bütün kriz boyunca fazla inceleyip sık dokumadan verdi haberleri...

Amerika'nın en büyük enformasyon başarısı, Saddam rejimini, 11 Eylül saldırısıyla ilişkilendirmesiydi. Hiçbir inandırıcı kanıt olmayan bu ilişki, dünyayı tanımamasıyla ünlü Amerikan kamuoyunda kolay pazarlandı.

Bu arada, Amerika'nın Irak savaşına destek sağlamak için dünya çapında bazı gazetecilere para dağıttığı iddiası yayıldı.

İşin ilginç, diğer komşularına oranla Irak'la hiçbir ciddi sorun yaşamamış Türkiye de bu süreçte, medya desteğiyle hızla Irak düşmanı bir çizgiye sürüklendi.

“Düşman”ın hedefe konmasından sonraki aşama, “dost”un desteklenmesiydi.

Doğrusu bu konuda da kimi meslektaşlarımızın büyük katkısı oldu.

Amerika'nın gösterişli yığınağı, göz kamaştırıcı askeri gücü, Irak'ı kaç saatte yerle bir edebileceği, ağız sulandıran bir üslupla anlatıldı.

“Bush üç gün süre verdi”, “Powell ‘48 saatiniz var’ dedi”, “Washington 24 saat içinde yanıt istedi” haberleri; “Girmezseniz masaya oturamaz, paltoyla kenarda beklersiniz” demeçleri, “Biz katılmasak da vuracaklar. Avucumuzu yalayacağız” tahminleri; “Ekonomimiz çöker, Kürt devleti kurulur” tehditleri gırla gitti.

Bunu, barış yanlılarına saldırılar izledi. “Savaşa hayır” yazılarını “romantik” bulan “reel politikçiler”, canlı kalkanları da tiye aldılar.

Bu havaya, Pentagon'un “Askerlerimiz limanlarınızdaki gemilerde... Daha fazla bekleyemezler” baskısından fazlasıyla

etkilenen Washington'daki kimi muhabirlerin paniği eklen-
di.

Bazıları Başbakan'a, "Bir an önce tezkereyi çıkar. Yoksa Amerika fena yapacak" diye haber salacak kadar ileri gitti.

O kadar ki, Başbakan Abdullah Gül, Brüksel'e uçarken bize biraz da öfkeyle şöyle diyordu:

"Artık bana bunu yansıtanlara, 'Siz onlara ne dediniz?' diye soruyorum".

Merkez medyanın bu bunaltıcı baskısına rağmen tezkerenin Meclis'te reddi, bu cenahta hepten panik yarattı.

Bu kez de "Amerika çok kızgın. Kriz kapıda. Borsa alt-üst olacak" yorumları başladı.

Pazartesi hiç de korkulan olmadığı halde, gün boyu "Büyük panik" haberleri yapan bir kanal en üst düzeyde uyarıldı..

Ama Türkiye'yi savaşa sokmayı iş edinenler, "Barışçılar ekonomik krizin sorumlusu" alaycılığını elden bırakmadılar.

Korkarım, ilerde medya tarihi yazacak olanlar, Türkiye basınının bu krizdeki tavrını hiç de hayırla yâd etmeyeceklerdir.

6 Mart 2003
Aktüel

Kapatın Öyleyse O Meclis'i!

Mart yağmurları, tatsız bir kışın pisliğini süpürüp baharın yolunu açıyor.

Lakin ne bahar yazısı geliyor içimden ne derbi tantanası ne kadınlar günü kutlaması...

İçimde terk edilmişlere özgü bir güz hüznü, ihanet görmüşlere has bir öfke var.

Kendimi o Laz fıkrasındaki Temel gibi hissediyorum:

Hani trafiğin ters yönden aktığı İngiltere'de arabasıyla sağ şeritte giderken polisin anonsunu duymuş:

“Dikkat, otoyolda bir araç ters yönde ilerliyor”.

Temel, üzerine gelen arabalara bakıp söylenmiş:

“Ne biru uşağum, ne biru... Hepisu... hepisu...”

Savaş yazılarını okudukça, “Biz mi ters yöndeyiz” diye kuşkulaniyorum bazen...

Oysa dünyaya bakınca anlıyorum ki, ters olan bu ülkenin düzeni... Almanya, Fransa ve Rusya BM'nin Irak için yeni karar almasına karşı çıktı.

İslam Konferansı Irak'a saldırıyı külliyen reddetti.

Uluslararası Atom Enerjisi Ajansı Başkanı Muhammed El Baradei, ABD'nin BM'ye sunduğu Irak belgelerinin sahte olduğunu, Saddam'ın elinde nükleer silah bulunmadığını açıkladı.

Türkiye'de ise bunlar yokmuş gibi, bir hafta önce reddedilen tezkerenin mürekkebi kurumadan Amerikan sevkıyatı başlıyor.

Milletvekilinin sokulmadığı İskenderun limanı ABD'ye açılıyor. Amerikan askeri konvoyu, Meclis'in iradesini çiğneye çiğneye ilerliyor.

Nerede geçen Cumartesi tezkereye "Hayır" diyen Meclis?

Bir tek mensubu çıkıp, "Ben bir hafta önce 'Bu işte yokum' dedim. Ne hakla yığınak yapıyorsun" demeyecek mi?

Sürpriz kararıyla milleti, vekiliyle barıştıran, halka nihayet "İşte benim Meclis'im" dedirten Parlamento, bu güveni kendi eliyle yıkacak mı?

Son iki günde olanlara bakıyorum, inanamıyorum.

TV'deki sarışın yorumcu, "Tezkerenin kabul edilme ve savaş çıkma olasılığının piyasalarca satın alındığını" söylüyor.

Bazı AKP'liler, Amerikan basınına "Kesenin ağzını açın da anlaşalım" anlamında demeçler vererek Meclis'in kazandığı bütün itibarı sıfırlıyor.

Meclis'te "Savaşa hayır" diyen CHP milletvekili Mahmut Duyan, Mardin'deki un fabrikasını üç bin dolara ABD'ye kiratıyor.

“Tezkere yeniden gelirse Meclis’in saygınlığına gölge düşer” diyen Meclis Başkanı Bülent Arınç, Genelkurmay Başkanı’nın açıklamasından sonra demecinin sonunu “düşmez” diye değiştiriyor.

TBMM, tükürdüğünü yalamanın yolunu yapıyor.

ABD, onu bile beklemiyor.

Peki ne değişti?

Cumartesi’den bu yana ne oldu ki, bu tezkere “halka rağmen” tekrar gelecek?

Provokasyon olduğu belli bayrak yakma eylemi mi dayatmanın nedeni?

Askerin bilinen görüşünü açıklamış oluşu mu?

Geçen haftaki ceberut yaklaşımından vazgeçen Amerikan heyetleri ve karikatürleri mi?

TBMM bir hafta önce yırtıp attığı tezkereyi bunlarla mı yiyecek?

“Asker emretti, Meclis çark etti” yorumunu nasıl içine sindirecek?

“Pardon geçen sefer biz ‘Savaş’ demek istemiştik, yanlışlıkla ağzımızdan ‘Barış’ çıkmış” mı diyecek?

“Ret” kararına rağmen ABD’nin yığınağı başlatmasına tepki vereceği yerde, üç kuruşa boyun mu eğecek?

Bu halk, “O halde size ne gerek var” derse ne cevap verecek?

Bulutlar ardından gülümseyen bahara rağmen, kırık bir güz hüznü-var içimde...

Amerikan konvoyları, Mardin'e doğru, yeni egemenlik alanlarının ve Türkiye'yi de içine alabilecek kanlı bir iç çatışmanın yolunu açıyor.

Ne bahar umurumda bugün ne derbi tantanası ne kadınlar günü kutlaması...

*8 Mart 2003
Milliyet*

Önce Leylekleri Vurdular

Leylekleri vuruyorlar Mezopotamya'da...

Savaşa havalanan uçakların motoruna girip tehlike yaratmasın diye kurşunluyorlar göçmen sürülerini...

Buradan kovuyorlar.

Doğal Hayatı Koruma Derneği “Yapmayın” demek için başvurmuş İncirlik komutanlığına...

Ama nafi!..

Tüyen kanatlıların ölmesi gerek, çelik kanatlılar uça-bilsin diye semada...

O kuşlar ki seyyahıydı bu toprakların; daha bizler gelmeden...

Asırlarca kuşbakışı bakarak gelip geçtiler göç yolları üstünden...

Üveyikler nesillerce uçtu, manyetik alanların çekişini tüylü karınlarında hissederek...

Sığıcıklar göçtü karla kaplı diyarlardan, ılık hava akımlarının sırtına binerek...

Ebabiller, yalıçapkınları, ipekkuyruklar, baştankaralar, kâh güneşin boyunu, kâh samanyolunu gözleyerek, nehirlerle, sıradağları izleyerek baharın ülkesine doğru kanat çırpıyorlar.

Göçün seyrüsefer haritaları gösteriyor ki Anadolu, müşfik bir kervansaray gibi, bu kanatlı muhacirlere de kol kanat germiş, ev sahipliği yapagelmıştır, kim bilir nicedir.

Bir ağaç dalında ispinozları doyurmuş, kuşluklarda ibibikler uyutmuş ve türküler yakmıştır turnaların ardı sıra...

Şimdi belki de asırlardır ilk kez, çalı çırpıdan koltuklar yerine, cana kıyan korkuluklar karşılıyor onları...

“Leyleği havada görmeyi” seyahat alameti sayan bir toplum, ilk kez şefkat yerine gazez sunuyor küçük konuklarına... yem yerine kurşun atıyor.

Savaş, korkuyor kazlardan, kuğulardan, bülbüllerden, ille güvercinlerden...

Çünkü göğün bedevileri, biçare bir halkın kanatlı kalkanları gibi ölümüne dalıp gagalıyor cenk motorlarını...

V şeklinde dizilip barışın zafer alameti gibi uçuyor gök kubbede...

Uğursuz bir harbin intihar tugayları ve ilk kurbanları oluyor.

Bir avuç “kuşsever”, bunca “kuşsavar”a karşı ne yapabilir ki? Biraz inançlı olduklarını bilsem, kutsal kitaptan ayetler okurdum onlara...

Süleyman’ın hizmetine verilmiş “kuştan askerler”in öyküsünü anlatırdım.

“Kuşlardan bir orduyu tek sıra halinde zulmün üstüne kanatlandıran Rahman’ın hikmeti”nden dem vururdum.

Rab’bin, Fil sahiplerini, kuş sürülerinin attığı kızgın taşlarla devirişini ve nihayetle hepsini başı koparılmış ekin saplarına çevirişini hikâye ederdim Meryemoğullarına...

Yok, tarih kitaplarına inanıyorlarsa, kutsal kitaplardan çok; uçaklar çocukları bombalasın diye kuşların kurşunlanmasının medeniyet tarihindeki yerini tartışırdım.

Yıllarca göz nuru dökerek göçmen kuşların güzergâhlarını araştıran ornitologlarla buluştururdum onları...

Kuşdili konuştururdum.

Ama boş lafın vakti geçti; cemre suya, kor havaya düştü.

Isındı ortalık...

İlkin leylekleri kurşunluyorlar Mezopotamya’da...

İhtimal ki, leyleklerden sonra sıra sivillere gelecek, gezgin kuşlar ise yaralı mülteci sürüleri gibi kaçışıp asırlık göç yollarını değiştirecek.

Göçecek başka yollar, uçacak yeni semalar, sığınacak farklı limanlar arayacaklar.

Ama korkarım, hayvanlığı onlardan iyi bilen bu kavmi hiç bağışlamayacaklar.

9 Mart 2003

Milliyet

“O Kadar Kolay Sanma Delikanlım!”

1980 Nisan'ı...

12 Eylül'e 5 kala, sokakları kanlı bir bahar sabahında Fatih'te, öldürülen bir İslamcı gencin cenaze töreni vardı (*Bir Dönüşüm Öyküsü*, Ruşen Çakır-Fehmi Çalmuk, Metis Yay., 2001). Yürüyüş sırasında 400 Akıncı, jandarmayı görünce, solun bildik bir türküsünü İslami yorumla söylemeye başladı:

“Ay ışığı jandarmanın süngüsünü yakıyor / Mahpus kardeş pencereden Akıncı'ya bakıyor / Jandarma biz Müslüman'ız / dostuz yalnız biz sana/ Kurtuluşun İslam'dadır / Elini uzatsana...”

Ancak jandarma elini değil, silahını uzattı. Bunun üzerine Akıncı gençler başka bir “eylem”e başvurdu; gazeteleri, ceketleri yola serip namaza durdu.

Jandarma namazın bitmesini bekledi, sonra da hepsini cemseye itekledi.

Ertesi gün “İslam düşmanları ateşle oynuyor” başlığıyla çıkan Sebil gazetesinde, eylemde başı çekerken gözaltına alınan bir gencin fotoğrafı vardı:

“İslamcı gençliğin gerçek liderlerinden, MSP Gençlik Kolları Başkanı Tayyip Erdoğan...”

O günlerde “Haçlı Seferleri”ne karşı cihat çağrısı yapan 26 yaşındaki “Akıncı Erdoğan”a deselerdi ki;

“Ey İslamcı gençliğin lideri! 23 Yıl sonra Başbakan seçileceksin. Seçimi ABD büyükelçisiyle izleyeceksin ve ilk icraat olarak Müslüman komşuna saldırması için Amerikan askerini Türkiye’ye getireceksin”.

“Genç Akıncı” kim bilir nasıl gülerdi.

Elbette, zamanla insanın değişebileceğine inanıyoruz.

O yüzden, şimdilerde “nedense” pek rağbet görmeyen “Erdoğan kasetleri” piyasaya sürülüp eski konuşmalarına dava yağdırıldığında karşı çıkmış, “Bu yolla durduramazsınız” demiştik.

Bugün de, yasaklandığı Siirt’ten Başbakan olarak dönmelerini “Hak yerini buldu” diye yorumluyoruz.

Ama “Yenilikçilik” bayrağını açtığı bir yıl içinde beş kez ABD’yi ziyaret etmesini, oğlunun nikâhına Amerikan Başkonsolosunu davet etmesini, Washington’da Yahudi lobisiyle flört etmesini, çeyrek asra sığın, ama akla hayale sığmayan bir çark etme süreci olarak görüyoruz.

ABD, zamanında yaptığı yatırımın meyvesini topluyor şimdi...

Meclis’in aleyhte kararına rağmen, Irak sınırına askeri araç ve malzeme sevk etmek için Erdoğan’ın görevi devralmasını bile beklemiyor.

TBMM Başkanı Bülent Arınç, Erdoğan’la devletin tepesinde “delikanlı üslubu”nun hâkim olacağını söylüyor.

Kasımpaşa’yı bilmem; ama bizim oralarda “delikanlı” diye başını dik tutana, sözünün ardında durana denir.

“Kıbrıs’ta çözüm” vaat edip Denктаş’a diklendikten sonra, ilk toplantıda çözümsüzlüğe razı olana, “Meclis’in kararına saygımız sonsuz” deyip ardından “Bu tezkere çıkacak” diye baskı yapana, alttayken meydan okuduğu “haçlılar”a yükseldikçe yanaşp tabanının, grubunun, halkının, dünyanın karşı olduğu bir savaşa girmek için çanak tutana “delikanlı” denmez, “biti-kanlı” denir.

“İslam düşmanları ateşle oynuyor” başlıklı gazetede fotoğrafı çıkan Akıncı genci, Başbakan seçildiği akşam ABD Büyükelçisiyle savaş pazarlığında görünce meşhur fıkrayı hatırladım:

Delikanlı, barda kafayı bulunca “Var mı lan bana yan bakan” diye dayılanmış.

Köşedeki ızbandut doğrulup “Bir şey mi sordun” diye gürlemiş.

Tırmış bizimki, sonra ızbandutun önüne geçip diklenmiş yeniden:

“-Heyyt ulan... Var mı abimle bana yan bakan!..”

11 Mart 2003

Milliyet

İşgal

Bazı ilkokullarda çocuklara “savaş provası” yaptırıldı.

Alarm zilleri çaldı; kısa siren nedir, uzun siren nedir öğretilirdi.

Siren çaldığında defteri kitabı bırakıp sığınaklara koş-turmaları öğütlenirdi.

Savaşın soluğu, ilkin çocukların minik enselerinde hissedildi.

Ya siz?..

Utançla karışık bir endişe duymuyor musunuz haberleri izlerken...

Güneydoğu'ya asker ve mühimmat taşıyan Amerikan konvoyları tüylerinizi ürpertmiyor mu?

Bölge ağalarının, bir işgal kuvveti gibi yayılan yabancı birliklere depo, otel, sanayi sitesi kiralamak için yarışmaları, buna yanaşmayanların jandarma müdahalesiyle karşılaşmaları midenizi bulandırıyor mu?

İngilizce bilen gençlerin haftada 500 dolara dağlarda Amerikalılara tercümanlık için kuyruğa girmesi, işadamlarının “Savaş istiyoruz” diye beyanat vermesi, Meclis’tekilerin şantaj, dayatmaya bu kadar kolay boyun eğmesi, piyasaların savaş olasılığına olumlu tepki vermesi sabrınızı zorlamıyor mu?

Meclis kulislerinde “Ret”çi milletvekillerini etkilemek için lobi çalışması yapan, güç odaklarını birer ikişer elçilikte yemeğe alan Amerikalılar sinirinizi bozmuyor mu?

Zihinlerden ceplere, oradan Anadolu topraklarına yayılan bu işgal size de “Ne oldu bize” dedirtmiyor mu?

Hiç lafı çevirmeyelim:

Bu, bir işgal görüntüsüdür.

ABD, bu gayri meşru işgali tasdik işini, muhalefette olsa buna en çok direneceği sanılanlara, Müslümanlıkla politika yapanlara ihale ediyor.

Irak’ta kurulacak “kukla Kürt devleti”nin bölge için “Müslüman bir İsrail” olmasından korkanlar, kendi elleriyle Türkiye’yi bir “Müslüman İsrail” haline sokuyor.

Bush doktrini, ABD’nin yeni global rolünün tetikçiliğini AKP’ye yaptırıyor.

Cuma çıkışları ABD bayrağı yakanlar, hükümet olunca o bayrağı göğsüne asıyor.

AKP, ilk krizde havlu atıyor.

Meclis, sadece ülkeyi ABD’nin yanında haksız bir savaşa sokmakla kalmıyor, milli iradenin parayla ya da baskıyla yön değiştirebileceği izlenimini de pekiştirmeye hazırlanıyor.

ABD, kirli işlerinde kullandığı AKP’yi ilk fırsatta buruşturup atacaktır; ama bu utancı silmek bize kuşaklara mal olacaktır.

Bunları “romantiklik”ten yazdığımızı sananlar yanılmasın.

Savaşın, finans kapitalin ekonomik krizi aşma yöntemlerinden biri olduğunu biliyoruz biz...

Silah tüccarlarının, petrolcülerin, müteahhitlerin, tarımcıların cenk iştahının ardındaki motivasyonu görüyoruz.

Bunun sonuçlarını en iyi Nazi deneyiminden tanıyoruz.

Zorbalığın karşısına dikilecek bir dünya koalisyonunun da olmadığı günümüzde, insanlığa kendini savunmak için terör dışında yol bırakmayan bu dayatmanın karşısına dikiyoruz o yüzden...

O nedenledir ki, bir yandan çocuklarımızı uzun siren sesleriyle sığınaklara yollarken, umudunu, komşusunun cesetleri karşılığı olarak alacağı paraya bağlamış onursuz bir ülkenin yurttaşı olmamak için sesimiz çıktığında, gücümüz yettiğinde, kalemimiz yazdığında “Savaşa hayır” diye haykırıyoruz.

13 Mart 2003

Milliyet

Rahatsız ile İktidarsız

“Türkiye’nin çok partili demokrasi tarihini özetle” deseler iki cümle söylerim:

“Asker rahatsız!”

“Hükümet iktidarsız!”

Bu iki cümleyi ne çok duyduk 1946’dan beri...

Asker, mütemadi bir tedirginlik içinde olageldi hep...

Ve gelip geçen başbakanlar, seçim kazanıp da iktidar olamamayı bir türlü hazmedemedi.

Son dönem, hükümette istediğini yapamayan ya da istemediğini yapmaya zorlanan her lider aynı şeyi söylemedi mi:

“İçime sindiremiyorum.”

“Rahatsız askerler” ocağı burası...

“Hazımsız liderler” diyarı...

Kapatılmış partiler, devrilmiş hükümetler mezarlığı...

Ne yapsak, ne etsek makul bir nizamla oturtamıyoruz

“Rahatsızlarla iktidarsızlar” arasındaki ilişkiyi...

Buna “atanmışlarla-seçilmişler” ilişkisi de diyebilirsiniz.

Veya “itilmişlerle kakılmışlar”...

Öyle bir ilişki ki, sonunda mutlaka hır çıkıyor:

Ya iktidarsızlar rahatsız oluyor;

ya rahatsızlar iktidar!..

“Doğuştan iktidarsız”, yeni bir hükümet kuruluyor işte...

“Delikanlı”, devletin milli siyaset belgesinin yazılı olduğu kırmızı kitapla tanışmaya geliyor.

Senaryonun gerisini artık tecrübeyle biliyoruz:

Kitabı okuyacak; okudukça orada -eğitimden savunmaya, diplomasiden, diyanete- kendisine yazılacak fazla sayfa bırakılmadığını görecek.

Ve o andan itibaren de “hazımsızlık” sorunları baş gösterecek.

Daha hükümet kurulmadan bu belli olmadı mı?

Aslanlı kapıdan gelen bir açıklamayla, iktidar partisinin meclis grubuyla tabanının teamülü hiçe sayılmadı mı?

“Kıbrıs’ta çözümsüzlük çözüm değildir” diyen “Delikanlı”, “kitaba bakınca” çözümsüzlük kararına bizzat göz yummadı mı?

Verdiği demeçler Dışişleri sözcüsünce yalanlanmadı mı?

Grubunun yırtıp attığı savaş tezkeresi, Amerikan dayatmasıyla uygulamaya konmadı mı?

Daha doğmadan iradesi ipotek altına alınan hükümet, tasdikçi durumuna sokulmadı mı?

Üç gün önceki Le Monde'un başyazısı şöyle başlıyordu:

"Türkiye'deki iktidarın gerçek niteliği nedir? AB üyeliğine aday bu büyük ülkeyi gerçekte kim yönetiyor? Kıbrıs'ta, Irak sorununda kim karar veriyor? Ordu mu? Demokratik yolla seçilen hükümet mi?"

Soruların cevabı tarihte var.

"Asılmış bir başbakan"ın koltuğuna oturan herkeste bir nebze "hazımsızlık" sorunu olur.

"Biri bayramlık, biri idamlık" iki urbayla işbaşı yapanlarda "iktidarsızlık" derdi azar.

Kırmızı kitap "delikanlıyı bozar."

İşte o yüzdendir ki, Türkiye'nin çıkışı, biraz da "Rahatsızlarla iktidarsızlar" arasındaki ilişkiyi nizama koymaktan, seçilmişlerle atanmışlar arasındaki yetki çatışmasına çözüm bulmaktan geçiyor.

O çözüm olmayınca, figüran delikanlılar mehter marşıyla gelip, İzmir marşıyla gidiyor.

*15 Mart 2003
Milliyet*

Hamza... Kardeşim!..

Hamza 12 yaşında...

Bağdat'ın merkezinde bir apartman dairesinde yaşıyor.

Futbolu seviyor.

En büyük hayali, Saddam'la tanışıp ona doğum gününü anlatmak...

17 Ocak 1991 gecesi doğmuş Hamza... ABD'nin Irak'ı bombaladığı gece...

Babası Kuveyt sınırında askermiş, annesiye evde yalnız...

Saat 02'de evlerinin yakınında bombalar patlayınca sancılanmış annesi... Komşuları sarmalayıp sığınağa indirmiş, sabaha kadar dişini sıkmasını söylemiş.

Sabah gittikleri hastanede, daha Hamza'nın göbek bağı kesilmeden bombardıman başlamış yeniden; herkes sığınağa kaçmış. Hamza, Ocak ayazında, elektrik ve kaloriferin yanmadığı, camları kırık bir hastane odasında çırılçıplak kalmış.

Ömrünün ilk üç gününü 300 kişiyle bir sığınakta sürekli ağlayarak geçirmiş. O günlerde erken doğum yapan çoğu

anneninin oksijensizlikten bebeğini kaybettiğini, kendisinin mucize eseri yaşadığını sonradan öğrenmiş.

Ambargo yüzünden yeterince beslenemeden, ilaçsız büyümüş Hamza da, yaşlıları gibi... Ama dersleri iyi... Okulda sekiz yıllık İran savaşını okumuşlar, ama henüz son Körfez savaşına gelmemişler.

Bugün olup bitenlere dair tek bildiği, “düşman Amerika”nın onların toprağını ve petrolünü istediği... Doğduğu gün patlayan savaşın daha ağırlığının yaklaştığını duyuyor, ama Guardian muhabirine “Savaş çıkacağını sanmıyorum” diyor, “Bunlar sadece söylenti...”

Siz ekranda hep, bir yandan yığınak yaparken bir yandan “Bizi geciktirdiniz” diye fırça çeken Amerikalıları ve “Amerikalıları kızdırdık” diye dövünen yorumcuları görüyorsunuz.

Yanı başınızdaki Hamza’yı tanımıyorsunuz.

“Üç kuruş uğruna”, “düşman”ıyla işbirliği yaptığınız için kızıyor mu, bilmiyorsunuz.

Okyanus ötesindekilere bir şey ifade etmez belki; ama asırlarca birlikte yaşadık biz Hamzagillerle...

Sadabat’ta, Bağdat Paktı’nda birlik olduk.

Kuzey Irak, Bağdat’ın denetiminden çıkıncaya dek da-laşmadık birbirimizle...

Irak, Türkiye’nin çevresindekilerden en az sorunlusu olageldi.

Suriye’yi düşünün, Sovyetler’i... Yunanistan’ı... Bulgaristan’ı... İran’ı...

Irak, savaşı düşüneceğiniz son komşunuzdur.

Türk tarih kitapları, Arapların Türkiye'yi arkadan hançerlediğini yazar ya; şimdi tarih dersinde ihanet öyküleri dinleme sırası Hamza ve kuşağında...

Hayatta kalırsa, tarih öğretmeni ona asırlık komşusunun “çok borçlandığı için”, “ABD'yi kızdırmamak için”, “6 milyar dolar için” “düşman”la işbirliği yaptığını anlatacak.

“Komşuda yangın varken sessiz kalamayız” diyen Türk başbakanının meramının, bir kova suyla koşup gelmek değil, yangına körükle gitmek olduğunu söyleyecek.

Bu kirli savaşta rol almazsak “Bush bizi affeder mi” bilmem, ama alırsak, hiç kuşkunuz olmasın ki, Hamza ömür boyu affetmeyecek.

Sevgili Hamza!..

Artık bombaların sizin oralara düşmesine saatler var.

On iki yıl önce seni dünyaya getiren savaş, belki bu kez ölümün ülkesine götürecekt.

Hayatta kalabilirsen, buralarda sadece ülken paylaşılırken ganimetten pay kapmak, cinayete ortak olmak isteyenler değil, seni düşünenler ve acını hissedenler de olduğunu bilmemi isterim.

Bizi affet!

Kolay gelsin kardeşim!

*18 Mart 2003
Milliyet*

Mazlum Sever misiniz?

Türkiye halkının yüzde 96'sının savaşa karşı olduğu söyleniyordu.

“Ama savaş çıkmazsa ekonomi çakılıp borsa düşebilir, ona göre” dediler.

Oran yüzde 80'lere düştü.

“Dolar da fırlar” dediler.

Yüzde 70'lere indi.

“Girmezsek Kürtlerin orada devlet kurabileceği” söylendi.

Halkımızın yarısı “Haydi savaşa” çığlıkları atmaya başladı.

İlkelerimiz koşullu bizim...

İnsanlığımızın sınırları var.

Bir “ama” bağlacıyla rahatlıkla tezimizin tam tersini savunabiliriz.

“Savaşa karşıyım, ama kaçınılmazsa savaştan yanayım” gibi bir mantık yürütebiliriz mesela...

“İşkenceye karşıyım, ama bilgi almanın başka yolu yoksa iş değişir.”

“İnsan özgürlüklerini destekliyorum, ama güvenlik söz konusuysa vazgeçilir.”

Hepimiz vicdanen mazlumu sevsek de, fikren güçlüden yana saf tutarız.

Bu güce tapınma huyunu hayatın her alanında gözleyebiliyoruz.

Okulda sınıf başkanları sınıfın en mazlumlarından değil en güçlülerinden seçilir hep...

Topu olan çocuk, mahalle maçında daima santrfor oynar.

Hocalar en çok mazlum talebelere yüklenir; talebeler de en çok mazlum hocalara...

“Mazlumun ‘ah’ının aheste aheste çıkacağına” inanılsa da, “güçlünün ‘oh’u daha seri çıkacağından” çoğunlukla daha korkutucudur.

O yüzden mazluma acınır, ama sahip çıkılmaz.

Halkın mazlum sempatisine örnek verilen Menderes vakası, iddia edilen şeyin tam tersine örnektir aslında...

27 Mayıs’ta halk “mazlum”u ânında darağacının altına gömüp, müdahalecilere alkış tutmak için meydan aramaya koyulmuştur.

12 Mart’ta asılan gençlerin, 12 Eylül’de tutuklanan liderlerin de gözünün yaşına bakmamıştır.

Haa, vefakârdır o ayrı...

Ama vefa, mazluma attığı kazıklardan dolayı hissettiği vicdan azabını hafifletmenin bir yoludur.

Demirel sürgüne gönderilirken gıkını çıkarmayanlar, sürüldüğü yerde onu gizlice peynirle sütle besleyerek sinsice özür dilerler.

“Arkanda duramadık. İdare et. Durumu biliyorsun. İlerde görüşürüz. O arada sen beslenmene devam et” mesajıdır bu...

“Baba” dönünce herkes yeniden “babacan” kesilir.

Oysa vefa ayrı şeydir, haksızlık karşısında mazlumdaki yana olmak ayrı...

Birincide ezik bir vicdan azabı vardır; ikincisi bilinçli bir tepki gerektirir.

Toplumsal bilincin yeterince palazlanmadığı, mazlumun örgütlenmediği diyarlarda, güç tutkusu (daha doğrusu, güçlülere tutku) daha ağır basar.

Evde otoriter babaya “saygı”yla başlayan bu alışkanlık sınıfta öğretmeni, mahallede bekçiyi, askerde komutanı da içine alarak dalga dalga büyür ve en üst katmanlarda tapınma derecesine varır.

Tırmanılan her basamakta dizi dizi mazlumların sırtları vardır.

Bir anket yapılırsa, halkın “Vur başına al ekmeğini” türünden mazlumlardan hiç de hazzetmediği çıkacaktır ortaya... Mazlum karşısında yaygın tepki, “Bırak şu sünepeyi, Allah vurmuş zaten” çıkışıdır.

Gol yemiş kaleciye, seçim kaybetmiş lidere, kaza yapmış sürücüye, kötü yola düşmüş kadına pek iyi gözle bakılmaz buralarda...

“Zavallının ne derdi vardır kim bilir” denmez.

Kaleci ille ibnedir, lider anca hımbıl; sürücü kör, kadın orospu...

O yüzden “gücü gücü yetene” deyişi daha iyi anlatır bizi...

“Ne utanmaz köpekleriz / kimi görsek etekleriz” şiiri daha gerçekçidir.

Böyle bir halkın yüzde 96'yla karşı çıktığı bir savaşa, on beş gün içinde gönüllü hale gelmesi şaşırtıyor mu sizi?..

Haksızlığı ayan beyan bir savaş karşısında iki fırça yiyip, üç kuruş koparınca ABD'yi eteklememiz, aslında ne olduğumuzu göstermiyor mu?

19 Mart 2003

Gazetem.net

Peki Niye Yedik Bu Pislighi?

Çok beylik bir fıkra, ama duruma öyle uyuyor ki...

Hani ırgatla ağa, at arabasında gidiyorlarmış da, ağa sıkıntından, “Şu atın pislighinin yarısını ye, araba senin olsun” demiş.

İrgat pislighi yiyip arabaya konmuş, ağa ağlamaya başlayınca acıyıp pislighin kalanını yerse, arabayı iade etmeyi önermiş.

Pislighin kalanını da ağa mideye göndermiş.

Yola devam ederken ırgat gülümsemiş:

“Ağam, gene sen ağasın, ben gene ırgat. Peki biz niye yedik bu pislighi?..”

Başkan Bush'un “at pazarlığı” dediği bu muydu acaba?

Atlantik ötesindeki ağamızla aylar süren pazarlıktan sonra, bütün itibarımızı sıfırlamak pahasına geldiğimiz noktaya bakar mısınız:

Savaşta Amerikan üsleri kullanılmayacak.

Türkiye'ye Amerikan askeri gelmeyecek.

ABD de Türkiye'ye zırnık yardım vermeyecek.

Ne olacak peki?

Amerikan uçakları Türk hava sahasından Irak'a geçecek.

Karşılığında Irak'ın toprak bütünlüğü ve Türkmenlerin hakları gözetilecek.

Dünya Bankası ve IMF'de ABD, Türkiye'ye "güçlü destek" verecek.

Madem gelinecek nokta buydu; aylar önce bunu söyleyemez miydik?

"Bu işte yokuz. Komşumuzu işgal için toprağımıza yabancı asker sokamayız. Ama bir müttefik olarak hava sahamızı açarız" diyemez miydik?

Bu, çok daha itibarlı bir duruş olmaz mıydı?

"At pazarlığı yapan bir hükümet", "baskı karşısında ge-rileyen bir millet", "iradesini parayla satan bir Meclis" gör-üntüsünden iyi değil miydi?

Gelinen şu nokta, boşanan bir karı kocanın tazminat kavgasına benziyor:

ABD, "Üsler bende kalsın, biraz para atayım" diyor.

Türkiye, "Sen o paraya ancak hava (sahasını) alırsın" diye karşı çıkıyor; "Tam destek, bir pakettir ve sana 6 milyar dolara mal olur"a getiriyor.

Bunun üzerine ABD, "Kalsın o zaman; ne kadar ekmek, o kadar köfte" deyip pazarlığı kapatıyor.

Le Figaro gazetesi dün bu durumu "Türkiye mehter marşıyla savaşa giriyor" diye tanımladı.

İki adım ileri, bir adım geri atarak ve her adımda ulusal onuru ayaklar altına alarak, başladığımız noktaya döndük.

Türkiye, bu politikayla ne İsa'ya ne Musa'ya yaranabildi.

Hem ABD'yi hem Irak'ı kaybetmek gibi zor bir işi “becerdi”.

“İtibar mı, para mı” ikileminde kıvranırken itibar da, para da gitti.

Korkum odur ki, şimdilik işini Türkiye'deki üsler olmadan, Anadolu'ya asker sokmadan, Kuzey Irak'ı bombalayarak halletmenin yolunu arayan ABD, savaşın ilk aşamalarında Türk ekonomisi yere çakılınca hepten köşeye kıştırdığı müttefikinin kapısını çalacak ve “Aç kapıyı” diye bezirgân pazarlığı yapacaktır.

Gerek kalırsa, o zaman Meclis'in, koşulsuz teslim olacağı hesaplanmaktadır.

Hükümet, okullarda ders olarak okutulacak bir “kötü yönetim” örneği verdi.

Şimdi ağzında berbat bir tatla bir ata, bir de ağaya bakıp “Peki biz niye yedik bu pislği” diyor mudur acaba?

20 Mart 2003

Milliyet

Gastropolitik Devrede...

“Düşmanın şarabı”nı güröldeyen bir öfkeyle denize döken kızgın Amerikalıları ekranda gördünüz mü?

Ellerindeki pankartlarda “Nankör Fransızlar! Biz sizi Normandiya’da kurtarmamış mıydık” yazıyordu.

Fransızlarsa buna minnettar olup Irak krizinde Amerika’nın yanında saf tutacaklarına, bu saldırganlığı gayri meşru sayıyor ve Birleşmiş Milletler’de veto etmekle tehdit ediyordu.

Bunun üzerine, sıradan Amerikalıdaki Fransız hayranlığı yerini bir anda Fransız düşmanlığına terk etmiş ve önce şaraplar güme gitmişti.

Amerika, bundan böyle kendi şarabını içmeye karar vermişti.

Ardından daha komiği geldi:

Bütün dünya pazarında “French fries” diye pazarlanan “patates kızartması”nın adı “Freedom fries” yani “Özgürlük kızartması” olarak değiştirildi.

“Fransız ekmeği”ne de “Hürriyet somunu” ismi takıldı.

Öfkeden Amerika'daki Fransız otel zincirleri de payını aldı.

Yeni dünya, yaşlı kıtaya darıldı.

İtiraf etmeli ki, denize Frenk şarabı boca eden Amerikalıların görüntüsü, birkaç yıl önce Abdullah Öcalan'ı teslim etmeyen İtalya'nın elçiliği önünde ithal portakal kasalarının üstünde zıplayan Türklerin görüntülerine benziyordu.

Demek bu "gâvurun malı"na kızıp karşısına "yerli malı icadı" çıkarma işi, dünyanın her yerinde oluyor.

Ama Fransız lideri Chirac, global çağda bu tepkilerin pek işe yaramayacağını, oldukça alaycı bir cevapla gösterdi:

"Hatırlatmalıyım ki, artık bu malları üreten şirketler çokuluslu" dedi.

"Kendiniz kaybedersiniz" demeye getirdi.

Biz de bir dönem Ruslara kızıp "Rus salatası"nı "Amerikan salatası" diye satmaya başlamıştık.

Kimi bu isim değişikliğinin miladının Johnson mektubu olduğunu söyler, kimi soğuk savaşın başlangıcına kadar geri gider.

"İskender" kebabın adının Alexandria olarak değiştirilmesi de öyledir.

Yaşanan dönemin akıldışılığına dair işaret verir.

Siyasetle kültürün sınır çatışmaları bunlar.

Oysa bu iki alan, çatışmaya çok da müsait değildir.

Siyaset takalar gibi gündelik ve çevik hareketlenir; kültür ise transatlantik gibi ağır manevra yapar. Değişmesi yıllar alır; sonuç vermesi on yıllara yayılır.

Siyasette taraflar keskindir; buna mukabil kültür alanı daha girifttir.

Ege'de karasularını net çizgilerle ayırırsınız da, cacık Yunan mı, Türk mü, bilemezsiniz.

Bunlar uçsuz bucaksız polemiklerdir.

Bir sonuca da götürmez toplumları...

O yüzden en iyisi bu alanı rahat bırakmak, tabiyetine aldırmaksızın cacığın, salatanın, şarabın keyfine bakmaktır.

Haksız bir savaşın vicdan azabını denize döktükleri Fransız şarabından çıkarmaya çalışan Amerikalılara şunu öneririm:

Döktüğünüz şaraptan birer fırt alıp, şaraplı dilinizle "French kiss"i deneyin.

Ya da kısacası, "Savaşmayın sevişin!"

20 Mart 2003

Aktüel

Bir Keloğlan Masalı

Komik ama gerçek:

Türkiye, sakarlığı sayesinde savaşın dışında kalmayı becerdi.

Her şey Keloğlan masalındaki gibi gelişti.

Zayıf diye küçümsenen, yoksul diye aşağılanan Keloğlan, cesaretiyle değilse de kurnazlığıyla, şaşkınlığıyla Cihan padişahını dize getirdi.

Masaldaki gibi altından kalkamayacağı bir iş yüklenmişti:

Haramilerle çarpışıp Padişah'ın kızıyla altınlarına konacaktı.

Ödülü kapmak için akıl almaz alicengiz oyunları oynadı. Altın aldı, üste çıktı. Hile yaptı, çamura yattı. Gücünü abarttı, hava attı. Kâh öfkелendirdi Padişah'ı, kâh sabrını taşırdı.

Sonunda altınları alamadı, ama kızı kaptı:

Savaşmadı sıvıştı.

Şimdi onca maceradan sonra, Padişah'a posta koymuş bir kahraman edasıyla, semersiz eşeğinin sırtında, masalın başladığı noktaya dönüyor.

Bakmayın siz Padişah için gözyaşı dökenlere...

Pespaye bir pazarlığın suya düşmesiyle de olsa Türkiye'nin bu çamurun dışında kalması iyidir.

Krizin başından beri yazıyoruz:

Bir petrol savaşı bu; Amerika'nın kendi silahlandığı bir ülkeyi silahsızlandırma bahanesiyle yürüttüğü haksız bir saldırı...

Uluslararası hukukun ve dünya kamuoyunun reddettiği bir işgal...

Hak karşısında gücün, meşruiyet karşısında zorbalığın, diplomasi karşısında militarizmin baskısı...

Bir bölge diktatörünü devirme gerekçesiyle bir dünya diktatörünün sahne alması...

Türkiye'nin komşu Irak halkına karşı böyle bir saldırganlığa -şimdilik- alet olmaması, aylardır yürütülen pazarlığın tesadüfi, ama büyük bir kazancıdır.

Türkiye, ağır şartlara bağlanmış bir yardımı almayarak "üç kuruş için komşusunu vuracak bir tetikçi" görüntüsünden kurtulmuştur.

TBMM, -ABD Başkanı yerine- kendi Başkanına kulak verip "yabancı askere ve üslerin teslimine hayır" diyen ilk iradesini savunmuştur.

"BM, meşruiyet, hukuk, kamuoyu dinlemem. Bana karşı koyan ülkeyi işgal ederim" diyen bir cebir düzeninin inşasına alet olmamıştır.

Kuzey Irak bataklığına girip, kendi yurttaşları arasında da iç çatışmaya yol açabilecek bir felaketten korunmuştur.

“Komşuyu işgal edemedik, işgalciye yardıma gidemedik, 6 milyar doları cebe indiremedik” diye dövünenlere kulak asmayın.

“Kötünün iyisi” olmuştur.

Evet, Keloğlan'ın dehasıyla olmadı bunlar...

Hatta bizimki, tam tersi için yola çıkmıştı.

Bu sonucu, ABD'nin, karikatürlere yansıyan gerçek yüzünü çabuk göstermesine, büyükelçisiyle kimi yetkililerinin halkı ve Meclis'i hiçe sayma cüretine borçluyuz; biraz da Washington'un Ankara'nın hımbıllığından yılıp plan değiştirmesine...

Artık ne olursa olsun Türkiye, baskı ve parayla herkesi dize getirebileceğini sanan bir dünya devinin dayatmasına rağmen uluslararası hukukun gereğini yapmalı, ilelebet yan yana yaşayacağı bir komşu halka saldırmamalı, bölgeye istikrarsızlık, dünyaya terör getirecek bir düzene yataklık yapmak yerine, savaşa karşı güçlerin safında yer almalıdır.

Bundan sonra yeni tezkereler getirmek de, Iraklı diplomatları kovmak da, Kuzey Irak'ta bela aramak da yanlıştır.

“Padişah”ın öfkesi mi?

Hiç korkmayın, dış geçirmesi zor bir Keloğlan görüntüsü, ucuza kapatılmış bir iç güveysi imajından evladır.

22 Mart 2003

Milliyet

Umurunuzda mı?

Savaşın patladığı gün...

Heyecan içinde Meclis'e koşuyoruz.

Dünyanın beklediği karar çıkacak:

Acaba Türkiye hava sahasını Amerikan uçaklarına açarak savaşa girecek mi?

Yanımda uluslararası bir haber ajansının İngiliz muhabiri var. Basın locasından oturumu izliyoruz. İngiliz, ne konuşulduğunu merak ediyor. Kürsüdeki milletvekilinin sözlerini tercüme ediyorum:

"Karnın yardım kazma ilen, bel ilen/

Yüzün yırtım tırmığinen, el ilen"

İngiliz hayretle, "Türkiye savaşa girmiş mi yani" diye soruyor.

"Yok", diyorum; "Karnı yarılan, adam değil, toprak. Bu, Aşık Veysel'in bir şiiri. Bugün 30. ölüm yıldönümü de... Meclis onu anıyor".

İlk mebus, konuşmasının sonunda dayanamayıp kendi şiirini okuyor.

Ardından ikinci konuşmacı çıkıyor. O da "Dünya şiir günü" münasebetiyle uzun bir söylev atıyor.

Sonra üçüncü milletvekili, Kahramanmaraş'a Çin'den çelik mutfak malzemesi ithaline son verilmesini istiyor.

Artık tercüme etmiyorum.

Yarım saatin sonunda konuşulan konu şu:

"Ergene nehrindeki kirliliğin araştırılması için kurulan Meclis komisyonuna verilen sürenin uzatılması..."

Bir CHP milletvekili, defterinin arasına sakladığı, "Savaş hayır" yazılı kâğıdı gizlice basın mensuplarına gösteriyor.

(Sınıf) Başkan(ı), "Arkadaşlar görmüyorum sanmayın" diye kızıyor.

Nihayet söz savaşa geliyor. Gizli oturuma geçileceğinden gazetecileri dışarı çıkarıyorlar. İngiliz'le çıkarken "Asıl ilk yarım saatlik rezalet gizli kalmalı, kalan bölüm halka açık tutulmalıydı" diye düşünüyorum.

Az sonra dünya ajansları, savaşa girecek bir ülkenin meclisinden ilk konuşmaları geçiyor:

"Gene beni karşıladı gül ilen

Benim sadık yarım kara topraktır".

"Vekil" böyle de "millet" nasıl dersiniz?

Savaşın patladığı gece herkes ekrana yapışmış durumdaydı.

Ne için?

Beşiktaş-Lazio maçını izlemek için...

Savaşın başladığı 20 Mart 2003 Perşembe gecesinin rating sonuçları, insanlığın durumunu belgeliyor adeta...

Gelir ve eğitim düzeyi yüksek AB grubunda "en çok izlenen 100 program" listesi:

Açık olan her 3 televizyondan birinde maç var.

Listenin ikinci sırasında Zerda dizisi....

Üçüncü sırada bir başka yerli dizi: Hayat Bilgisi...

Savaşın tartışıldığı Siyaset Meydanı mı?
33. sırada...

Amerika'nın en büyük müttefiki bu işte:

İnsanı çileden çıkaran bu umursamazlık... duyarsızlık... adamsendecilik... banadokunmayanyılanbinyaşasıncılık... baltutanparmağınıyalarcılık... savaşabendekarşıyımamaa-damnasılsavuracakbaribizdenasiplenelimcilik... stratejika-çıdanTürkiyebusavaşındışındakalmamalicilik, ehmadem-başladıartıkbarıçabucakolupbitsindeişimizebakalımıcılık...

İşte çok bilmiş yorumcular, sivil savaşçılar, pasif alkışçı-lar, milliyetçi Amerikancılar, hırslı borsacılar... haftalardır kışkırttığınız, istediğiniz, beklediğiniz savaş ekranınızda...

Yaslanın arkanıza...

Maçlarla diziler arasında zaplarken arada savaşıma da göz atın...

Görün, o günlerdir övgüler düzdüğünüz bombalar nere-lere düşüyor, yolunu gözlediğiniz savaş kimleri vuruyor.

Çaresiz bir halkın petrol uğruna boğazlanışını izleyin.

Patlatın mısırları... açın biraları... yakın kınaları!..

Bağdat'a bakın... eserinizle övünün!..

23 Mart 2003
Milliyet

Bağdat'ın Direnişi, İnsanlığın Direnişidir

Direniyor Bağdat...

Ormanlar kralının köşeye kısırdığı cılız bir kirpi gibi can havliyle, var gücüyle direniyor.

Herkesi, -en başta da haftalardır “Savaş başladığı gün biter”, “Bağdat 48 saatte çöker” diye bilgiçlik taslayan Amerikan patentli ekran uzmanlarını- şaşkına çeviren bir cesaret ve metanetle direniyor.

Savaşın, ambargonun, diktatörlüğün pençesindeki onca yıldan sonra, Nasıriye’de ölerək, Ümmü Kasr’da yaralanarak, Basra’da bombalanarak yapayalnız direniyor.

Dünyaya, zorbalığa teslim olmamayı öğretiyor.

Yeniliyor Washington...

Irak karşı koydukça, harp uzadıkça, kayıplar arttıkça yeniliyor.

“Tek oğlumu elimden aldın Bush” diye kinlenen babanın öfkeli gözünde, tutsak düşmüş Teksaslı çavuşun titreyen

sesinde, Iraklı bebeğin bombayla yanmış yüzünde, dünya caddelerinden yükselen barış talebinde yeniliyor.

Askeri cephede ilerledikçe siyasi cephede geriliyor.

Ağladıkça makyajı akan bir acuze gibi, vuruldukça insan haklarından, uluslararası hukuktan, basın özgürlüğünden, kamuoyundan uzaklaşıyor.

Iraklı esirleri sere serpe sergiledikten sonra kendi esirlerinin halinden, "Hukukun bir gün herkese lazım olacağını" öğreniyor.

İlkinde 100 saatte kazandığı bir savaşı, 12 yıllık ambar-goya ve vahşi savaş teknolojisine rağmen -150 saattir- sürdürerek gemleniyor.

Gün geçtikçe, ABD savaşı kaybediyor.

Çöküyor Ankara...

Değerini abartıp çevrede çok önemsendiğini sanırken aslında 5 para etmediğini anlamış bir palavracı gibi dağılıyor gardı...

Yıllarca hizmet ettiği efendisinin, "Ben izin vermedikçe komşunun bahçesinde oynayamazsın" demesiyle aczini fark ediyor.

Vazgeçilmez olduğunu zannederken evlatlıktan reddedilip mirastan mahrum bırakılmışçasına "Ben bir hiçim, kimsesizim" teranesiyle ağlıyor.

Hep başkasının harçlığıyla, ona buna bekçilik yaptığından ve tafrasıyla bolca düşman kazandığından şimdi nereye sığınacağını bilemiyor.

Dağılmış ordular gibi, her kafadan bir ses çıkararak, zor zamanda kendini ayakta tutan değerleri, özgüveni, birlikteliği ayaklar altına alarak çözülüyor.

Ama her felaket sonrasında olduğu gibi, kendi başına ayakta durmanın, boyun eğmeden bağımsız yaşamanın,

emeğiyle üretip hakça üleşmenin nimetini yeniden keşfedeceği, dostu düşmandan ayırt edeceği, dünyanın barışsever güçleriyle eşleşeceği günlere yaklaşıyor.

Sanılanın aksine “kötü senaryo”, Bağdat’ın iki gün içinde düşmesiydi. Çünkü Irak’ı kolayca ufalayan orman kanunu, yarın ABD’yi dinlemeyen tüm ülkeleri hedef alacaktı.

Dünya, Saddam’la nasıl olsa baş eder, ama Bush’la başa çıkamazdı.

Irak’ın direnişiyle ABD, hem mazlum halkların kolay pabuç olmadığını öğrenmiş hem de kendi antitezini dünyaya getirmiş oldu.

Amerika kazansa da, artık herkes “Başka bir dünya gerek”tiğini biliyor.

Bir hipergüç, dünya hâkimiyeti uğruna, insanlığın tarihi kazanımlarını, uluslararası hukuku, Birleşmiş Milletler’i, ulusların kaderini tayin hakkını hiçe sayabilir mi?

Cenk, bunun cengidir.

O yüzden Bağdat’ın direnişi insanlığın direnişidir.

Bağdat ne kadar erken düşerse, dünya da ormanlar kralına o kadar çabuk esir düşecektir.

Ve, teslim olurken kurşunlanmış Iraklının elindeki o beyaz bayrak, kanunsuzluğun ormanında gün gelecek, herkese gerekecektir.

25 Mart 2003

Milliyet

Yalan... Yalan... Yalan... Yalan...

Kurban bayramını iple çeken bir kurbanlık koyun saflığıyla bekliyorlar ABD'nin zafer haberini...

Yandaki koyunun ardından bütün sürünün boğazlanacağını göremeden...

Celladına âşık bir kuzu çaresizliğiyle...

İşte o yüzden gözbağcılık kol geziyor ortalıkta...

Televizyon seyrederken bilinçaltımdan kırmızı bir bant akıyor:

“Yalan... yalan... yalan... yalan!..”

Apaçi helikopterinin öldürücü üstünlüğüne övgüler düzen nekrofil bir grafik animasyon geliyor ekrana...

Sonra da çakar almaz piştovuyla onu avlamış 80'lik bir Irak köylüsü...

Türkiye'nin kuruluş tarihinden iyi hatırladığı, “yurdunu savunma refleksi” bu... nefis müdafaası...

Hani sınırdan girdiği gün Amerikan askerinin postalına kapanacaktı Irak halkı?

Hani iki gün içinde Şiiler düşmana katılacak, Kürtler arkadan vuracak, Saddam'ın muhafızları teslim olacaktı?

Hani kitle imha silahları vardı Irak'ın?

Hani sivillere, çocuklara dokunulmayacaktı?

Bağdat'ın pazar yerini bombalasın diye mi izin verdik B-52'lerin geçişine?

Arsız yalanlar bunlar!

Bilincimizin kollarını bağlayan deli gömlekleri...

ABD'nin derdi insan hakları olsa, daha geçenlerde İsrail'de vahşi bir dozerin ezip kafatasını parçaladığı kendi yurttaşına sahip çıkmaz mıydı?

Batı'nın amacı Iraklıyı Saddam'dan kurtarmak olsa, zamanında Bağdat'ı silaha boğar mıydı?

Denize düştük diye yalana, yılana sarılmanın âlemi yok.

Dirayetle, yüzmeyi öğrenmemiz gereken günlerdeyiz.

Yüzyılın en haksız savaşında tarih, en pahalı dersini veriyor.

Dostu düşmandan ayırıyor. Düşürüyor maskeleri... Devletleri cüceleştiriyor.

Demirel, Öcalan'ı ABD'nin teslim ettiğini açıkladı.

Hani "terörist başı"nı Türk istihbaratı yakalamıştı?

Erdoğan'ın "Irak'a girmek için kimseden izin almayız" dediği gün ABD, Türk ordusuna girme izni vermediğini bildirdi.

Hani tam bağımsızlık şiarımızdı?

Nerede her fırsatta "bağımsızlık" diye, "sulh" diye, "mazlum milletler" diye Anıtkabir'e koşuşan Atatürkçüler?..

"Tanrı dağı kadar Türk, Hira dağı kadar Müslüman" anı şanlı milliyetçiler, şimdi nasıl oldu da şiddet tanrısının pa-

çasında “Küstü Amerika, yandı dolarlar” diye ağlaşan birer Bushperest’e dönüştüler?

Muhalefetteyken her Cuma çıkışı yıldızlı bayrak yakıp yeşil sancak açarak “Allahuekber” nidalarıyla yürüyenler...

“... hele sizler... hele sizler!...”

Öyle yaman bir haysiyet testinden geçiyoruz ki her ferdin, her kurumun, her inancın baştan sorgulanacağı bir devir çıkacaktır savaşın kanlı enkazı altından...

Evet, “birlik zamanı, zaman”...

Öyle “milli” filan bir birlik değil bu; zalime karşı mazlumun, saldırganlığa karşı hukukun, teslimiyetçiliğe karşı direnişin, vicdansızlığa karşı merhametin, ölüme karşı hayatın yanında saf tutanların (dinine, fikrine milliyetine bakmaksızın) birlik olma zamanı...

Tarihi bir kavşak noktasında, yeni ve büyük ittifakların eşiğindeyiz.

Şimdi “Öldürmeyeceksin” diyen mukaddes kitaplardan başlayarak en temel kaynakları sarsmanın, en bildik ideolojilerle hesaplaşmanın, insanlık adına bildiğimiz, biriktirdiğimiz ne varsa ortaya koymanın vaktidir.

Ama o hesap zamanına dek mütemadiyen çalmalı sirenler...

ABD çuvaldadıkça havucu sallamaya, parayı koklatmaya başladı.

Asıl tezkere geliyor demektir bu...

Barışın ordusu daha güçlü haykırmaya hazır olmalı.

27 Mart 2003
Milliyet

Kürtlere...

Mezopotamya'da asırlardır birlikte yaşayan kavimlerin arası-na gökten Amerikan askeri yağdırıldı dün...

Türkler güneye inmesin, Araplar Kürtleri kırmassın di-ye...

Güney'de sıkışan Amerika, Saddam'ı Kuzey'de sırtından vurabilmek için Iraklı Kürtleri silahlandırıyor. Bu işbirliği-nin ödülü malum:

“Vaat edilmiş topraklar...”

Bu satırların yazarı, Güneydoğu'daki insan hakları ihlalleri-ni, yakılan köyleri, zorunlu göçü, dışkı yedirmeye varan baskıları eleştirmiş, Kürtçenin özgürlüğünü savunmuş, bu yüzden defalarca yargılanmıştır.

Bu köşede hem Türk askerinin Irak'a girmesine karşı çıkıldı hem de PKK'nın ABD ile pazarlığa oturmasına...

İlki bazı Türklerin, ikincisi bazı Kürtlerin tepkisini çekti.

Çünkü Türkler de, Kürtler de Irak'ın enkazı üstünde söz hakkı istiyordu.

"Mazlum, zulmetmekte gecikmiş olandır" deyişine hak verdirircesine...

Kürtleri anlıyorum.

Saddam, Halepçe'de zehirledi kadınlarını, evlatlarını...

Şimdi yeni bir katliam endişesiyle ABD'den koruma bekliyorlar.

Kendi bölgelerinde, kendi dillerinde eğitim görmek, kendi televizyonlarını seyretmek ve nihayetle kendi idarelerini kurmak istemelerini de anlıyorum.

Anlayamadığım, bu amaç için her yolu mubah görmele-ri; "şeytanla yatağa girmeleri"...

Haksız bir işgalde, devlet vaadiyle ABD'nin jandarmalı-ğını üstlenmek, saldırganla el ele verip bir komşu halkı ar- kadan hançerlenmek, yarın kurulacak devletin kapısında bir ihanet yaftası gibi durmaz mı?

Tarih, "Ne pahasına" diye sormaz mı?

1991

Kürtlere daha inandırıcı gelebilecek iki ismin şahadetine başvuracağım:

İlki, kendine "Kürtlerin anası" diyen Danielle Mitte- rand...

Beş gün önce Le Monde'a yazdığı makalede Kürtlere şöyle sesleniyor:

"ABD gibi size 1975 ve 1991'de iki kez ihanet etmiş bir ülkeye güvenebilir misiniz? Yerinizde olsam güvenmem."

Diğer satırlar bir Ermeni dostumdan...

I. Dünya Savaşı arifesinde Osmanlı'yı işgal eden Batılı emperyalistleri kurtarıcı sanan "Osmanlı'nın kadim dostu gayrimüslüm halklar"ın bir temsilcisi, Hrant Dink, Agos gazetesinde şöyle yazıyor:

"Osmanlı topraklarında 100 yıl önce oynanan oyun, bu kez Irak'ta sahneleniyor. 'Batılı dostlar gelecek, halkımızı zulümden kurtaracak' deniyor.

"100 yıl önceki o beklentiler, Ermeniler açısından tam bir hüsrarla sonuçlandı. Beklentinin gerçekleşmemesi bir yana, varlığını o zamana dek belli bir millet sistemiği içinde sürdürebilen Ermeni halkının büyük bölümü yok edildi. Bir milletin kökünün kazınmasına vesile olundu. Koca halkın Anadolu üzerindeki tüm izlerinin silinmesine kapı aralandı.

"İyisi mi, gel ey Kürt kardeşim, gel şu işi bir bilene sor. Şu Ermeni kardeşinin bilirkişiliğine güven... Bil ki, bu savaş ortamları, zalimlerin nezdinde bitirilmemiş hesapların da kökten çözüme kavuşturulduğu tuzak fırsatlarıdır. Bu tuzağa düşme..."

Kuzey Irak'a, Türkler, Kürtler ve Arapların arasına gökten indirilen silahlı Amerikan askerlerini görünce, Türkiye'yi de kavurabilecek bir yangının endişesiyle yazdım bu satırları...

Bu savaş, bizim savaşımız değil.

Bizim savaşımız, komşu toprağa göz dikmeksizin, kendi toprağımızda, birbirinin hakkını kollayan, kardeşçe bir yaşamı başarabilmektir.

Hasretini çektiğimiz huzur havadan değil, ancak bu başarıdan gelecektir.

Evet... Duygusalız

“Mantıklı düşün” diyorlar.

Akılcı olmamızı, “romantik” davranmamamızı istiyorlar.

“Savaşa ben de karşıyım” diye başlayıp “ama” kıvırtmasıyla süren soğukkanlı konuşmalarda, bu savaşta ve paylaşım sofrasında yer almamız gerektiğini anlatıyorlar.

Bizi, “duygusal”lıkla suçluyorlar.

Ne çare ki, duygusalız.

Ağıt yakan annesinin yanı başında cansız yatan Iraklı kızı görünce “Savaşta olur böyle şeyler” diyemiyoruz.

Onun toprağa dağılmış saçlarına bakarken “sağlıklı” düşünemiyoruz.

O an, “İyi bir haberim var; bomba düştü ve arkadaşımız filme çekti” diyen muhabiri; “Borsanın savaşa olumlu tepki verdiğini” bildiren broker’ı “Türkiye’nin büyük fırsat kaçırdığından” yakınan yorumcuyu yakasından tutup sarsmak,

“Siz neden bahsediyorsunuz, çocuklar ölüyor orada...” diye haykırmak geliyor içimizden...

Ah duygusalız, olmaz olsun!..

Hesap bilmiyoruz; reel-politikten anlamıyoruz. Kaçırdığımız dolarlar ve küstürdüğümüz süper güçlerin ilerde bize pahalıya mal olacağını göremiyoruz.

Türk filmleriyle büyümüşüz; onurumuzu satın almaya kalkan Önder Somer’e diklenirken, “Neyine güveniyorsun” diye damarımıza basıldığında, bükük boynumuz bir Sadri Alışık gururuyla dikiliyor birden...

Bombardımanda insanlığın en eski değerlerini savunuyoruz:

Barışı, insan canını, mazlum hakkını, hukuku, bağımsızlığı, meşruiyeti...

Savaş, etkisi yıllar sürececek bir dönüşüm yaratıyor.

Tarih, kimin ne olduğunu belgeliyor.

Milliyetçiliğiyle ün yapmış kalemler her gün teslimiyet çağrıları yaparken, biz -ki kaç kez suçlanmışız vatana ihanetle- haramı, helali, onuru, itibarı yazıyoruz; haysiyetten, tarihten, kimlikten, gelenekten sözediyoruz.

Savaş sayesinde bulduk birbirimizi...

Silkindik miskinliğimizden; saldırganın kaba sabalığı, rafa kaldırdığımız sloganlarımızla, “Hayır”lı pankartlarımızla, barış şarkılarımızla buluşturdu bizi...

Irak’ın direnişinde yurtseverliğin o güzelim dayanışma ruhunu bulduk.

Ne yapalım duygusalız?

Toprağımız öyle karılmış.

İbrahim Peygamber'i yakaçak odunların, balığa dönüş-
tüğü efsanesi fısıldanmış kulağımıza... Filleri taşıyan ebabil
kuşlarını, küffarın gözünü kör eden çöl fırtınalarını dinleye-
rek yetişmişiz.

Hem kadere, alın yazısına, şahadete boyun eğen bir
tevekkülle, hem zalime, haksıza, insafsıza isyan eden bir
temayülle büyümüşüz.

O isyandır ki, bugün dünyanın en büyük ordusunu şaşkına
çeviriyor.

Şahinler, güç gösterileri içinde insan duygusallığını gö-
rememenin bedelini ödüyor.

Yanlış hesap, Bağdat'tan dönüyor.

Ve biz, global saldırganı bataklığa gömebilecek, dünya-
nın kaderini değiştirebilecek bu direnişi çaresizlikle, sevinç-
le, duayla izliyoruz.

Belki, ağır bedel ödeyeceğiz; -ödemedik mi zamanında-
ama Türkiye satılmış bir ülke, dünya Bushperest bir gezegen
olmayacak.

Bir insanlık suçuna alkış tutmanın utancıyla yaşamaya-
cağız.

Çocuklarımıza "Haksız bir saldırıya karşı meşruiyetin
ipine sarıldık, insanı savunduk" diyeceğiz.

Cebimizden uçan dolarlar için değil, adını bile bilmedi-
ğimiz o saçları toprağa dağılmış kız için dertleneceğiz.

Bunlar duygusallıksa, -gururla söyleyebiliriz-; duygusa-
lız biz...

30 Mart 2003
Milliyet

İngilizler mi Iraklıları Kurtaracak? Geçiniz!

İngiliz Başbakanı Tony Blair, Iraklıları Saddam'dan kurtarıp özgürleştirmekten söz ederken gülüyorum içimden...

ABD'nin Irak'ı silahsızlandırması gibi bir şey bu...

Kendi yarattığı canavarla boğuşan Frankenstein misali...

Hep ABD'den söz ettik. Biraz da "koalisyon ortağı"nın marifetlerini hatırlatmak için tarihin labirentlerinde dolaşalım:

1958 yılı...

Irak'ın genç kralı Faysal, askeri bir darbeyle devrildi. Başbakan Nuri Said Paşa, evinden kadın kılığında kaçarken linç edildi.

İngiliz yanlısı monarşi yıkılmış, Cumhuriyet ilan edilmişti.

Darbecilerin başında otoriter general Abdülkerim Kasım vardı.

Yeni yönetim, Irak'ı modernleştirmeye girişti. Medeni kanun değiştirilip kadınlara miras hakkı tanındı. Toprak reformu ile araziler ağalardan alınıp köylülere dağıtıldı.

Ve sıra petrole geldi.

O güne dek Irak petrolü, IPC adlı bir İngiliz şirketinin kontrolündeydi.

IPC (Irak Petrol Şirketi), I. Dünya Savaşı'ndan beridir Irak'ta petrol imtiyazını elinde tutuyordu. Bu yüzden, millileştirme isteyen Cumhuriyetçilerden hiç hoşlanmamıştı. İngiltere, ABD ve Türkiye ile birlikte Irak'a bir askeri müdahale hazırlığına başladı. Ancak devrim hükümeti, Iraklıların desteğini kazanınca Londra, "Bükemediğin eliöp" diyerek yeni rejimi tanıdı. "Gelişmeleri el altından tahrik etmek daha gerçekçi bir tutum olacak"tı. (*Ortadoğu'da Devrim Yılları*/ Mahmut Dikerdem, İst. 1977, s. 187)

1960 yılı...

Bağdat rejimi, uluslararası petrol şirketlerinin, tek taraflı olarak fiyatları indirmesine tepki olarak OPEC'in (Petrol İhraç Eden Ülkeler Örgütü) kuruluşuna önayak oldu.

Ardından, 1961'de imtiyaz bölgelerinin yüzde 99,6'sını millileştirdi.

IPC'nin de sermayesinin yüzde 20'sini istedi. IPC, bu isteği reddedince, Hükümet bir milli petrol şirketi kurulacağını açıkladı. İpler gerildi.

Veee, tahmin edin ne oldu:

1963'te cumhuriyetçilere karşı kanlı bir darbe düzenlendi. General Kasım ve yardımcıları kurşuna dizildi.

İktidara el koyan Baas yönetimi, ilkin petrolü millileştiren yasayı kaldırdı. Sendikaları ezdi. Toprakları ağalara iade etti. Yeni medeni kanunu rafa kaldırdı. Partileri kapatarak iktidarı, tek partiye devretti.

Baas, İngilizlerin ve IPC'nin emir eri gibi çalışıyordu.

Lakin Irak durulmadı.

Darbeler birbirini izlerken Baas Partisi içinde Saddam Hüseyin sivrilmeye başladı. Saddam, 1972'den itibaren Irak Petrol Şirketi'nin millileştirilmesi çalışmalarını yönetti. 1975'te Baas, ülke petrollerinin tamamını millileştirdi ve kalkınmasını bununla finanse etti. Bu dönemde muhalefet acımasızca ezilirken reformlara ağırlık verildi. Okuma yazma oranı yüzde 95'e çıkarıldı. Iraklılar parasız sağlık hizmetine ve temiz içme suyuna kavuşturuldu. Hastaneler, üniversiteler kuruldu.

Saddam Hüseyin, bu sayede 1979'da zirveye oturdu.

O gün bugündür Irak'ın -ve tabii petrol kuyularının da başında...

Şimdi söyleyin; siz bu sicile bakıp İngilizlerin Saddam'ı de-virmeyi, Iraklıları özgürleştirmek için istediğine inanır mısınız?

“Ortadoğu fatihi Blair”i dinlerken gülmek gelmez mi içinizden?

*1 Nisan 2003
Milliyet*

“Kıçıkırıklar”la Enformasyon Savaşı

Amin Maalouf, “Arapların Gözüyle Haçlı Seferleri”nin girişinde, Şam kadısının, Bağdat’ta, halifenin divanına yaptığı baskını anlatır.

Kadı Ebu-Saad el-Haravi’nin sarıksız kafası matem işareti olarak kazınmıştır.

Kendisini sakinleştirmeye çalışan saraylıları iteler, salonun ortasına doğru ilerler ve kürsüde vaaz veriyormuş gibi nutuk atmaya başlar.

“Frenk taifesi dar-ül İslam’ı (İslam toprağını) istila ediyor” diye gürler:

“Müslümanlar hiç bu kadar aşağılanmadı. Ülkeleri, bundan önce hiç bu kadar vahşice perişan edilmedi. Durdurun bu katliamı!..”

Kadı’nın yanında, yağmalanan kentlerden kaçıp gelen, başı tıraşlı, yüzü sakallı, gözü yaşlı müminler vardır. El-Haravi, Frenk saldırısına Arap âleminin kayıtsızlığına isyan eder:

“Ne çok kan döküldü. Ne çok güzel kız, tatlı çehrelerini utançtan elleriyle örtmek zorunda kaldı. Yiğit Araplar hakarete alıştı mı? Şerefsizliği kabul mü ettiler?”

Salondakiler, “gözleri yaşla dolduracak” bu konuşma karşısında iç çekip ağlaşmaya başlar. Kızır El-Haravi:

“Kılıçlar savaş ateşini canlandırdığında, insanın en kötü silahı gözyaşındır.”

Amin Maalouf’un anlattığı sahne, İslam âlemi ile Batı arasın-

daki 1000 yıllık husumetin başlangıç noktası sayılan Kudüs’ün yağmalanması olayıdır.

Bu husumetin -şimdilik- son meyvesi ise Bağdat istilası...

Bu kez Frenk taifesinin dar-ül İslam’ı istilası, yine Bağdat’tan, ama Başkadı değil, Irak Enformasyon Bakanı aracılığıyla duyuruluyor dünyaya...

Birinci Körfez Savaşı’nda ABD’nin, füzelerden önce CNN’i gönderdiğini fark eden Irak, bu kez hazırlıklı çıktı savaş izleyicisinin karşısına...

CNN’in karşısında El Cezire, Fox TV’nin karşısında Abu Dabi TV, Beyaz Saray sözcüsünün karşısında ise Muhammed El Sahaf var artık...

Irak Enformasyon Bakanı, Irak’a saldırının başladığı günden itibaren dünya kamuoyunun ilgi odağı oldu.

Üniformasıyla her gün ekrana çıkarak cephedeki direnişi kendi alanında sürdürüyor, dev bir propaganda makinesine karşı neredeyse tek başına savaşıyor.

Bu kez kürsü, bir cami minberi değil, bir televizyon stüdyosu...

Doğrusu, Bağdat direnişinden hemen önce başlayan bu sürpriz halkla ilişkiler taarruzuna şapka çıkarmamak elde değil.

Başta Şark işi bir masa örtüsü üzerinde başlayan hücum, gün geçtikçe gelişti. Bakanın arkasına önce Irak’ın simgesi kartal, sonra bir harita ve nihayet -“düşmanın dili”nde yazılmış- “Ministry of Information” yazısı ilişti.

El Sahaf, önüne yığılan onlarca mikrofona eğilip “İster İngilizce, ister Arapça sorun” dedi ve iki dilde düşmanlarına girişti:

“Alçaklar... emperyalist Anglosakson katırlar... şerefsizler.... Yere batasicalar.”

Sonra, tatmin olmayıp güçlendirdi vurgusunu:

“Yerin dibine batasicalar!”

Ne yalan söylemeli, bu tek kişilik halkla ilişkiler ordusunun renkli hatibinin yel değirmenlerine kafa tutması, bütün mazlum milletlerin “ah”ı gibi işliyor insanın içine...

Beyaz Saray sözcülerinin mağrur, mekanik, tekdüze, derli toplu, soğukkanlı sunumuna karşı El Sahaf, bu coğrafyanın açık, sade, savruk, içten, kızgın dilini konuşuyor.

Konuşurken Amerikan ve İngiliz halkını karşısına alamamaya çalışıyor, onları liderlerinden ayırıyor.

Soğukkanlılığını koruyacak kadar profesyonelleşmemiş henüz; duygularını kaybetmemiş. Nasıl kaybetsin ki, sayılarını verdiği, duvara resmini ilıştirdiği ölümler onun yurttaşları... kardeşleri...

Saldırı altındaki halkının haksızlığa isyanını dillendiriyor El Sahaf...

“Arap” sözcüğünün “hatip” anlamını doğrularcasına uzun konuşuyor.

Bazen hakaret dökölüyor dilinden.... Mahallede müşteri kazıklayan bakkala, maçta ofsayı gol sayan hakeme “giydirdir” gibi rahat, bir o kadar bizden küfrediyor. Canlı yayındayken ABD ve İngiliz yetkililer için “Kıçıkırıklar” deyiverdi geçenlerde ve tercüman aynen çevirdi.

El Sahaf konuştuğça anlıyoruz yakınlık derecemizi, kan bağıımızı...

Aileden birini dinler gibi, katliamı anlatan bir halkın sesine kulak veriyor, gözyaşı döküyoruz.

Ve 1000 yıl öncesinden bir Kadı'nın sesi çınlıyor kulağımızda:

“Tüfekler savaş ateşini canlandırdı.

Artık insanların en kötü silahı gözyaşıdır”.

2 Nisan 2003
Gazetem.net

Demeliydik ki...

Colin Powell makama girdiğinde ayakta beklerken, biz koltuğun kenarına yaslanarak durmalı ve şöyle demeliydik:

"Sayın Bakan,

Sizi bu saldırının uluslararası meşruiyeti olmadığı konusunda uyarmıştık.

Birleşmiş Milletler'le ortak hareket etmenizi tembihlemiştik.

Dinlemediniz.

Bugün bölgemizde tam bir işgal kuvveti görüntüsü veriyorsunuz. Herkes sizden nefret ediyor. Mallarınızı boykot ediyor. Kamuoyunda lanetleniyorsunuz.

Doğumevlerine saldırıyorsunuz. Çoluk çocuk demeden öldürüyorsunuz. Elinizde masum Iraklıların kanıyla buraya gelebilmenizi ve hâlâ bu katliam koalisyonuna ortak olmamızı istemenizi esefle karşılıyoruz".

Masamızın üstünde Yeni Harman dergisi olmalıydı.

Liderinin Türkiye'de "Bağdat katili" afişiyle arandığını göstermeliydik Powell'a...

Ve demeliydik ki;

"Sayın Bakan, demokrasi sicilinizi ibretle izliyoruz.

Irak'ta harp kurallarını çiğnerken, ülkenizde de en temel insan haklarını ihlal ediyor, özgürlükleri askıya alıyorsunuz. Ortadoğu kökenlileri peşinen suçlu ilan ediyorsunuz. Gözaltı sürelerini uzatıyorsunuz. Gümrüklere yeni sınırlamalar getiriyorsunuz. Amerikan esirlerinin görüntülerinin yayını engelleniyor. Savaş karşıtı sanatçılar, gazeteciler işten atılıyor.

Sean Penn'in Hollywood'dan, Peter Arnett'in NBC'den kovulmasından üzüntü duyuyoruz. Bu konuda en kısa zamanda önlem alacağınızı ve yasalarda iş güvencesini sağlamlaştıracağınızı umuyoruz."

Koltuğumuzun altındaki dosyada, daha önce Washington'u ziyaret eden Türk yetkililerin görüşme tutanakları olmalıydı. Onların sayfalarını çevirirken Powell'a dönüp, "Bakın Sayın

Bakan... Burası demokratik bir ülke... Meclisimiz bu konuda iradesini ortaya koydu" deyip eklemeliydik:

"İnanın Meclis'teki Kızılderili lobisini zor zaptediyoruz. Amerika'ya heyet yollayıp Kızılderili katliamına ilişkin bir kanun tasarısı hazırlayacaklar. Komşumuzu işgalinize tepki de büyük. Bizden yardım istiyorsanız, işgale derhal son vermek zorundasınız. Bu sicille size yardımcı olamayız".

Biraz Ortadoğu dersi vermeliydik Powell'a...

Şiilerle Sünnilerin aynı camide diz dize namaz kılmasının önemini anlatmalıydık. Antiamerikan bir Arap cephesi kurulduğunu, Irak'a Müslüman ülkelerden gönüllü intihar komandosu yağdığını, binlerce Bin Ladin için eşsiz bir ortam yaratıldığını anlatmalıydık.

"Hırsınız uğruna bütün Ortadoğu'yu, bütün dünya kamuoyunu karşınıza aldınız. Yıllarca yeşerecek bir öfke tohumu ektiniz. Bu savaşı şimdiden kaybettiniz" demeliydik.

Bunları deseydik, Amerikalı bakan, alışkanlıkla elini cebine atacaktı muhtemelen...

Ona "Lütfen elinizi cebinizden uzak tutun" diye çıkışmalıydık:

"Bizden yardım istiyorsanız, kendinize çeki düzen vermek, saldırıyı durdurmak ve barışçı adımlar atmak zorundasınız. Bunları yapmazsanız destek beklemeyin. Bağdat bombalanırken TBMM'yi *by-pass* edip ABD'ye yardıma kalkışsak o Meclis kafamıza yıkılır."

Ve son sözümüz, Washington'da Türk Dışişleri Bakanı'na söylenenin tıpatıp aynı olmalıydı:

"Sayın Bakan, Türkiye topraklarında yapacağınız bir şey yok. Ülkenize dönün ve desteği unutun."

Bunları diyen bir Türkiye özlüyoruz.

İtibarlı, ilkeli, özgüvenli, başı dik, ilişkilerinde eşit bir devlet istiyoruz.

Hayal gibi geliyor değil mi?

İşte öyle gelmediği zaman dostlar; adam olmuşuz demektir.

3 Nisan 2003
Milliyet

Saddam'ı Alkışlayan Cimbomlu

Saddam Hüseyin, “Kaçtı” söylentilerini yalanlarcasına Bağdat’ta sokağa çıkmıştı ya...

İşte orada devlet başkanını görmek için koşturan Iraklılardan biri sarı-kırmızılı eşofman giymişti.

Eşofmanın göğsünde GS amblemi vardı.

Sırtında ise “Galatasaray” yazısı...

Herkesin izlediği görüntüdeki bu ilginç ayrıntıyı Star fark etti. Ekrana yansıyan, GS’nin UEFA kupasını kazandığı yıl kullandığı eşofmandı. Iraklı Cimbomlu, belki o zaman edindiği eşofmanı hâlâ üzerinde taşıyordu.

Türkiye’den bir takımın Batı’daki başarısının Müslüman dünyayı nasıl gururlandırdığının bir başka örneğini, Suriyeli gazeteci Hüsnü Mahalli, Post Express’te İlhami Algör’e anlatmıştı (15 Ekim 2002):

Galatasaray Süper Kupa’yı kazandığında, Suriye’nin Kamışlı kenti kışlasında bir asker, sevincinden tankına binip havaya ateş açmıştı.

Mahalli, Türkiye dünya kupasında maç kazanırken de Arap âleminin çalkalandığını söylüyor ve ekliyordu:

“İbrahim Tatlıses için Şam’da, Halep’te, Beyrut’ta, Fas’ta, Cezayir’de bir milyon insan toplarsınız. Adam seviyor işte...”

Cimbomlu Iraklının ekranda görünmesinden iki gün önce Türk Dışişleri Bakanı, ülkesinin Irak’a karşı “saldırganlar koalisyonu”nda saf tuttuğunu açıkladı. Daha önce “Bağdat bombardımanında ölecek çocukları düşündükçe uykularının kaçtığını” söyleyen Abdullah Gül, Bağdat bombardımanında çocuklar ölürken, ABD’nin baskısıyla Ankara’daki Iraklı üç diplomatı “istenmeyen adam” ilan ederek kovdu.

“Bu savaş meşru değil” diyen Cumhurbaşkanı, “Bu,

bizim savaşıımız değil" diyen Genelkurmay'ına, "Savaşa hayır" diyen kamuoyuna, "Biz bu savaşta yokuz" diyen Meclis kararına, Bağdat'ta ölen çocukları düşündükçe uykusu kaçan Dışışleri Bakanı'na, savaş haberi izlemeye dayanamayan Bayan Erdoğan'a, işgalciye yumurta yağdıran Urfalılara rağmen Türkiye "Koalisyondayız" açıklaması yapılabiliyor.

"Türkiye koalisyonda"ysa, önceki paragrafta saydıklarım kim peki?..

Onlardan ayrı bir Türkiye mi var?

Öyle bir coğrafya düşünün ki, Kamışlı'da Galatasaray şerefine tank ateşlenir.

Bağdat'ta sarı kırmızılı eşofman giyilir.

Halep'te geceleri Türk televizyonu izlenir.

Tahran kahvelerinde İbrahim Tatlıses dinlenir.

Lakin ne hikmettir ki Türkiye, bu avantajını saygın bir bölge gücü olmakta kullanacağına, kendi doğusuna sırtını dönüp gayri meşru bir saldırganlığın hizmetine giriyor.

ABD Dışışleri Bakanı'nı görünce Köşk'ü, Meclis'i, halkı hiçe sayıp "Koalisyondayız" açıklaması yapıyor.

"Hiçbir şey istemedi" denilen Colin Powell gider gitmez, dünyanın omuz silktiği bir dayatmaya boyun eğip komşusunun diplomatlarını kovuyor.

Bu saldırı sonunda Bağdat düşebilir, yerine Amerikan patentli bir kukla rejim geçebilir. Ama televizyonda izlediğimiz, elleri havada teslim alınırken ağlayan kızın, başı poşetli esir babasına sarılan oğlanın, gözünün önünde ana babası ve kardeşleri katledilen Iraklı yetimin öfkesi dindirilebilir mi?

Onların yarın birer intihar komandosuna dönüşmesi, Bağdat'tan binlerce Bin Ladin yetişmesi engellenebilir mi?

"Basra harap olduktan sonra" Türkiye, sarı-kırmızı eşofmanlı adama, "Sizi bombalayan koalisyonda biz de vardık" diyebilir mi?

Hepimiz Iraklıyız!

İzlediniz değil mi?

Komşunuz bir "Pirus zaferi" ile boğazlandı gözünüzün önünde...

Aç bırakılmış, silahsız, savunmasız, çaresiz bir halk kameralar huzurunda zalimce bombalandı.

Canlı yayında bağımsız bir ülke işgal edildi; işgalci çete ekranda alkışlandı; bunca zaman "Canımız sana feda Saddam" diyenler, dün heykelinin üzerinde tepindi; siz izlediniz.

Belki televizyondaki yorumcuya katılıp sevindiniz; belki savaş diye sunulan bu kalleşliğe seyirci kalmanın utancıyla ezildiniz.

Amerikan tanklarının Irak'a özgürlük taşıdığına kandınız belki; belki de onların, uygarlık yolunda çağlar boyu biriktirdiğimiz, doğru bildiğimiz, insanı insan yapan ne varsa hepsini ezdiğine inandınız.

Saddam heykelinin balyozlayanları izlerken "Kurtulduklar" diye düşündünüz belki; "Sırada Amerika'ya boyun eğmeyen kim var" diye ürktünüz belki de...

Şahinlerin bayramıydı dün...

Gaddarlık karşısında hukukun, Pentagon karşısında Birleşmiş Milletler'in, savaş karşısında barışın, güçlü karşısında haklının, zorbalık karşısında insanlığın, işgalci karşısında bağımsızlığın yenildiği gündü.

Kaba askeri gücün, istediğinde dilediği ülkeye girmekte, beğenmediği rejimi devirmekte, çoluk çocuk demeden öldürmekte serbest olduğunun kanıtlandığı gündü.

Bush ve çetesi dünyayı esir aldı, siz izlediniz değil mi?

Şimdi daha beterini seyretmeye hazır olun:

Teslimiyetçiyi... işbirlikçiyi... yağmacıyı... işgalcinin ayağına kapanan, aşağılanan insanları... kardeş kanını... miras kavgasını... birikmiş kını... cinayeti... ihaneti...

Saddam'ın Firdevs Meydanı'ndaki heykeliyle birlikte Irak mozağini bir arada tutan çimento da dağılacak şimdi...

Bağdat, kafası koparılmış bir tavuk gibi bölgeyi birbirine katarak çırpınmaya başlayacak.

Yolsuzluğuyla, işbirlikçiliğiyle nam salmış isimler hükümet edecek.

İhanet, payeyle ödüllendirilecek.
İşgalci, bölgeye yerleşecek.

Hepimiz Iraklı olmalıyız bugün!..

Necefli, Basralı, Kerbelalı...

Biz ki sora sora bulmuşuz Bağdat'ı...

Ana gibi yâr, Bağdat gibi diyar olmadığına inanmışız.

Yanlış hesabı yolundan döndürmüşüz.

Bakmayın ayrı düştüğümüze nicedir...

Komşuyuz.

Aynı toprağa baş koymuşuz Havva'dan beri...

Aynı nehrin suyunda yıkanmış çocuklarımız; sınır boyunca kız almış, kız vermişiz. Dağın bir yanı onlar, bir yanı biz...

Gözden Irak olsa da gönle yakın bilmişiz.

Acılarını acımız bilmeliyiz şimdi;

Yaralarını sarmalı, gözlerindeki korkuyu yenmeliyiz.

Babasız, anasız, kolsuz kalmış yetimlere ana, baba olmalı, kol kanat germeliyiz.

Daha da önemlisi, "Ya diktatörlük ya işgal" kapanından kurtarmalıyız.

Heykeli işgalciye yıktırmanın çare olmadığını, işgalcinin heykelciden farkı kalmadığını anlatmalı; bu ikisinin dışında bir hayatın yolunu açmalıyız. Bu işgale son vermezlerse, yıkılan heykelin başına sarılan Amerikan bayrağını indirmezlerse, önce bölgenin, sonra tüm dünyanın daha ağır bir diktatörlüğe dönüşeceğini göstermeliyiz.

İşgalcinin elinden kurtulması için yardım etmeliyiz.

Umudu yitirmeyin!

Amerika'ya pahalıya mal olacak bir zafer bu...

II. Dünya Savaşı'nın dönüm noktasında İngiliz Başbakanı Churchill'e "Bu, sonun başlangıcı mı" diye sormuşlar.

İngiliz Başbakanı şöyle yanıtlamış:

"Hayır ama, başlangıcın sonu olabilir."

10 Nisan 2003
Milliyet

Yıllar geçip de Irak saldırısının ateşi küllendiğinde siyasetçiler, askerler, diplomatlar, borsacılar, silah tüccarları, işadamları, sanatçılar, gazeteciler çocuklarından aynı soruyu duymaya başlayacaklar:

“Savaşta ne yaptın?”

Kiminin hafızasında emziğiyle ölmüş bir Iraklı bebeğin fotoğrafı olacak, kiminin hafızasında kızlarının başucunda ağıt yakan analar; başlarına geçirilmiş poşetlerle oğullarına sarılan esirler; bir petrol kavgasında yok yere canına kıyılmış siviller, harap edilmiş şehirler...

“Seyirci kaldık” diyecek siyasetçiler...

“Silah sattık” diyecek tüccarlar...

“Kâr ettik” diyecek borsacılar...

Benim cevabım ise bu kitapta...

